

MĚKKÉ CÍLE

IDENTIFIKACE, OHROŽENOST A JEJICH OCHRANA

Jakub NEVRKLA
a kolektiv

SOFT TARGETS
PROTECTION
INSTITUTE

Univerzita Tomáše Bati

2019

MĚKKÉ CÍLE: IDENTIFIKACE, OHROŽENOST A JEJICH OCHRANA

Autoři:

- Mgr. Jakub Nevrkla
- Ing. Dora Lapková, Ph.D.
- Mgr. Klára Jenčková
- Bc. Tereza Šternová
- Mgr. David Rožek, MBA, CPP
- Ing. Lucia Mrázková, Ph.D.
- Ing. Lukáš Kotek

Editor: Ing. Dora Lapková, Ph.D.

Recenzovali:

doc. Ing. Petr Hrůza, Ph.D.

doc. Ing. David Řehák, Ph.D.

Tato kniha vznikla za podpory projektu VI20172019073 „Identifikace a metody ochrany měkkých cílů České republiky před násilnými činy s rozpracováním systému včasného varování“ podpořeného Ministerstvem vnitra České republiky v letech 2017-2019.

© Mgr. Jakub Nevrkla, autoři kapitol, 2019

ISBN 978-80-270-7066-4

Obsah

ÚVOD	5
1. MĚKKÉ CÍLE – DEFINICE	7
1.1 Definiční vymezení měkkých cílů	7
1.2 Atraktivita měkkých cílů.....	8
2. SOUČASNÝ STAV OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ	10
2.1 Česká republika	10
2.2 Vybrané státy Evropské unie	16
2.2.1 <i>Sdělení Evropské komise – Akční plán na podporu ochrany veřejných prostor</i>	17
2.2.2 <i>Výzkumná zpráva Evropské komise o ochraně měkkých cílů</i>	19
3. VÝVOJ TERORISTICKÝCH A NÁSILNÝCH ÚTOKŮ V EVROPĚ OD ROKU 2014	23
3.1 Modus Operandi.....	25
3.1.1 <i>Nejčastěji používané MO</i>	25
3.1.2 <i>MO v propagandě radikálních uskupení</i>	32
3.2 Druhy cílů teroristických a jiných násilných útoků.....	34
3.2.1 <i>Turistické cíle</i>	38
3.2.2 <i>Veřejná prostranství</i>	39
3.2.3 <i>Náboženské cíle</i>	40
3.2.4 <i>Doprava</i>	41
3.2.5 <i>Kulturní, společenské a sportovní akce</i>	42
3.2.6 <i>Školy</i>	43
3.2.7 <i>Utečenecké tábory, azylová centra a místa spojená s imigrací</i>	44
3.3 Závěr	45
4. ISLAMSKÝ ŠTÁT A AL KAIDA	48

4.1	Islamský štát.....	48
4.2	Al-Kaida	50
4.3	Zhrnutie.....	51
5.	INCELY A ICH PÔSOBNIE.....	57
5.1	Útoky.....	57
5.2	Spoločná rysa útočníkov.....	62
6.	IDENTIFIKACE A OHROŽENOST MĚKKÝCH CÍLŮ.....	64
6.1	Cíl metodiky.....	65
6.2	Metodika Identifikace a ohroženost měkkých cílů	65
6.2.1	<i>Identifikace měkkých cílů a určení jejich atraktivity</i>	<i>66</i>
6.2.1.1	<i>Definice měkkého cíle (1. krok)</i>	<i>66</i>
6.2.1.2	<i>Určení Atraktivity měkkého cíle (2. krok).....</i>	<i>67</i>
6.2.2	Metodika ohroženosti měkkých cílů	72
6.2.2.1	<i>Zkrácená analýza ohroženosti (3. krok)</i>	<i>72</i>
6.2.2.2	<i>Analýza ohroženosti podle MVČR (4. krok).....</i>	<i>81</i>
6.3	Souhrnný Postup metodiky Identifikace a ohroženosti měkkých cílů.....	90
6.4	Vyhodnocení metodiky Identifikace a ohroženosti měkkých cílů.....	91
7.	OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ	93
7.1	Popis stanovených faktorů měkkého cíle.....	95
7.2	Adresné modelování opatření dle faktorů	99
7.3	Způsoby útoku na měkký cíl	99
7.4	Členění opatření dle klíče ODRA	105
7.5	Karty bezpečnostních opatření.....	106
	ZÁVĚR.....	110
8.	SPOLUPRÁCE S POLICIÍ.....	112
8.1	Základní vymezení tematizovaného diskursu.....	112

8.2	Zamýšlený čtenář/ka a účel	112
8.3	Jak a s kým u policie komunikovat	113
8.4	Základní útvary policie (obvodní oddělení, místní oddělení)	113
8.5	Územní odbory / obvodní ředitelství.....	115
8.6	Krajská ředitelství policie	115
8.7	Policejní prezidium Policie České republiky.....	116
8.8	Jak vyhodnotit ohroženost události/měkkého cíle	116
8.9	Jaké informace shromáždit a předat policii?.....	118
8.10	Formy zapojení policie do ochrany měkkého cíle a podoby spolupráce.....	120
8.11	Vyrozumění.....	120
8.12	Koordinační porada.....	121
8.13	Spolupráce v místě měkkého cíle.....	122
8.14	Koordinační štáb.....	122
8.15	Control room	123
8.16	DIR – dopravně inženýrské rozhodnutí	123
8.17	Preventivně bezpečnostní prohlídka	124
8.18	Postup v případě výskytu bezpečnostního incidentu.....	125
8.19	Nahlášení výbušniny/nástražného výbušného systému	125
8.20	Postup v případě aktivního střelce a dalších násilných útoků na měkký cíl.....	126
9.	OBČANÉ JAKO AKTIVNÍ PRVEK BEZPEČNOSTI MĚKKÉHO CÍLE	127
9.1	Měkký cíl jako bezpečnostní sebeopatření	127
9.2	Přípravenost občanů	128
	SUMMARY.....	131

ÚVOD

Měkké cíle, entity vystavené hrozbě násilného útoku, jsou nepojmenovanou součástí bezpečnostního diskursu od doby výskytu prvních socializovaných skupin lidí. Násilí je nedílnou součástí sociálních struktur, patogen společnosti, proti kterému je nezbytné neustále bojovat a zatlačovat ho na minimální mez, aby znovu a znovu náhlou erupcí šokoval, ranil svého hostitele a byl znovu zatlačen do latentní podoby.

Absence násilí je rovno bezpečí, násilí je vždy přítomné, má povahu ohně, když dohoří, je uhašeno ohniště, neznamená to, že byl zničen oheň jako takový, pouze byly přerušeny chemické interakce, jejichž projevem je hoření. Oheň je permanentně přítomen a zahoří v případě vzniku vhodných podmínek.

Výsledkem sylogismu je závěr, že násilí je permanentní povahy, ale k jeho transformaci v reálný projev lidské vůle proti jednotlivci nebo skupině je nezbytné, aby byla vytvořena k tomu vhodná situace spočívající v nahromadění vhodných dílčích podmínek. Situace není nikdy vytvořena jedinou podmínkou, ale vždy jde o množinu subjekt objektových faktorů. K zmaření fyzického projevu násilí není nutné zabránit vzniku všech podmínek, ale kritického počtu pro to, aby zbytek nedal příležitost patogenu projevit svůj potenciál.

Stav nebezpečí, který podmiňuje existenci pojmu měkký cíl, nemůže být vymezen negativním výměrem, tj. absencí protivy, ale mírou lhostejnosti k vzniku podmínek, které umožňují fyzickou demonstraci jeho podmínky, tj. násilí. Stav ohrožení měkkého cíle lze určit mírou lhostejnosti k jeho bezpečnosti, resp. podmínkám utvářejících vhodnou situaci pro na něj směřovaný násilný útok.

Aby byly otupeny hrany pozitivismu představeného konceptu, je nutno přibrat na zřetel, že měkký cíl disponuje jen omezenými prostředky eliminace podmínek, a to v podobě možnosti utvářet bezpečnostní vlastnosti měkkého cíle, další díl úkolu na eliminaci podmínek je na bezpečnostních složkách státu, které mohou aktivně vyhledávat a operovat ve vnějším prostoru, které obklopuje měkký cíl. V neposlední řadě je to společnost jako celek, která utváří celkovou atmosféru společenského diskursu a je jejím úkolem bránit se svodům k násilí a nenávisti.

Maximalizací pozornosti k bezpečnosti spravovaného měkkého cíle lze hrozící nebezpečí omezit a zmenšit jeho případné následky, ale nikdy mu nelze zcela zabránit. Podmínky pro násilný útok mohou být zformovány mimo kontextuální rámec měkkého cíle a měkký cíl, jeho ochrana, je vždy do jisté míry konformní se svým okolím a jakkoliv je dobře připravena na hrozby ze svého okolí, bude jen problematicky čelit útoku, jehož autoři pocházejí z jiného zkušenostního rámce a nejsou jim vlastní obecně přijímaná tabu společnosti, kde se měkký cíl nachází. Stejně bude měkký cíl vždy ohrožen útokem osoby pozbyvší participace na „zdravém“ rozumu, který útok provede bez klasických motivačních mechanismů.

Vymezení a používání pojmu měkký cíl v bezpečnostním diskursu není projev defétismu ve smyslu přiznání, že společnost není schopna eliminovat potenciální rizika a musí

vytvořit pojem pro ohroženou entitu vyjadřující smíření se skutečností, že určité subjekty musí nést riziko útoku, a je úkolem společnosti absorbovat občasný útok jako projev tvrdé reality. Účelem vytvořeného abstraktu je lepší uchopení problému, vytvoření konkrétního předmětu odborné diskuse a nástroj aktivace odpovědných osob, které spravují subjekty nesoucí znaky měkkého cíle. Vytvoření obecného pojmu dopomohlo k demonstraci, že otázka ochrany měkkých cílů je otázkou všech, kdo spadá do předestřené extensivně definované kategorie, ne pouze konkrétních subjektů nesoucích neopakovatelné znaky vlastní identity. Za vytvořením pojmu „měkký cíl“ nestojí teoretická úvaha, ale kritická reflexe zaznamenaných útoků. Popsané cíle provedených útoků jsou natolik různorodé, že jediným společným jmenovatelem jsou lidé, na které bylo útočeno. Definici měkkých cílů lze v maximálně obecné podobě verbalizovat jako „lidi tvořící nikoliv náhodně vytvořenou skupinu“.

Kniha „Měkké cíle“ pracuje s problematikou měkkých cílů v několika rovinách, kdy každá je představena vlastním samostatným oddílem. Kniha provází čtenáře od hledání definice přes popis realizovaných útoků a analýzu útoků jako jevu, kdy jsou zkoumané dílčí obecné znaky útoků, útočníků i obětí, včetně role napadených měkkých cílů k možným formám spolupráce s policií, coby vnějším garantem bezpečnosti.

Sledovaným cílem není komplexní představení problematiky ochrany měkkých cílů, ale představení problematiky jako živého fenoménu, který musí být reflektován v přístupu k spravovaným událostem, které shromažďují lidi, kteří s důvěrou vyslyšeli pozvání měkkého cíle, aby se po nějakou dobu stali jeho součástí. Člověk, který přijme účast na měkkém cíli, se z velké části vzdá možnosti být správcem vlastní bezpečnosti a tuto kompetenci předá odpovědným osobám za měkký cíl.

1. MĚKKÉ CÍLE – DEFINICE

Mgr. Klára Jenčková; Mgr. David Rožek, MBA, CPP

Termín měkké cíle není v současné době prozatím nikde přesně definován¹, nicméně je bezpečnostní komunitou hojně používán, a to zejména z důvodu neustále narůstajícího počtu násilných útoků na tento druh cílů.

V souvislosti s ochranou měkkých cílů byla v České republice vydána řada dokumentů. Jmenovitě jsou jimi – metodika Základy ochrany měkkých cílů (2016), Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020, Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí (2017), Brožura – 10 principů z odolnění měkkého cíle, Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle (2018), Bezpečnostní plán měkkého cíle (2019) a Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu (2019).

Důležitost tématu dokazuje také zařazení tématu ochrany měkkých cílů do předních dokumentů bezpečnostní politiky státu (např. Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013 a Audit národní bezpečnosti - 2016). Ochrana měkkých cílů se také věnuje tzv. Protiteroristický balíček (2016), který stanovil ochranu měkkých cílů jako jednu z prioritních aktivit.

1.1 Definiční vymezení měkkých cílů

Obecně se termínem měkké cíle označují objekty, prostory nebo akce charakterizované častou přítomností většího počtu osob a současně absencí či nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům.²

Dle uvedeného vymezení řadíme mezi typické měkké cíle – náměstí a další veřejná prostranství; školy a školská zařízení; kulturní, sportovní a společenské akce; kulturní zařízení (divadla, koncertní sály aj.); nemocniční zařízení; bary a další restaurační zařízení; náboženské a další turisticky významné objekty; účelová shromáždění osob (demonstrace, průvody aj.); hotely; nákupní centra; nemocniční zařízení aj.

Uvedené příklady se na první pohled z hlediska jejich charakteristik významně liší, nicméně v oblasti jejich zabezpečování se objevují určité podobnosti, které směřují k jejich systémovému uchopení, sdílení dobré praxe a podporu některých společných opatření.

¹ Neexistuje definice, která by přesně určovala hranici, které objekty nebo akce jsou měkký cíl a které ne.

² Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra ČR, Praha, 2017, s. 6 [cit. 2019-06-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/terorismus-web-dokumenty-dokumenty.aspx>.

1.2 Atraktivita měkkých cílů

Jak již bylo řečeno, jednotlivé druhy měkkých cílů se od sebe markantně liší. Existují však charakteristiky, které tyto cíle spojují a které významně ovlivňují atraktivitu těchto míst pro potenciální útočníky.

Mezi tyto charakteristiky, vymezené v Metodice – Základy ochrany měkkých cílů (2016)³, patří:

- **Otevřenost pro veřejnost** – atraktivnější jsou pro útočníky místa, která jsou veřejnosti dobře přístupná, nejlépe prostorově neohraničené subjekty bez možnosti provádění vstupních prostor.
- **Bezpečnostní personál** – přítomnost bezpečnostního personálu představuje pro útočníky určitou bariéru pro úspěšné provedení plánovaného útoku. Přítomnost bezpečnostního personálu tedy snižuje atraktivitu měkkého cíle.
- **Množství a koncentrace osob** – faktor počtu osob a jejich koncentrace v místě je pro útočníky často určující, což dokazují mimo jiné analýzy proběhlých útoků. Z analýz je patrné, že útočníci preferují místa s vyšší koncentrací osob, kde davové chování může významně navýšit dopady samotného útoku. Jde tedy o jednu z nejdůležitějších charakteristik, která ovlivňuje útočníkův výběr cíle, i proto se tato vlastnost stala jednou z definičních charakteristik měkkých cílů.
- **Přítomnost policie** – přítomnost ozbrojených složek významně snižuje atraktivitu měkkého cíle.
- **Mediální pozornost** – dalším důležitým faktorem pro výběr cíle útoku je společenský dopad útoku (zastření společnosti), respektive jeho mediální rozsah. Zájem médií tedy zvyšuje atraktivitu měkkých cílů.
- **Symboličnost cíle** – jedním z dalších určujících faktorů pro výběr cíle je jeho symboličnost. Je-li cíl spojen s určitou symbolikou, citlivými tématy či osobami, stává se pro útočníky atraktivnější a je tedy nutné věnovat jeho zabezpečení větší pozornost. V souvislosti s atraktivitou měkkých cílů z hlediska jejich symboliky se často hovoří o těchto tématech: náboženství; symbolika západu; rasy a menšiny; politika; společensky diskutovaná témata a účastníci (sexuální tematika, drogy, násilí, lidská práva aj.).

Je důležité si uvědomit, že i když měkké cíle chápeme jako objekty, prostory nebo akce, tak při ochraně se zabýváme **ochranou osob**. Lidé jsou tím aktivem, které chráníme a pro které navrhujeme různá bezpečnostní opatření.

³ Základy ochrany měkkých cílů - metodika (1. verze). *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra ČR. Vypracoval Soft Targets Protection Institute (STPI), Praha, 2016, s. 18 [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

Literatura:

Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Praha, 2017, s. 6 [cit. 2019-06-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/terorismus-web-dokumenty-dokumenty.aspx>.

Základy ochrany měkkých cílů - metodika (1. verze). *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra ČR. Vypracoval Soft Targets Protection Institute (STPI), Praha, 2016, s. 18 [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

2. SOUČASNÝ STAV OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ

Ing. Dora Lapková, Ph.D.; Mgr. Klára Jenčková; Mgr. David Rožek, MBA, CPP

Stále se navyšující počet násilných útoků na měkké cíle vyvolal potřebu komplexního uchopení problematiky ochrany měkkých cílů ze strany bezpečnostní komunity a veřejných institucí národní i nadnárodní úrovně. Činnosti těchto subjektů spočívají nejen ve výzkumných aktivitách, ale také ve snaze legislativního ukotvení tématu, respektive ve tvorbě metodických podkladů.

Koncepční uchopení problematiky ochrany měkkých cílů představuje nelehký úkol, a to zejména kvůli velké odlišnosti objektů, které do kategorie měkkých cílů patří. Díky této rozmanitosti je problematika ochrany měkkých cílů upravena pouze metodicky, nikoliv formou zákonů a dalších právních dokumentů.

Zmíněné metodické dokumenty, vydávané na úrovni ministerstev a dalších orgánů, jsou povětšinou zaměřeny na preventivní opatření vztahující se k ochraně měkkých cílů, respektive na včasné odhalení a zabránění případnému útoku.

2.1 Česká republika

V rámci České republiky je problematika měkkých cílů řešena z pohledu státu Ministerstvem vnitra, konkrétně Centrem proti terorismu a hybridním hrozbám (dále jen CTHH). Toto oddělení vydalo několik dokumentů, kde jsou měkké cíle definovány, je uvedena jejich charakteristika a možnosti jejich zabezpečení.

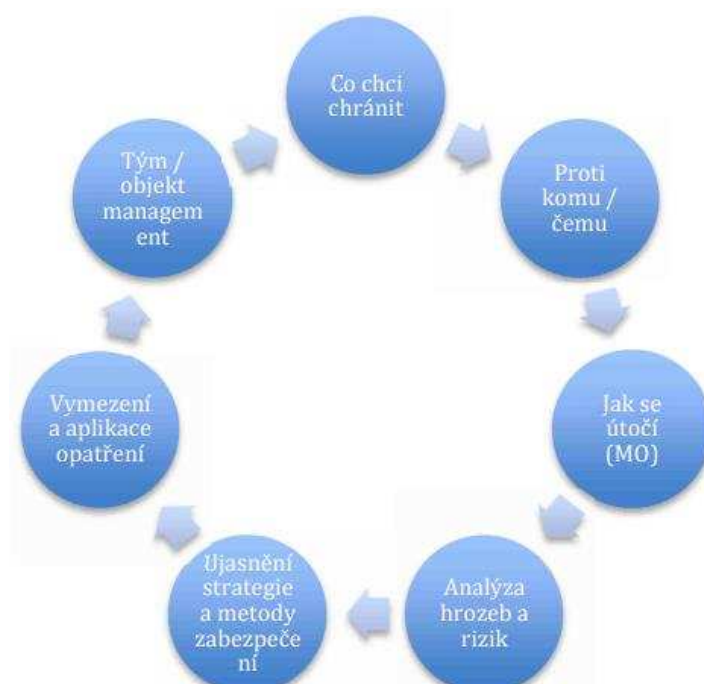
Prvním dokumentem je **Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013**¹. Zde je uvedeno, že boj proti terorismu je trvalá priorita České republiky. Jako základní principy tohoto boje stanovuje:

- Zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty, zapojenými do boje proti terorismu a zkvalitňování podmínek pro výkon jejich činnosti
- Ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury a jiných cílů, potenciálně zranitelných teroristickým útokem
- Bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informování veřejnosti ve vztahu ke konkrétním aspektům boje proti terorismu
- Prevence radikalizace ve společnosti a boj proti rekrutování do teroristických struktur
- Legislativní a mezinárodně-smluvní otázky²

¹ Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor bezpečnostní politiky, 2013 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>

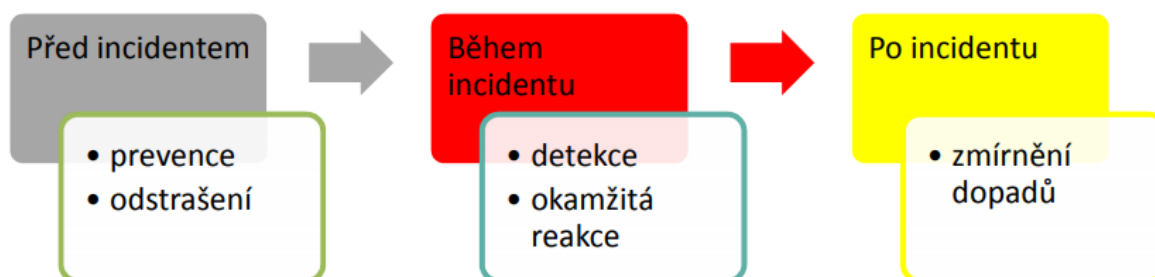
² Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013., ref. 1

V roce 2016 vyšel dokument **Základy ochrany měkkých cílů**³ ve formě metodiky, kterou vytvořil Soft Targets Protection Institute, z.ú. Vyskytuje se zde popis termínu „měkké cíle“ a také kategorizace objektů a akcí. Důležité je si na začátku odpovědět na bezpečnostní otázky, viz následující obrázek.

Obr. 1 – Cyklus bezpečnostních otázek⁴

Zároveň je důležité si stanovit časovou osu bezpečnostních incidentů a v návaznosti na to plánovat i bezpečnostních opatření.

Obr. 2 - Časová osa bezpečnostních incidentů⁵

V další části dokumentu jsou popsány principy zabezpečení měkkých cílů a bezpečnostní prvky a jejich využití, mezi které patří fyzická bezpečnost, elektronické a mechanické

³ KALVACH, Zdeněk a kol. Základy ochrany měkkých cílů: metodika. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>

⁴ KALVACH, Zdeněk a kol., ref. 2

⁵ KALVACH, Zdeněk a kol., ref. 2

prvky. Důležitou oblastí je stanovení 10i principiálních doporučení pro zodolnění měkkých cílů:

- Poznejte svá bezpečnostní specifika
- Bezpečnost řešte metodicky
- Zapojte místní personál
- Zaměřte se primárně na prevenci a zmírnění dopadu
- Standardizujte postup
- Připravte se vlastní koordinační plán pro management
- Zvyšujte bezpečnostní povědomí
- Spolupracujte s místním oddělením Policie ČR a obecní policie
- Pokud provádíte autorizaci vstupu a kontrolu osob, zaměřte se na detekci násilného úmyslu, nikoli pouze na nalezení zbraně
- Zabývejte se i prostorem v okolí měkkého cíle.⁶

Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 - 2020⁷, který byl vydán také v roce 2016, stanovuje na začátku principy a východiska ochrany měkkých cílů, zejména:

- Bezpečnost je věcí všech dotčených subjektů
- Proaktivní přístup jak ze strany státu, tak i ze strany vlastníků, zřizovatelů či správců měkkého cíle.
- Spolupráce a kooperace mezi státem a soukromníkem
- Nastavení komunikačních procesů⁸

V další části je rozebrán pojem „měkký cíl“ a jeho kategorizace. Dokument obsahuje také popis současného stavu se zmínkou o „Protiteroristickém balíčku“, který vláda schválila 27. července 2016 a který stanovuje ochranu měkkých cílů jako jednu z prioritních aktivit, které musí být řešeny. Autoři rozebírají také pilíře systému ochrany měkkých cílů v ČR:

- Metodické vedení a vzdělávání
- Dotační podpora
- Komunikace, spolupráce, výměna informací a sdílení dobré praxe

10 principů zodolnění měkkého cíle⁹ je dokument ve formě letáku a stanovuje základní kroky pro ochranu měkkého cíle:

- Poznejte svůj bezpečnostní charakter
- Bezpečnost řešte metodicky

⁶ KALVACH, , Zdeněk a kol., ref. 2

⁷ Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 - 2020. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>

⁸ Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020., ref. 7

⁹ 10 principů zodolnění měkkého cíle. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/brozura-10-principu-zodolneni-mekkeho-cile-pdf.aspx>

- Zaměřte se na prevenci a zmírnění dopadu útoku
- Zapojte místní personál
- Standardizujte postup
- Připravte si koordinační plán pro případ incidentu
- Zvyšujte bezpečnostní povědomí
- Spolupracujte s místními odd. PČR, obecní policií a dalšími složkami IZS
- Schválení vstupu a kontrolu osob zaměřte na detekci násilného úmyslu
- Zabývejte se i okolím měkkého cíle¹⁰

Velkým přínosem tohoto dokumentu je stanovení: RUN – HIDE – FIGHT

Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí¹¹ byly vydány v roce 2017¹² a zaměřují se na oblast hromadných veřejných akcí. Tato problematika je velmi detailně rozebrána s těmito klíčovými kapitolami:

- Stanovení povinnosti pořadatele – počet pracovníků fyzické ostrahy, kontrola vnášených věcí
- Základní bezpečnostní doporučení
 - Určení odpovědné osoby
 - Provést analýzu hrozeb a rizik
 - Vytvořit bezpečnostní dokumentaci (bezpečnostní plán, koordinační plán, evakuační plán atd.)
 - Provádět školení personálu – i neodborného
 - Definovat komunikační procesy¹³

Velkou novinkou v tomto dokumentu je zmínka o detekci podezřelého chování, na které se mají pracovníci u vstupu, i pořadatelé nebo bezpečnostní pracovníci v areálu zaměřit.

Dalším dokumentem, které vydalo CTHH, je **Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle, aneb, co, kdy, kde a od koho vám hrozí¹⁴**. Cílem je poskytnout manuál pro bezpečnostní pracovníky, majitele nebo zřizovatele měkkého cíle, aby si mohli sami vyhodnotit, co jim hrozí, kde jim to hrozí a v jaké míře. Dokument je rozdělen na několik částí a pomocí

¹⁰ 10 principů zodolnění měkkého cíle., ref. 9

¹¹ Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2017 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/brozura-bezpecnostni-standardy-pro-poradatele-sportovnich-kulturnich-a-spolecenskych-akci.aspx>

¹² Aktualizovány byly v roce 2019 se zaměřením na letní sportovní, kulturní a společenské akce

¹³ Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí., ref. 11

¹⁴ KALVACH, Zdeněk a Benedikt VANGELI. Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle, aneb, co, kdy, kde a od koho vám hrozí. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2018 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile-aneb-co-kdy-kde-a-od-koho-vam-hrozi.aspx>

přehledných tabulek čtenáře navádí, jak jednotlivými kroky projít a jak vyhodnotit svou bezpečnosti. Postup je rozdělen na 3 fáze:

I. fáze:

- Vymezení toho, co chci chránit - v případě měkkých cílů chráníme vždy životy a zdrav
- Vymezení toho, od kterých osob, skupin či organizací hrozí potenciálně útok (zdroje hrozeb)
- Vymezení očekávaných způsobů útoku těchto osob či skupin osob
- Shrnutí výše uvedeného seznamu možných způsobů útoku na konkrétní měkký cíl

II. fáze

- Stanovení možných míst útoku a časů útoku u každého jednotlivého způsobu útoku ze seznamu

III. fáze

- Určení pravděpodobnosti výše vymezených způsobů útoku (podle dostupnosti prostředků, frekvence výskytu způsobu útoku, složitosti provedení daného způsobu útoku)
- Určení dopadu výše vymezených způsobů útoku (podle míry dopadu na životy a zdraví, podle dopadu na objekt, podle finančního dopadu útoku a dopadu na společenství)
- Stanovení celkové míry ohroženosti konkrétního měkkého cíle výše vymezenými způsoby útoku¹⁵

Předposlední dokument, který byl vydán v roce 2019, je **Bezpečnostní plán měkkého cíle, aneb co by nemělo být opomenuto při jeho zpracování**¹⁶. Cílem dokumentu je poskytnout návod, podle kterého by si bezpečnostní manažeři, majitelé nebo zřizovatelé měkkého cíle dokázali zpracovat praktický bezpečnostní plán, který jim pomůže řešit bezpečnostní otázky. Smyslem bezpečnostního plánu je to, že odpovědná osoba za jeho ochranu přesně ví, jak je měkký cíl chráněn, co je cílem ochrany a jak se bude v budoucnu postupovat. Na začátku je zmíněna typologie měkkého cíle spolu s definicí. Dokument stanovuje, že je důležité si vypracovat tyto body:

- Název instituce/akce
- Adresa instituce/akce
- Charakter instituce/akce

¹⁵ KALVACH, Zdeněk a Benedikt VANGELI., ref. 13

¹⁶ Bezpečnostní plán měkkého cíle, aneb co by nemělo být opomenuto při jeho zpracování. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2019 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/bezpecnostni-plan-mekkeho-cile-nove-2-b2-samostatne-strany-pdf.aspx>

- Organizační struktura instituce/akce
- Symboličnost instituce/akce
- Otevírací doba instituce/termín akce
- Počet zaměstnanců instituce/akce
- Maximální kapacita návštěvníků instituce/akce
- Průměrný počet návštěvníků instituce/akce apod.¹⁷

Výše uvedené body jsou základní údaje o instituci, dále je důležité si stanovit základní informace o objektu/prostoru akce:

- Popis objektu/prostoru
- Specifika objektu/prostoru
- Režim vstupu do objektu/prostoru
 - Bez autorizace
 - Autorizace vstupu (např. vstupenka)
 - Vstup se základní kontrolou nežádoucích předmětů
- Mapa objektu/prostoru (včetně okolí, příjezdových cest a případně parkovacích prostor)
- Objekty/prostory/provozy v sousedství a jejich specifika mající vliv na měkký cíl apod.¹⁸

V dalších částech dokumentu jsou rozebrány bezpečnostní prvky instituce/prostoru akce, kde je zmíněna fyzická bezpečnost a technická bezpečnostní opatření, jako jsou elektronické prvky a mechanické prvky. Důležitou kapitolou je oznamování a evidence bezpečnostních incidentů, stanovení, jak se bude postupovat. Zároveň tu jsou uvedeny příklady.

Posledním dokumentem vydaným CTHH je **Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu aneb jak se vyrovnat s nastalou situací**¹⁹. Autorkou je Gabriela Ben David a zveřejněna byla v roce 2019. Cílem dokumentu je napomoci měkkým cílům vyrovnat se se situací v časovém úseku po závažném násilném útoku (nebo jiné obdobně závažné situaci). Důležité je se na nečekané situace a incidenty dobře připravit předem a vědět, co v případě jejich vzniku, dělat. Doporučené jsou tři hlavní kroky:

- Koordinační plán – dokument, který definuje postupy (zejména vedení organizace) v případě bezpečnostního incidentu.

¹⁷ Bezpečnostní plán měkkého cíle, aneb co by nemělo být opomenuto při jeho zpracování., ref. 15

¹⁸ Bezpečnostní plán měkkého cíle, aneb co by nemělo být opomenuto při jeho zpracování., ref. 15

¹⁹ BEN DAVID, Gabriela. Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu: aneb jak se vyrovnat s nastalou situací. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/metodika-koordinace-mekkeho-cile-pro-fazi-po-bezpecnostnim-incidentu-aneb-jak-se-vyrovnat-s-nastalou-situaci-g-ben-david.aspx>

- Koordinační tým – tým, který je složený ze zaměstnanců, dobrovolníků atd. Jejich účelem je řešit bezpečnostní incident. Jejich důležitou rolí je příprava koordinačního plánu.
- Koordinační centrum – jedná se o místo, ze kterého bude výše uvedený tým řešit bezpečnostní incident (postupovat podle koordinačního plánu)²⁰.

Problematikou jedné z kategorií měkkých cílů se zabývá také česká technická norma **Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení**²¹ (ČSN 73 4400), která stanovuje pravidla pro školy a školská zařízení od jejich bezpečnosti, přes návrh bezpečnostních opatření až po provoz systému bezpečnosti. Jednotlivé části jsou:

- Opatření k zajištění bezpečnosti škol
 - Doporučení pro plánování výstavby
 - Posouzení rizika
 - Dispoziční řešení
 - Perimetr
 - Plášť budovy
 - Vnitřní uspořádání škol
 - Technická ochrana
 - Režimová opatření
 - Fyzická ostraha
 - Bezpečnostní dokumentace
- Posuzování a řízení rizik ve školách
- Posuzování účinnosti stávajících bezpečnostních opatření
- Návrh a implementace bezpečnostních opatření
- Provoz systémů bezpečnosti²²

Měkké cíle jsou v současnosti rozebírány v mnoha dokumentech Ministerstva vnitra. Jsou postaveny jako doporučení a metodické návody, jak bezpečnost řešit a co je možné udělat v oblasti zabezpečení.

2.2 Vybrané státy Evropské unie²³

Problematika ochrany měkkých cílů, respektive boje proti terorismu, má na úrovni Evropské unie vysokou prioritu. Evropská unie reagovala na změnu bezpečnostního prostředí, po četných teroristických útocích na jejím území, zřízením Evropského centra boje proti terorismu v rámci Europolu, zřízením jednotky pro potírání závadného obsahu

²⁰ BEN DAVID, Gabriela, ref. 19.

²¹ *Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení* [online]. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2016 [cit. 2019-06-26].

²² *Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení.*, ref. 18

²³ Kapitola je zpracována v červnu 2019, informace jsou aktuální k tomuto datu.

na internetu EU IRU či přijetím směrnic o terorismu a o jmenné evidenci cestujících. Dalšími evropskými orgány zabývajícími se zmíněnou problematikou jsou mimo jiné – Výbor expertů na terorismus (CODEXTER); Pracovní skupina pro terorismus (TWG); Pracovní skupina pro terorismus (COTER) či protiteroristický koordinátor EU.²⁴

V následující kapitole budou dále podrobněji rozebrány významné dokumenty vztahující se k ochraně měkkých cílů vydané na úrovni Evropské unie, konkrétně Sdělení Evropské komise s názvem Akční plán na podporu ochrany veřejných prostor COM (2017) 612²⁵ a Výzkumná zpráva Evropské komise o ochraně měkkých cílů²⁶, v níž jsou analyzovány přístupy a současný stav v oblasti ochrany měkkých cílů ve vybraných státech. Dále bude v této kapitole analyzován současný stav ochrany měkkých cílů v České republice.

2.2.1 Sdělení Evropské komise – Akční plán na podporu ochrany veřejných prostor

Jedním z důležitých dokumentů, vydaných v rámci Evropské unie, týkající se ochrany měkkých cílů, respektive veřejných prostranství je Sdělení Evropské komise s názvem Akční plán na podporu ochrany veřejných prostor.

Uvedený dokument zdůrazňuje, že ochrana měkkých cílů je povinností jednotlivých států, nicméně uznává důležitost mezinárodní spolupráce a nadnárodní podpory v této oblasti.

Akční plán mimo jiné stanovuje dílčí úkoly, které mají sloužit k podpoře jednotlivých států EU při vytváření rámce ochrany měkkých cílů. Tyto dílčí úkoly sdružuje do následujících tří kategorií.

I. Finanční prostředky EU na ochranu veřejných prostor

Uvolňování finančních prostředků z fondů Evropské unie představuje jednu z nejdůležitějších činností Evropské unie při podpoře členských států v ochraně měkkých cílů. Tyto prostředky jsou určeny nejen na realizaci konkrétních bezpečnostních opatření a posílení spolupráce mezi odpovědnými orgány, ale také na vědeckovýzkumnou činnost v této oblasti. Akční plán také vyzdvihuje důležitost role územního plánování v oblasti ochrany měkkých cílů.

²⁴ EU a mezinárodní problematika terorismu. Terorismus a měkké cíle [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2019 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/eu-a-mezinarodni-problematika-terorismu.aspx>

²⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán na podporu ochrany veřejných míst COM(2017) 612 [online]. Brusel, 2017 [cit. 2019-06-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0612&from=EN>

²⁶ VASILIS, Karlos, Martin LARCHER a George SOLOMOS. Review on Soft target/Public space protection guidance: JRC Science for policy report [online]. 2nd edition. Brusel: European Commission, 2018 [cit. 2019-06-27]. ISBN 978-92-79-79907-5. Dostupné z: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC110885/soft_target-public_space_protection_guidance.pdf

Dílčí úkoly:

- Podpora opatření členských států k ochraně veřejných prostor krátkodobým financováním – uvolnění 18,5 milionu EUR v rámci Fondu pro vnitřní bezpečnost na projekty zaměřené na zefektivnění koordinace odpovědných složek při reakci na útoky na měkké cíle.
- Poskytnutí finančních prostředků ze strukturálních fondů na ochranu veřejných prostor – uvolnění finančních prostředků v rámci iniciativy Městská inovativní opatření (Evropský fond pro regionální rozvoj) na inovativní projekty v oblasti zajištění bezpečnosti.

II. Sítě odborníků z praxe a pokyny EU k ochraně veřejných prostor

Mezi další činnosti podpory členských států při ochraně měkkých cílů patří vytvoření sítí odborníků z členských států EU, kteří si mezi sebou budou vyměňovat znalosti a osvědčené postupy v oblasti ochrany měkkých cílů. Toto sdílení dobré praxe by mělo probíhat nejen na strategické a taktické úrovni řízení, ale také na úrovni operativní.

Pro zefektivnění spolupráce mezi členskými státy byla mimo jiné ustanovena skupina Evropské unie pro politiku ochrany snadno zranitelných cílů. Tato skupina shromažďuje osvědčené postupy a know-how jednotlivých členských států a zabezpečuje jejich výměnu.

Akční plán mimo jiné vyzdvihuje důležitost spolupráce a sdílení dobré praxe i s nečlenskými státy EU.

Dílčí úkoly:

- Posílení spolupráce mezi členskými státy na úrovni politiky – vytvoření skupiny pro politiku ochrany snadno zranitelných cílů a fóra odborníků z praxe.
- Posílení spolupráce mezi specializovanými policejními jednotkami – vytvoření bezpečnostní sítě pro vysoce rizikové veřejné prostory pro sdílení dobré praxe, poskytování společné odborné přípravy a provádění společných cvičení.
- Posílení fyzické ochrany budov – poskytnutí pokynů v oblasti fyzické odolnosti budov.
- Posílení ochrany míst s vysokou koncentrací osob, sportovních a kulturních akcí – poskytnutí pokynů a dobré praxe mezi členskými státy a vytvoření aplikace pro posouzení zranitelnosti všech druhů veřejných prostor.
- Posílení bezpečnosti veřejně přístupných oblastí na letištích – poskytnutí pokynů se zaměřením na toky cestujících.
- Zintenzivnění využívání psů cvičených k detekci výbušnin – poskytnutí pokynů v této oblasti.

III. Zapojení místních aktérů a soukromého sektoru

V souladu s národní politikou většiny členských států – zapojení soukromého sektoru (provozovatelů měkkých cílů) do jejich ochrany – je v Akčním plánu vyzdvihována důležitost posílení spolupráce mezi státním a soukromým sektorem v této oblasti.

Dílčí úkoly:

- Posílení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem při ochraně veřejných prostor – zřízení fóra provozovatelů s cílem shromáždění osvědčených postupů a vypracování pokynů a doporučení pro ochranu měkkých cílů.
- Podpoření spolupráce s regionálními a místními orgány při ochraně veřejných prostor – navázání spolupráce mezi regionálními a místními orgány pro sdílení příkladů dobré praxe, osvědčených postupů a způsobů zajištění ochrany měkkých cílů.

2.2.2 Výzkumná zpráva Evropské komise o ochraně měkkých cílů

V souvislosti s ochranou měkkých cílů byla ze strany Evropské komise vydána také výzkumná zpráva, která pojednává o analýze současného stavu ochrany měkkých cílů některých vybraných států, a to nejen členských států EU, ale i dalších států jako jsou například Spojené státy americké, Kanada, Austrálie či Indie. Zpráva se zaměřuje na dostupnost metodických a dalších materiálů (především analytických a výzkumných) v jednotlivých státech.

Oblast ochrany měkkých cílů je v tomto dokumentu rozdělena do několika oblastí, a to sice – veřejné prostory; vzdělávací, náboženské a zdravotnické zařízení; dopravní infrastruktura a prostředky; průčelí budov; městská odolnost; bezpečnostní plánování a posuzování rizika; možnosti regulace a pojištění měkkých cílů; zapojení veřejnosti a opatření pro regulaci dronů.

Výzkumná zpráva se mimo jiné také zabývá otázkou definičního pojetí měkkých cílů a právním ukotvením této problematiky v jednotlivých státech. Již ze samotného členění této zprávy na jednotlivé kategorie měkkých cílů vyplývá složitost definičního vymezení pojmu, což dokazuje i skutečnost, že pojem měkké cíle byl prozatím na národní úrovni definován jen v dokumentech vydaných Ministerstvem vnitra České republiky v metodice – Základy ochrany měkkých cílů (2016). Termín měkké cíle byl dle zprávy dále definován v publikacích J. Hestermana, a to konkrétně v dílech *Soft target hardening* (2015) a *Soft targets and crisis management: what emergency planners and security professionals need to know* (2016). Obě publikace byly vydány nakladatelstvím CRC Press v USA.

Nejvíce aktivity v oblasti ochrany měkkých cílů vyvíjí Velká Británie, respektive Národní úřad protiteroristické bezpečnosti (NaCTSO), a to ve formě vydávání metodických podkladů pro různé skupiny měkkých cílů. Velmi aktivní je v této oblasti také Austrálie, Francie, USA či Izrael. Vyšší aktivita zmíněných států je významně ovlivněna bezpečnostní situací v dané zemi, respektive počty útoků zde proběhlými. Aktivita dalších zemí v této oblasti je graficky znázorněna v následující tabulce.

Documentation availability on soft targets*				
	Action Guidance			
	France	UK	Rest EU member states	International**
Public spaces	Yellow	Green	Green	Green
Education/Religion/Health	Yellow	Green	Red	Green
Transport	Yellow	Green	Red	Yellow
Facades	Red	Yellow	Red	Yellow
Urban resilience	Red	Green	Red	Green
Security Planning/Risk assessment	Yellow	Green	Green	Green
Policy/Regulation/Finance	Red	Red	Red	Green
People involvement	Green	Yellow	Red	Yellow
Drones	Yellow	Red	Red	Red

	Design recommendations/Planning checklists			
	France	UK	Rest EU member states	International**
Public spaces	Yellow	Green	Green	Green
Education/Religion/Health	Yellow	Green	Red	Green
Transport	Yellow	Green	Red	Yellow
Facades	Red	Yellow	Red	Yellow
Urban resilience	Yellow	Green	Red	Green
Security Planning/Risk assessment	Yellow	Green	Yellow	Yellow
Policy/Regulation/Finance	Red	Red	Red	Green
People involvement	Green	Yellow	Red	Yellow
Drones	Red	Red	Red	Red

	Analysis options			
	France	UK	Rest EU member states	International**
Public spaces	Red	Red	Yellow	Yellow
Education/Religion/Health	Red	Red	Red	Yellow
Transport	Green	Green	Red	Green
Facades	Green	Yellow	Red	Green
Urban resilience	Yellow	Yellow	Red	Green
Security Planning/Risk assessment	Yellow	Yellow	Yellow	Green
Policy/Regulation/Finance	Red	Red	Red	Green
People involvement	Green	Yellow	Red	Yellow
Drones	Red	Red	Red	Red

*Publicly available in EU working languages
** USA, Canada, Australia, India

Good coverage/availability
Partial coverage/availability
No coverage/availability

Obr. 3 - Přehled dostupných materiálů o problematice ochrany měkkých cílů v jednotlivých zemích.²⁷

Měkké cíle jsou řešeny jak v rámci České republiky, tak také na úrovni Evropské unie. Společným rysem vydaných dokumentů je, že jsou metodického charakteru. Jejich cílem jsou doporučení, rady a metodické vedení.

²⁷ VASILIS, Karlos, Martin LARCHER a George SOLOMOS. Review on Soft target/Public space protection guidance: JRC Science for policy report [online]. 2nd edition. Brusel: European Commission, 2018, s. 5 [cit. 2019-06-27]. ISBN 978-92-79-79907-5. Dostupné z: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC110885/soft_target-public_space_protection_guidance.pdf

Literatura:

10 principů zodolnění měkkého cíle. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/brozura-10-principu-zodolneni-mekkeho-cile-pdf.aspx>

BEN DAVID, Gabriela. Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu: aneb jak se vyrovnat s nastalou situací. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/metodika-koordinace-mekkeho-cile-pro-fazi-po-bezpecnostnim-incidentu-aneb-jak-se-vyrovnat-s-nastalou-situaci-g-ben-david.aspx>

Bezpečnostní plán měkkého cíle, aneb co by nemělo být opomenuto při jeho zpracování. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2019 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/bezpecnostni-plan-mekkeho-cile-nove-2-b2-samostatne-strany-pdf.aspx>

Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2017 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/brozura-bezpecnostni-standardy-pro-poradatele-sportovnich-kulturnich-a-spolecenskych-akci.aspx>

EU a mezinárodní problematika terorismu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2019 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/eu-a-mezinarodni-problematika-terorismu.aspx>

KALVACH, Zdeněk a Benedikt VANGELI. Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle, aneb, co, kdy, kde a od koho vám hrozí. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2018 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile-aneb-co-kdy-kde-a-od-koho-vam-hrozi.aspx>

KALVACH, Zdeněk a kol. Základy ochrany měkkých cílů: metodika. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>

Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 - 2020. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>

Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení [online]. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2016 [cit. 2019-06-26].

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán na podporu ochrany veřejných míst COM(2017) 612 [online]. Brusel, 2017 [cit. 2019-06-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0612&from=EN>

Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor bezpečnostní politiky, 2013 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>

VASILIS, Karlos, Martin LARCHER a George SOLOMOS. *Review on Soft target/Public space protection guidance: JRC Science for policy report* [online]. 2nd edition. Brusel: European Commission, 2018 [cit. 2019-06-27]. ISBN 978-92-79-79907-5. Dostupné z: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC110885/soft_target-public_space_protection_guidance.pdf

3. VÝVOJ TERORISTICKÝCH A NÁSILNÝCH ÚTOKŮ V EVROPĚ OD ROKU 2014

Bc. Tereza Šternová

V této kapitole se zaměříme na výsledky vycházející z databáze, která je součástí naší studie a kterou zpracovává Soft Targets Protection Institute. Jedná se o databázi násilných a teroristických útoků převážně na území Evropy. Z výčtu útoků jsou vyřazeny ty, které jsou specifické pouze pro danou lokalitu – tedy lokální separatisté bojující proti místnímu vládnímu aparátu (tzn. IRA¹, RIRA², ETA³, Korsičtí separatisté a jiné). Naopak je do výčtu začleněna problematika Kavkazu a Střední Asie, jejíž islamističtí separatisté jsou nedílnou součástí současného vedení jak Al-Kájdý, tak Islámského státu. Databáze zahrnuje 138 útoků⁴, ze kterých v tomto textu vycházíme a jejichž součástí jsou přiložené grafy.

Časové vymezení je z důvodu neustále se měnících trendů zaměrně vybráno na období od roku 2014 až po současnost. Toto vymezení je dané rokem, kdy Islámský stát vyhlásil chalífát a kdy dochází k zásadnímu nárůstu teroristických útoků na území Evropy. Změny pak také vnímáme především ve výběru Modu Operandi (dále jen "MO"), ale také ve výběru cílů útoků.

V tomto období dochází taktéž k zásadní změně v propagaci předních teroristických organizací směrem k tzv. "lone wolves"⁵, a to nejen v používaném jazyce, ale i ve výběru komunikačních kanálů, které tyto teroristické organizace používají.

V průběhu vymezeného časového období vnímáme kolísavý trend co se do počtu útoků týče. Nejvíce útoků se pak uskutečnilo v roce 2017 (40 útoků). Přestože v roce 2015 vnímáme pokles útoků, je důležité zmínit, že v tomto roce se uskutečnil útok s nejvyšším počtem obětí a s logisticky komplikovanou a náročnou přípravou (útok v Paříži, 13. 11. 2015 - fotbalový stadion v průběhu fotbalového utkání v rámci mistrovství Evropy, Bataclan v průběhu koncertu americké hudební skupiny, promenády a trhy, kavárny), který zasáhl celou Paříž. Na počet teroristických útoků má vliv také aktuální situace v Sýrii a pozice Islámského státu (dále jen "IS").

¹ Irská republikánská armáda, nebo-li Prozatímní irská republikánská armáda (1969-2005) polovojenská skupina irských republikánů usilující o odtržení Severního Irsku od Spojeného království, považována za teroristickou organizaci

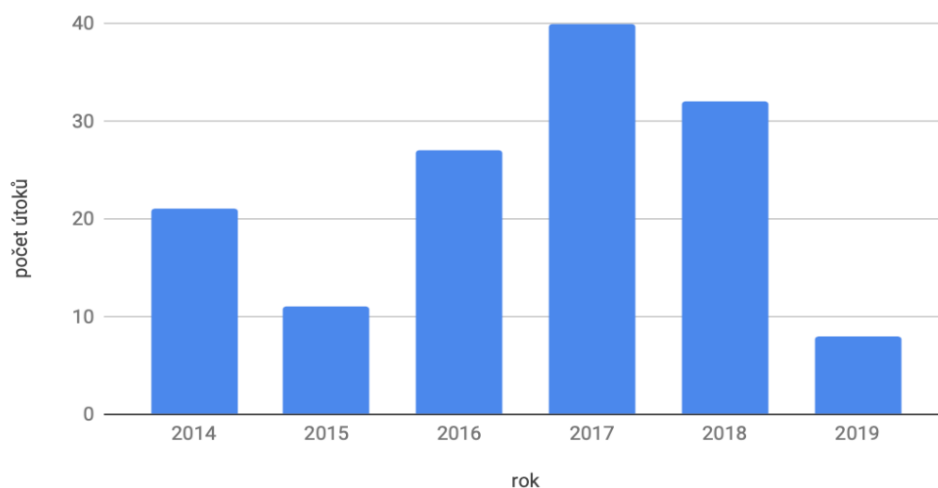
² Prává irská republikánská armáda (od roku 1997), považována za ilegální a teroristickou organizaci, usiluje o sjednocení Irsku

³ Euskadi Ta Askatasuna, tedy Baskicko a jeho svoboda (1959-2018), byla baskická nacionální a separatistická organizace usilující o vytvoření vlastního státu na hranici mezi Španělskem a Francií, považována za teroristickou organizaci

⁴ Informace jsou aktuální k datu zpracování kapitoly.

⁵ osamělí vlci

Počet útoků v letech 2014 - současnost

Obr. 1 – Počet útoků v letech 2014 - současnost

Pod termínem “lone wolf“ pro naše účely označujeme člověka, který ač jedná samostatně, je podporovatelem jedné z teroristických organizací. Skrze sociální sítě (Telegram⁶, Facebook, Twitter, Snapchat, dále časopisy Inspire⁷, Rumiya⁸, Al-haqiqa⁹) může být i pouze pasivním příjemcem propagandy dané teroristické organizace. Také se setkáváme s případy, kdy tito osamělí vlci byli ve spojení s jinými útočníky (například Mehdi Nemmouche¹⁰ byl v kontaktu s Abdelhamidem Abaaoudem^{11 12}), rozhodli se však jednat sami. Další skupinou jsou pak útočníci, kteří se nejdříve pokusili o útěk do Sýrie, kde se plánovali připojit k Islámskému státu, na prvním přechodu v Turecku byli však operativcem posláni zpět do Evropy, aby využili možnosti konat za Islámský stát v zemi svého původu (například Sid Ahmed Ghlam,¹³ který plánoval útok na kostel Saint-Etienne-du-Ruvary).

⁶ Komunikační síť s možností šifrování komunikace

⁷ Oficiální časopis obsahující propagandu a návody k teroristickým útokům vydávaný Al-Kájdou

⁸ Oficiální časopis obsahující propagandu a návody k teroristickým útokům vydávaný Islámským státem

⁹ Oficiální časopis obsahující propagandu a návody k teroristickým útokům vydávaný skupinou dříve známou jako Hay'at al-Tahrir al-Sham

¹⁰ Útočník z Židovského muzea v Belgii, 24. května 2014

¹¹ Architekt útoku v Paříži 13. listopadu 2015

¹² HENLEY, Jon. Abdelhamid Abaaoud, suspected Paris attacks ringleader, was killed in raid. *Theguardian.com* [online]. 19. 11. 2015 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/nov/19/abdelhamid-abaaoud-suspected-paris-attacks-ringleader-was-killed-in-raid>.

¹³ BOUTRY, Thimothée. Un vétéran du djihad a inspiré Sid Ahmed Ghlam, le terroriste de Villejuif. *Leparisien.fr* [online]. 17. 11. 2016 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://www.leparisien.fr/faits-divers/un-veteran-du-djihad-a-inspire-le-terroriste-de-villejuif-17-11-2016-6337452.php>.

Zajímavým fenoménem, který je pro dané časové období specifický, je přejímání MO islamistických radikálů krajně pravicovými "lone wolves" (níže zmiňovaný Darren Osborne¹⁴, Pavlo Lapshyn¹⁵ a další).

Ve výběru útoků jsme se též řídili podle výběru cílů, jedná se o tzv. měkké cíle, jimiž jsou především cíle tzv. západního stylu života (noční bary, restaurace, promenády, trhy), otevřená prostranství, místa s přidanou symbolikou, velkou koncentrací lidí a minimální nebo žádnou možností zabezpečení (viz definice měkkých cílů). Jednotlivé cíle útoků jsme rozdělili do několika skupin, z nichž každá má svou podskupinu. Zde se zaměříme na nejfrekventovanější cíle a jak se v průběhu posledních let měnily.

Vzhledem k tomu, že se tyto skupiny cílů velmi často prolínají, stanovili jsme primární druh cíle, který pak může mít symboliku dalších druhů cílů. Jedná se např. o vánoční trhy, které řadíme do cílů turistických, a to se symbolikou náboženskou (popř. ještě se symbolikou západního stylu života).

3.1 Modus Operandi

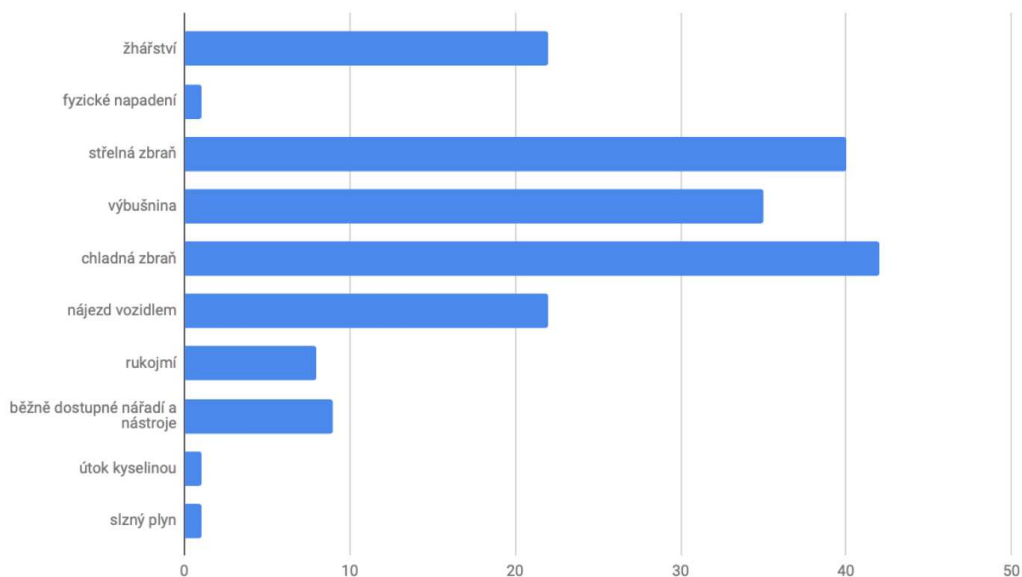
3.1.1 Nejčastěji používané MO

Jako nejčastěji používané MO u útoků v databázi pak vychází útoky chladnou zbraní. Tato kategorie pojímá veškeré útoky bodnou či sečnou zbraní, samotnou kategorií však jsou útoky za použití předmětů běžně dostupného nářadí (viz útok kladivem a jiné). Na druhém místě jsou pak útoky střelnou zbraní, a to o pouhé dva výskyty méně než u útoků chladnou zbraní. U některých MO vnímáme nárůst na základě propagandy daných MO (viz nájezd vozidlem) nebo snadné dostupnosti (viz chladná zbraň), u některých MO však daný fenomén není podložitelný ani jedním ze zmíněných.

¹⁴ Útok na skupinu Muslimů před mešitou v průběhu měsíce Ramadán, Finsbury Park, Londýn, Velká Británie (19. června 2017)

¹⁵ Série útoků (výbušnina) na mešity ve Velké Británii v průběhu roku 2013, ubodání Mohammeda Saleema (29. dubna 2013)

Modus Operandi od 2014

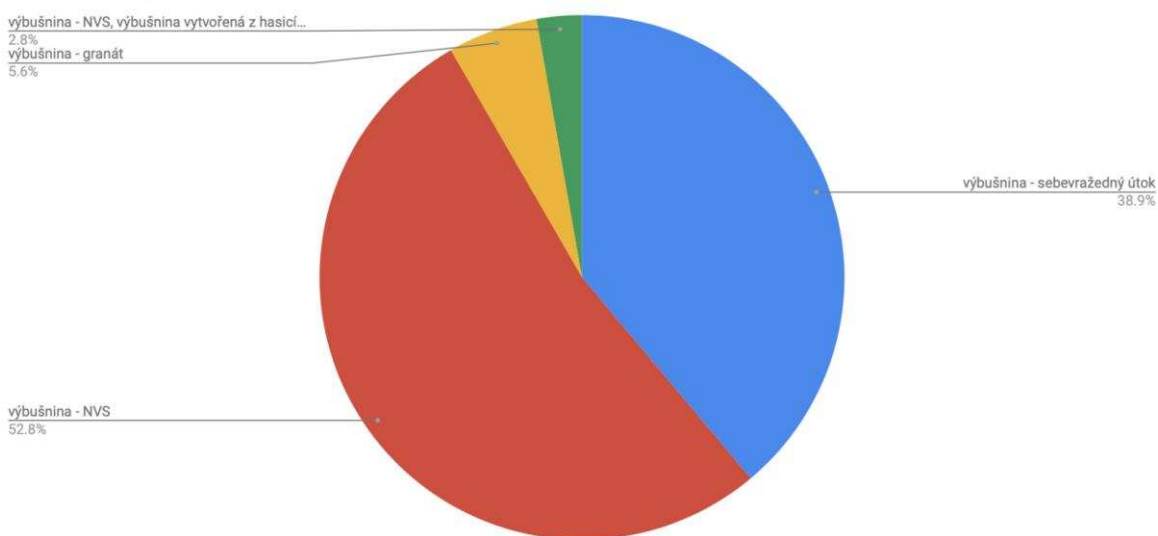

Obr. 2 – Modus Operandi od 2014

Tyto údaje však získávají na plasticitě především, pokud se podíváme na jejich vývoj v průběhu let, kdy se oblíbenost daných MO výrazně mění, a to nejen na základě zkušeností útočníků z předchozích let (viz poměr počtu obětí k použitému MO), ale také s ohledem na možnosti samotných útočníků (více v podkapitole "MO v propagandě radikálních uskupení").

Zaměříme-li se na detail útoku výbušninou, nejčastěji se pak setkáváme s nástražným výbušním zařízením a sebevražednými útoky.

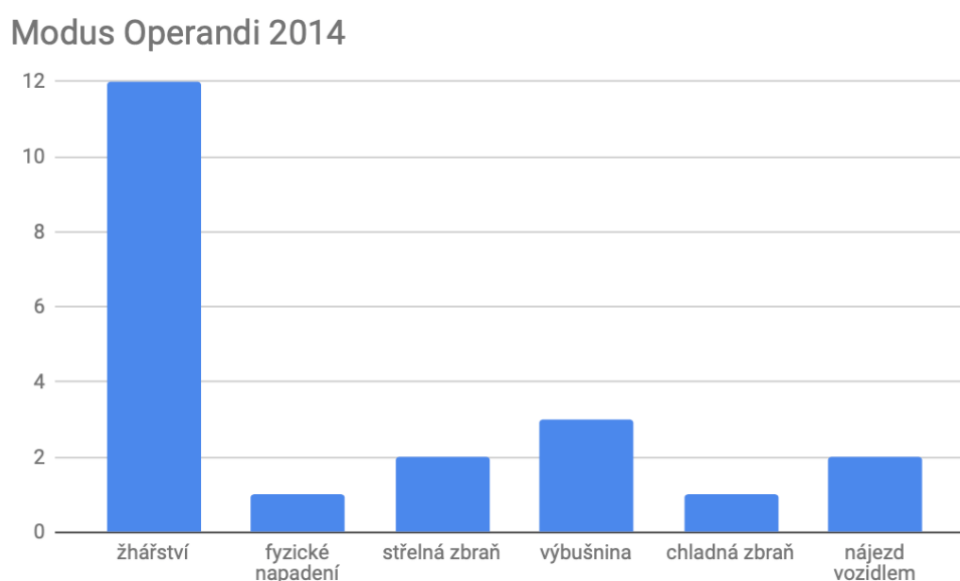
Detail útoku výbušninou

Obr. 3 – Detail útoku výbušninou

Na dalších grafech je znázorněn vývoj MO v každém roce. Jak je vidět, trendy se velmi často mění. A to nejen z důvodu změny taktiky útočníků, ale především také s ohledem na dostupnost zbraní, s nástupem především již zmiňovaných "lone wolves", kteří nejen, že nemají finanční zdroje, ale ani potřebný trénink. Další příčinou je zpřísnění dostupnosti zbraní v Evropské unii. Jde tedy obecně o snížení dostupnosti prostředků ke spáchání útoku. V posledních letech tak převládají útoky chladnou zbraní, střelnou zbraní a nájezd vozidlem. Často se pak setkáváme právě s kombinací útoku nájezdem vozidla a následným útokem chladnou zbraní, popřípadě střelnou zbraní.

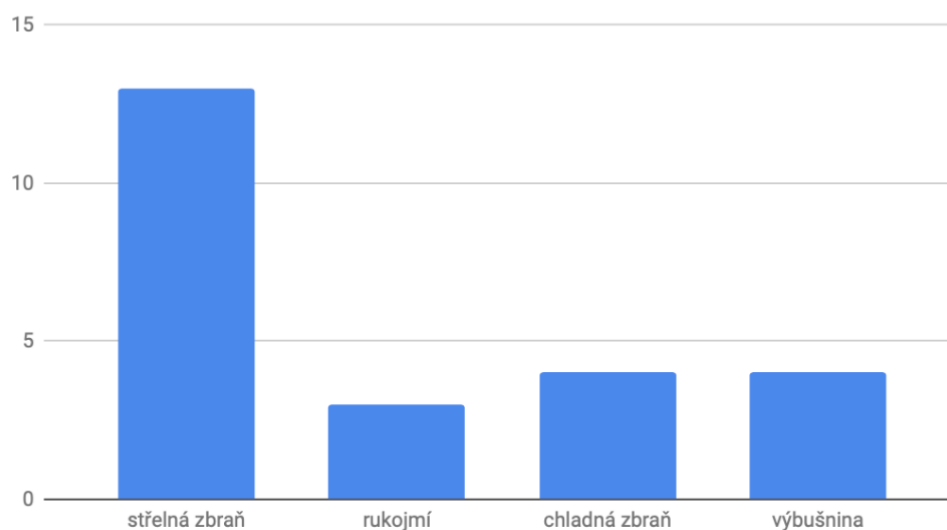
Vzhledem k použití více MO v rámci jednoho útoku pak není součet MO v rámci jednoho roku shodný s celkovým počtem útoků.

Obr. 4 – Modus Operandi 2014

V roce 2014 bylo nejčastějším MO žhářství, které naopak v následujících letech upadá. Jednalo se především o útoky páchané mimo tzv. peak daného místa, tedy mimo čas největšího provozu dané instituce, objektu či místa. Většinou se jednalo o cíle náboženské nebo cíle s imigrační tematikou. Tento fenomén nejsme schopni odůvodnit. Po výzvě francouzského imáma pak zaznamenáváme útoky za použití vozidla, tedy "nájezd vozidlem", a to před vánočními svátky, kdy se na ulicích a v okolí vánočních trhů objevovalo více lidí. Tato místa se následně stala oblíbeným cílem útoků (viz podkapitola "Druhy cílů teroristických a násilných útoků").

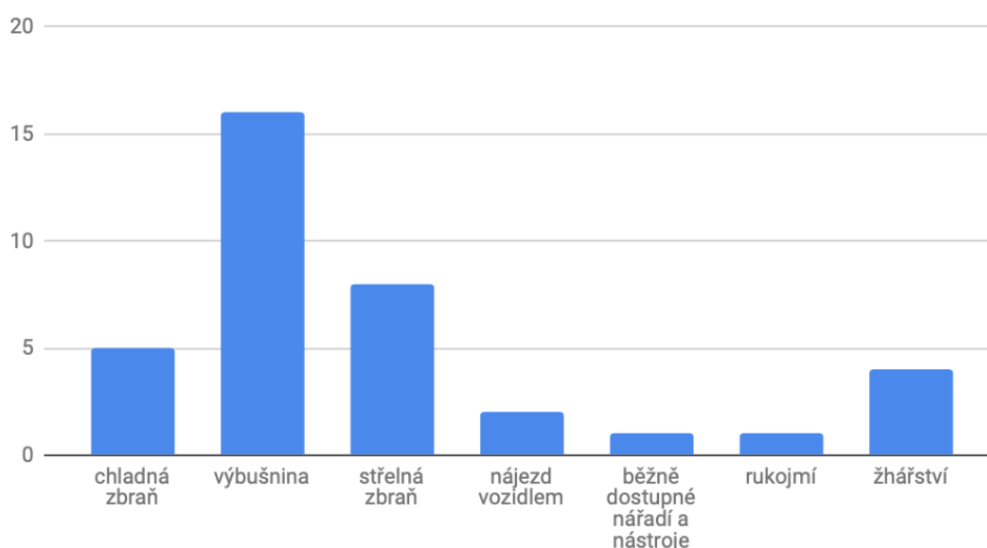
Modus Operandi 2015

Obr. 5 – Modus Operandi 2015

V roce 2015, kdy byl pokles počtu útoků, převládají útoky střelnou zbraní. Nejvýznamnějším byl již zmiňovaný útok v Paříži v listopadu 2015, kde byly použity všechny výše zmíněné MO (podkapitola "Úvod"), a jeho dopad (co do počtu obětí, ale i ekonomický) byl zásadní.

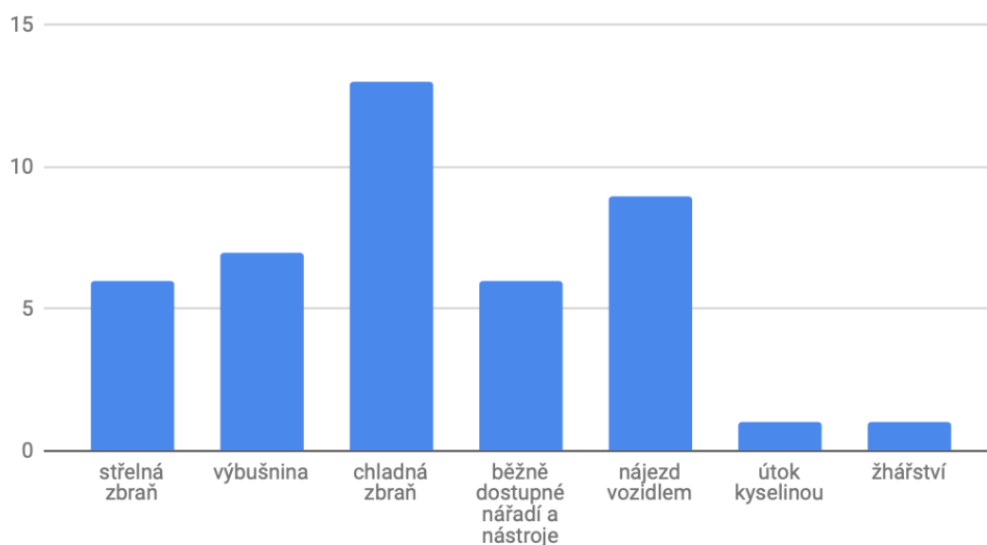
Modus Operandi 2016

Obr. 6 – Modus Operandi 2016

V roce 2016 pak zaznamenáváme nejvíce útoků provedených za použitím výbušniny. Dále se pak oproti předchozím letům dochází k nárůstu útoků chladnou zbraní a objevují se útoky běžně dostupným nářadím a nástroji, které jsou specifické pro spontánní útoky.

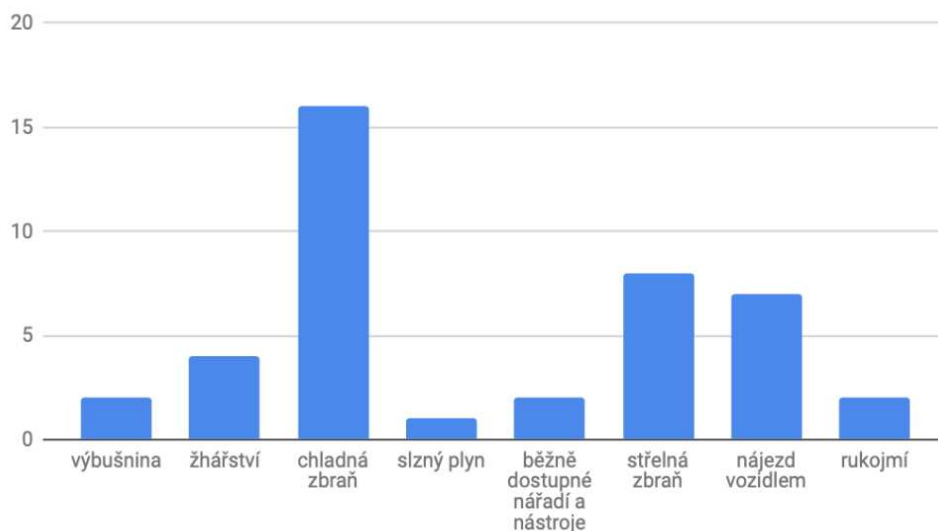
Modus Operandi 2017

Obr. 7 – Modus Operandi 2017

V roce 2017 pak již převládají útoky chladnou zbraní, nájezdem vozidla, střelnou zbraní a běžně dostupným nářadím a nástroji. Velmi často jde o kombinaci několika těchto MO v rámci jednoho útoku. Roli v této změně MO hraje i již výše zmíněná dostupnost.

Modus Operandi 2018

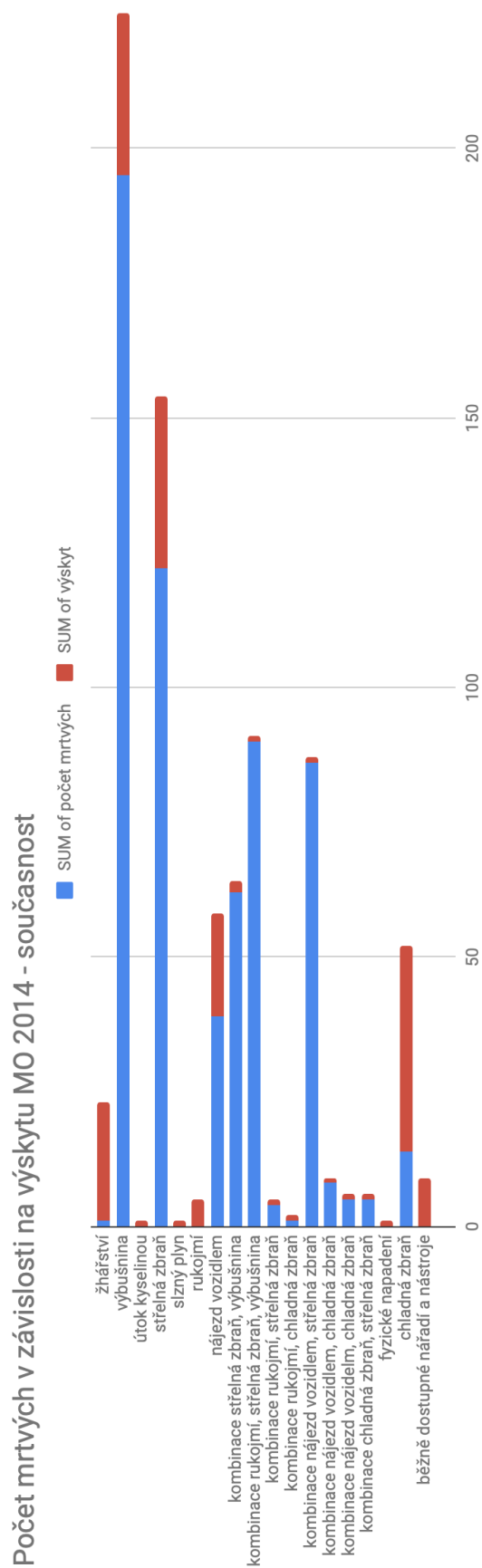

Obr. 8 – Modus operandi 2018

Rok 2018 dále pokračuje již v nastoleném trendu z roku 2017, převažují tedy útoky chladnou zbraní, střelnou zbraní, nájezdem vozidla.

Samotné určení MO není pak jedinou zásadní čitelnou informací vycházející z databáze. Zjištění efektivity (měřené v počtech obětí útoku) zmíněných útoků pak přináší další

poznatek podstatný pro ochranu daných cílů. Přestože útoky výbušninou jsou co se četnosti týče až na třetím místě, stále zůstávají jako útoky s největším dopadem nejen na počet obětí, ale i s dopadem na ekonomiku (viz graf "Počet mrtvých v závislosti na MO"). Největší dopad (v počtu obětí) pak dle databáze mají sebevražedné útoky výbušninou (oproti útokům výbušninou v odloženém zavazadle, autě a jiné).

Obr. 9 – Počet mrtvých v závislosti na výskytu MO 2014 – současnost

3.1.2 MO v propagandě radikálních uskupení

Pokud odhlédneme od dat sesbíraných za posledních necelých pět let a zaměříme se na propagandu Islámského státu a Al-Kájdý (dále jen „AK“), vnímáme několik hlavních momentů. Již v roce 2010 se objevuje v prvním čísle časopisu Inspire¹⁶ doporučení k použití vozidla k nájezdu do chodců jako propagovaný MO. V roce 2014 pak IS vyzývá ve svém propagandistickém videu určeném pro francouzské publikum k útokům za použití vozidla na vánoční trhy. Po této výzvě následují útoky v Dijonu¹⁷ (21. prosince 2014) a v Nantes¹⁸ (22. prosince 2014). Tyto útoky se zjevně staly častými právě pro svou dostupnost a rychlou možnost útěku z místa činu, což souvisí i se spontánním rozhodnutím daných útočníků. Tento MO se v následujících letech, především v období vánočních trhů¹⁹, objevuje několikrát a stává se jedním z nejoblíbenějších nejen u islamistů. Díky dostupnosti informací se tak dostává i k útočníkům z druhé strany spektra, jako byl právě Darren Osborne, který 19. června 2017 zaútočil autem na skupinku muslimů stojící před mešitou v průběhu nočních modliteb v měsíci Ramadán²⁰. Přiměřeně k tomu se objevují materiály s propagandou zaměřenou na použití vozidla, tedy “car-ram”, ještě několikrát.

Již v roce 2010 se objevuje návod v časopise Inspire²¹ (jedná se o stejné první číslo, které nabádá k útokům za použití vozidla), jak vytvořit bombu “v kuchyni vaší matky”. Od té doby se teroristické organizace přesunuly k jinému druhu výbušniny, a to TATP (taktéž nazývána “matka satanů”). Tento druh výbušniny je možné vyrobit z dostupných chemikálií a není detekovatelná detektory určenými pro detekci trhavin na bázi nitrosloučenin. Jedná se pak o útoky: Manchester aréna - koncert Ariany Grande, květen 2017, zastávka londýnského metra Parsons Green, září 2017, plánovaný útok na Sagrada Familia, srpen 2017, kde z důvodu detonace při výrobě útočníci zvolili náhradní plán a

¹⁶ Inspire Magazine: al-Qā'idah in the Arabian Peninsula releases its first English language magazine “Inspire”. *Jihadology.net* [online]. 30. 6. 2010 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2010/06/aqap-inspire-magazine-volume-1-uncorrupted.pdf>.

¹⁷ HUET, Natalie. Dijon attack: Car driver mows down pedestrians in eastern France, invoking Allah. *Independent.co.uk* [online]. 22. 12. 2014 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/dijon-attack-car-driver-mows-down-pedestrians-in-eastern-france-invoking-allah-9939181.html>.

¹⁸ France attack: Van driven into shoppers in Nantes. *Bbc.co.uk* [online]. 23. 12. 2014 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30583390>.

¹⁹ KITCHING, Chris. ISIS' threat to Christmas shoppers as new poster shows armed terrorist in London's Oxford Street. *Mirror.co.uk* [online]. 4. 12. 2017 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/isis-threat-christmas-shoppers-new-11637057>.

²⁰ Finsbury Park: Man 'wanted to kill Muslims in van attack'. *Bbc.co.uk* [online]. 22. 1. 2018 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/news/uk-42778184>.

²¹ Inspire Magazine: al-Qā'idah in the Arabian Peninsula releases its first English language magazine “Inspire”. *Jihadology.net* [online]. 30. 6. 2010 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2010/06/aqap-inspire-magazine-volume-1-uncorrupted.pdf>.

následný den použili zapůjčenou dodávku, do které měla být bomba uložena, jako car-ram (překlad: nájezd vozidlem) na promenádě Las Ramblas a jiné²².

Vedle často používaných MO se taktéž objevují nové návrhy pro "lone wolves" jak spáchat útok, a to např. zakládání lesních požárů či vražda taxikáře uškrčením. Tyto MO se neobjevují ani v minulosti a ani nenásledují po této výzvě. Otázkou zůstává, zda se tyto skupiny, vědomé si pozornosti bezpečnostních služeb, zpravodajských služeb, médií a především veřejnosti, nesnaží využít přírodních katastrof a kriminálního jednání nespojeného s terorismem, aby vyvolali ve veřejnosti paniku při každé z těchto událostí.

Jedním z dalších doporučovaných MO je vykolejení vlaku za pomoci speciálního nástroje. Tento druh útoku a výroba vykolejovacího nástroje byl popsán v posledním čísle časopisu Inspire²³, kde jsou taktéž uvedeny vlakové linky a trasy severoamerických vlakových společností. Díky tzv. operaci "Smooth"²⁴ (překlad: plynulý, klidný, bezproblémový) byl v roce 2013 odhalen pokus o útok vykolejením na vlakovou linku New York - Toronto operovanou společnostmi VIA Rail (CA) a Amtrack (USA) a následný útok na Times Square. Jeden z útočníků, Chiheb Esseghaier, byl napojen na odnož Al-Kájdý (fungující na iránsko-pákistánské hranici). Vlaková linka společností VIA Rail a Amtrack (dnes operující na lince Vancouver - New York) je uvedena hned na druhém místě ve výčtu linek v časopisu Inspire, na které "lone wolves" mají zaútočit. Zde se pak nabízí otázka, zda tato konkrétní vlaková linka je v dlouhodobém plánu Al-Kájdý, či zda se jedná o inspiraci tímto pokusem. V případě, že by se jednalo o dlouhodobější plán, vyvstává otázka, zda jsou předem vytipované cíle těchto útoků, tak jako v případě útočníka Sida Ahmeda Ghlama, který se měl pokusit o útok na kostel Saint-Etienne-du-Rouvray pár měsíců před úspěšným útokem na tento kostel, při kterém byl podřezán zde sloužící kněz²⁵. Podle následných výpovědí zadrženého Ghlama víme, že při pokusu o přechod na turecké hranici mu byl doporučen návrat do Francie s kontaktem na konkrétní osobu, která mu doporučila způsob i místo útoku, tedy kostel Saint-Etienne-du-Rouvray²⁶.

²² HÁJEK, Adam. Satanova máma. Útočník z Londýna zvolil oblíbenou třaskavinu teroristů. *Zpravy.idnes.cz* [online]. 16. 9. 2017 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/londyn-parsons-green-tatp-peroxydy-acetonu-traskavina-pgw-/zahranicni.aspx?c=A170916_170110_zahranicni_aha.

²³ Inspire Magazine: New issue of al-Qā'idah in the Arabian Peninsula's magazine: "Inspire #17". *Jihadology.net* [online]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2017/08/inspire-magazine-17.pdf>.

²⁴ CURRY, Colleen. Al Qaeda Terror Plot Targeting Canada Train Foiled, 2 Arrested, Police Say. *Abcnews.go.com* [online]. 22. 4. 2013 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/US/al-qaeda-backed-terror-plot-derail-toronto-train/story?id=19017037>.

²⁵ WILLSHER, Kim a BORGER, Julian. Isis attackers forced French priest to kneel before he was murdered, hostage says. *Theguardian.com* [online]. 26. 7. 2016 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/26/men-hostages-french-church-police-normandy-saint-etienne-du-rouvray>.

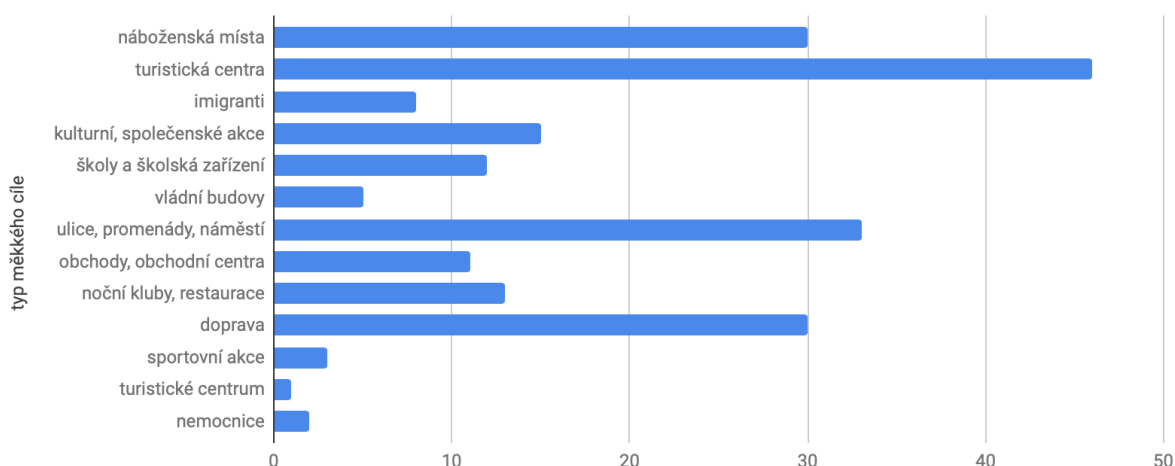
²⁶ BOUTRY, Thimothée. Un vétéran du djihad a inspiré Sid Ahmed Ghlam, le terroriste de Villejuif. *Leparisien.fr* [online]. 17. 11. 2016 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://www.leparisien.fr/faits-divers/un-veteran-du-djihad-a-inspire-le-terroriste-de-villejuif-17-11-2016-6337452.php>.

Bezpečnostní opatření odpovídající na aktuální hrozby ovšem též neprojdou bez reakce útočníků, proto v jednom ze svých příspěvků doslova oslovují bezpečnostní služby: “Položíte-li před trhy bariéry proti vjezdu vozidel, stejně nezabráníte lidem, aby na ně vnikli po svých vlastních nohách.” Na tomto propagačním materiálu je vyobrazen ozbrojený zamaskovaný muž, který se chystá projít mezi bariérami. Útočníci tedy nejen že ve svých propagačních materiálech reagují na aktuální opatření, ale zároveň komunikují se samostatnými bezpečnostními zpravodajskými službami, o nichž ví, že tento materiál, primárně určený pro “lone wolves” a šířený přes uzavřené kanály, taktéž obdrží.

3.2 Druhy cílů teroristických a jiných násilných útoků

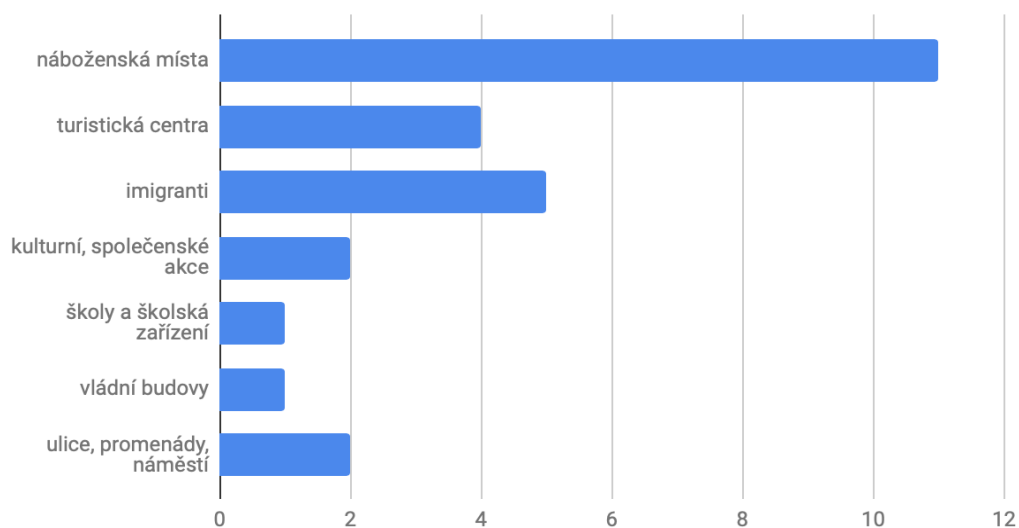
Za vybrané období se nejčastěji objevují útoky na turistická centra, volně přístupná veřejná prostranství (ulice, promenády, náměstí), náboženská místa a doprava. Nicméně druhy cílů útoků se v průběhu tohoto období často mění, proto se v této podkapitole zaměříme na vybrané cíle blíže.

Cíle útoků 2014 - současnost

Obr. 10 – Cíle útoků 2014 - současnost

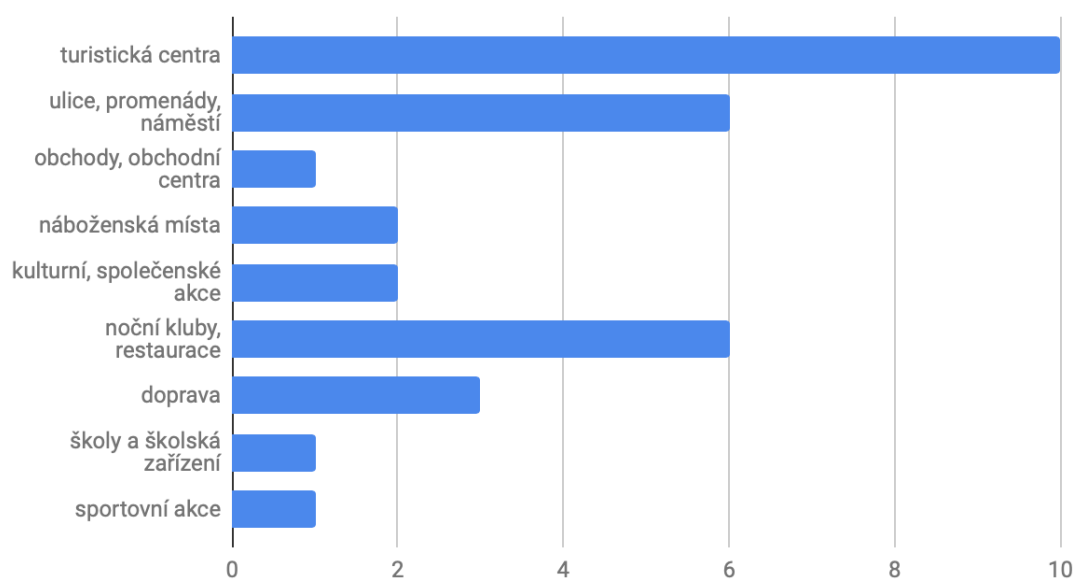
Typ cíle 2014

Obr. 11 – Typ cíle 2014

V roce 2014 se nejčastěji setkáváme s útoky mířenými na náboženské cíle, dále pak na místa s imigrační tematikou. Oba cíle jsou odrazem nově vzniklého Islámského státu a pomalým nárůstem imigrační krize (jejíž vrchol nastal v roce 2015). V propagandě Islámského státu se objevují cíle náboženské, ale především cíle symbolizující nevěřící (týká se jak cílů židovských, křesťanských, ale i muslimských - nepodporujících Islámský stát). Cíle náboženské i s imigrační tematikou nadále zůstávají tématem i pro krajní pravici, a to z výše zmíněných důvodů.

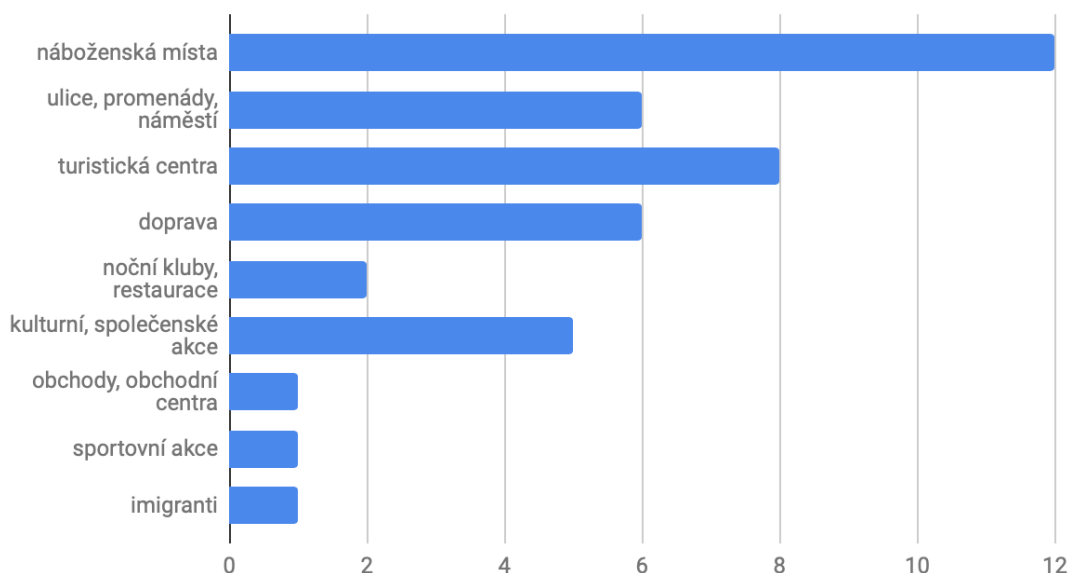
Typ cíle 2015

Obr. 12 – Typ cíle 2015

V roce 2015 se začíná objevovat trend výběru turistických cílů, tyto cíle jsou nejen propagovány teroristickými skupinami, ale taktéž se jedná o místa s velkým počtem osob na jednom místě a místa s velkým mediálním dopadem - na místě se vyskytují turisté z více zemí. Dále se objevuje trend, který bude v následujících letech narůstat, a to útoky na volně přístupná prostranství jako jsou promenády, ulice a náměstí. Jedná se především o místa, která jsou přístupná bez bezpečnostní prohlídky, pohybuje se zde velké množství osob a pro útočníka je jednoduché z tohoto místa následně utéct. Tak jak jsme již zmínili v kapitole MO, jedná se především o dostupnost a jednoduchost provedení útoku. Útočník nejen, že nepřekonává žádná nebo minimální bezpečnostní opatření, ale taktéž velmi jednoduše z místa útoku prchá. Velmi často se jedná o velmi frekventovaná místa, počet potenciálních obětí tak narůstá.

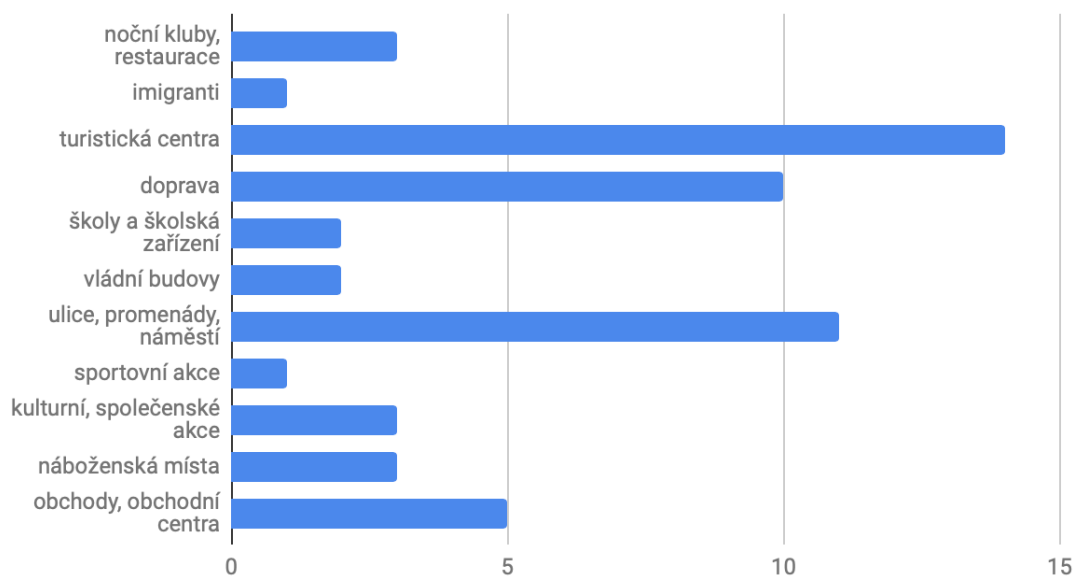
Typ cíle 2016

Obr. 13 – Typ cíle 2016

V roce 2016 se na prvních místech objevují náboženské cíle, opět se jedná o útoky na "nevěřící" z pohledu Islámského státu, tedy na křesťanské, ale i židovské cíle a taktéž na cíle muslimské, které nejsou v souladu (popřípadě vystupují proti) s Islámským státem. Nadále se jedná o turistická centra a volná prostranství, důvody výběru těchto cílů jsou vysvětleny v předchozím odstavci.

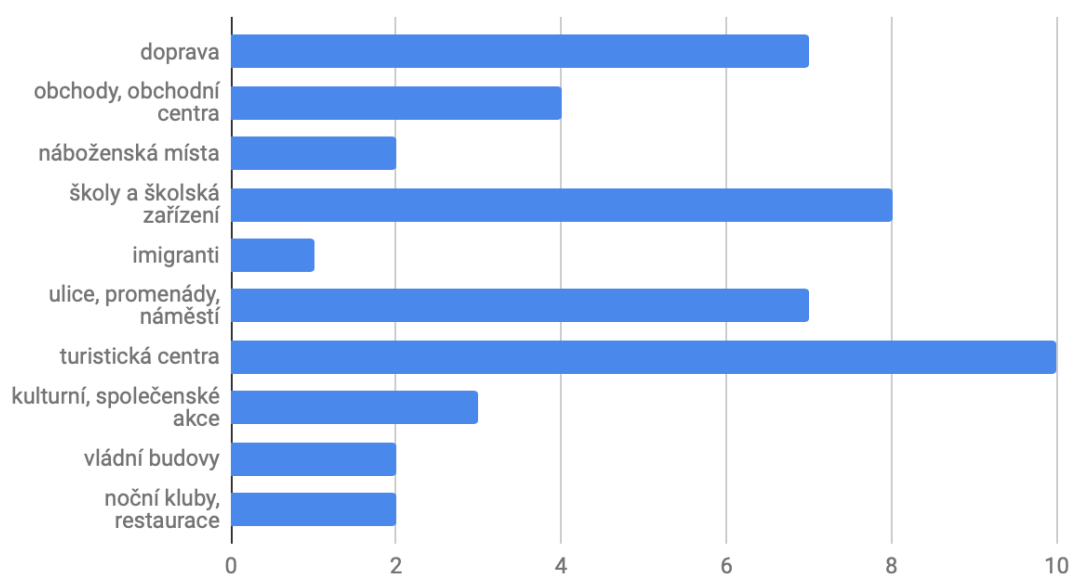
Typ cíle 2017

Obr. 14 – Typ cíle 2017

V roce 2017 převládají útoky na turistická centra, volně dostupná prostranství jako jsou ulice, promenády a náměstí. Dále se zvyšuje počet útoků na dopravní cíle, útoky na tyto cíle jsou specifické pro skupiny, jako je Riyad-us Saliheen (Kavkaz), jejíž útočníci se posléze přidali k Al-Kájdě nebo Islámskému státu. Jedná se o místa s koncentrovaným počtem osob, a to buď v samotném dopravním prostředku, odkud nemohou oběti před útočníkem utéct, nebo o útoky na zastávky daného dopravního prostředku (vlaková nádraží, stanice metra, mezinárodní letiště), kde je opět koncentrováno velké množství osob, pro útočníka je pak jednoduché nejen splynout s davem, ale následně i utéct. V případě mezinárodního letiště nebo zastávky metra se dotýkáme i turistických cílů.

Typ cíle 2018

Obr. 15 – Typ cíle 2018

Rok 2018 je specifický nárůstem útoků na školy a školská zařízení. V rámci následného vyšetřování byla skrze sociální sítě zjištěna komunikace mezi útočníky z různých škol v Rusku²⁷, útočníci ze školy na Krymu se nejspíše inspirovali útokem na Columbine High School z roku 1999²⁸. Nadále převládají útoky na turistická centra, dále volně přístupná prostranství (ulice, promenády, náměstí) a dopravu.

3.2.1 Turistické cíle

S nárůstem útoků na turistické cíle se setkáváme od roku 2015, kdy počet těchto útoků v následujících letech roste. Tento druh cílů je pro útočníky lákavý z několika důvodů, a to že se většinou jedná o otevřené prostranství bez režimu vstupu, vysoká koncentrace osob a velký mediální dopad, většinou se totiž jedná o místa, která jsou navštěvována jak místními, tak zahraničními turisty. Tento trend pak skrze propagandu šíří a podporují organizace jako IS, AK nebo organizace k nim přidružené skrze své komunikační kanály jako je Telegram, Chatter či časopisy Inspire, Rumiyah, Al-Haqiqa a další.

V případě turistických cílů se pak setkáváme především s cíli, jako jsou promenády a trhy (velký podíl mají pak vánoční trhy), náměstí, hlavní atrakce daného místa či restaurace. U vánočních trhů se pak setkáváme s křížením několika symbolik. Přestože se zde jedná především o zjevnou křesťanskou symboliku, jsou tyto trhy v současné době hojně

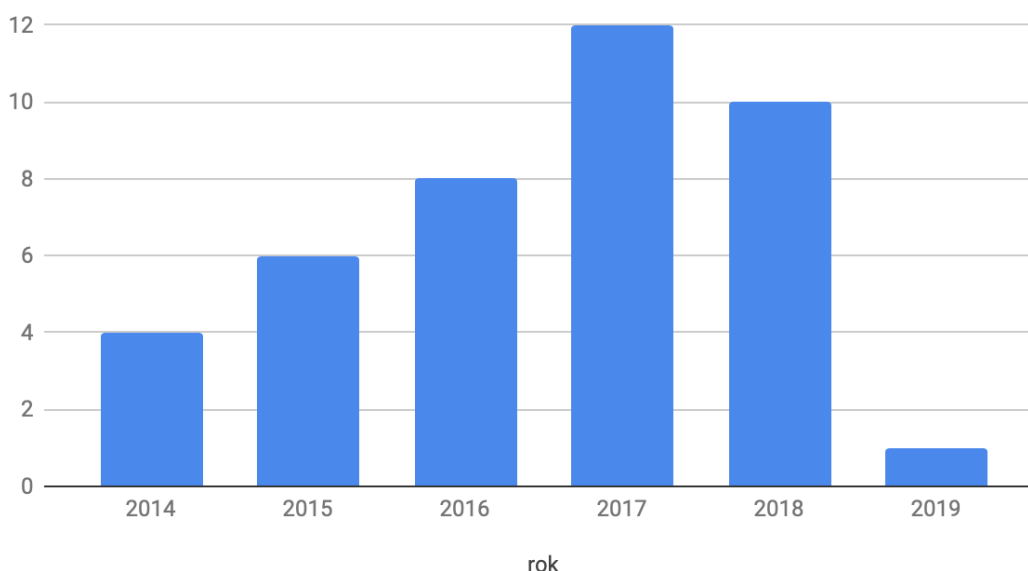
²⁷ V další ruské škole útočil žák. Šest dětí a učitelku zranil sekerou, pokusil se i zapálit třídu. *Aktualne.cz* [online]. 19. 1. 2018 [cit. 23. 9. 2019]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/dalsi-incident-v-ruske-skole-v-ulan-ude-utocil-zak-sekerou/r~29577e9efcf911e786cf0cc47ab5f122/>

²⁸ CHANCE, Matthew. Crimea school attack: Russians blame Western culture. *Cnn.com* [online]. 18. 10. 2018 [cit. 24. 9. 2019]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2018/10/18/europe/crimea-killings-aftermath-intl/index.html>

navštěvovány i zahraničními turisty a jsou součástí západního stylu života, bez ohledu na náboženského vyznání. U všech těchto cílů pak nacházíme společného jmenovatele, a to dostupnost. Jedná se, jak jsme již zmínili, o volná prostranství, která navíc umožňují útočníkovi splynutí s davem. Nevýhodou těchto míst pro jejich ochranu a následný kvalitní krizový režim je složitá ochrana těchto míst, nepřehlednost a náročná/omezená dostupnost pro záchrannou službu (jak můžeme být svědky v případě útoku na vánoční trhy ve Štrasburku, prosinec 2018). Všechny tyto nevýhody si útočníci uvědomují, a proto tyto cíle záměrně vybírají.

I u vánočních trhů se opět setkáváme s výběrem již předem "prověřených" cílů. Štrasburk, konkrétně katedrála Notre Dame, se měl stát cílem útoku Al-Kájdý na nový rok 2000. Promenáda s obchody ve Stockholmu, která se stala cílem útoku (nájezd dodávkou) v dubnu 2017 byla již v roce 2010 cílem sebevražedného útočníka Taimoura Abdulwahaba al-Abdalyho, který zaútočil v prosinci 2010.

Počet útoků na turistické cíle 2014 - současnost

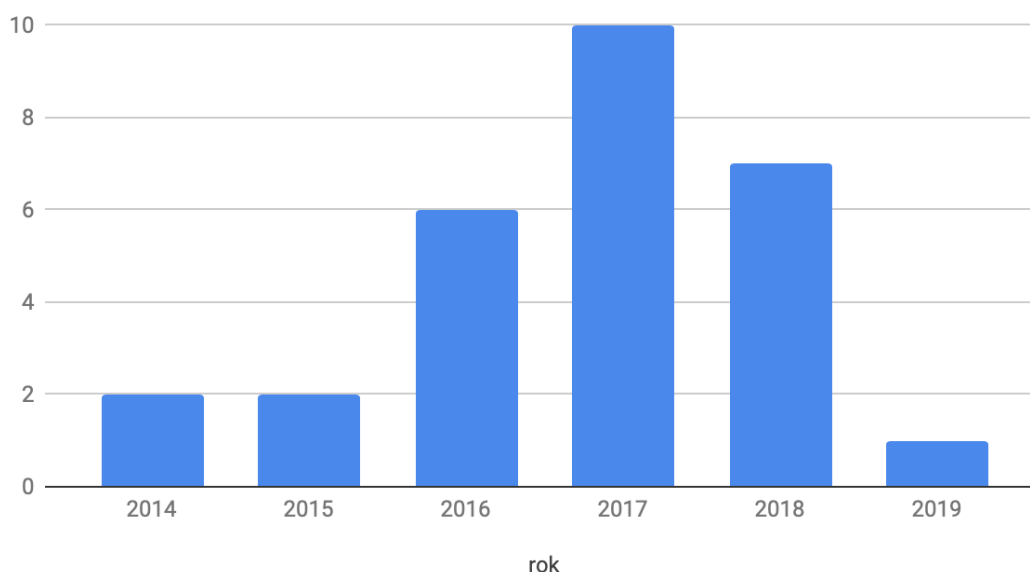

Obr. 16 – Počet útoků na turistické cíle 2014 – současnost

3.2.2 Veřejná prostranství

S výše zmíněnou snahou útočníků vybírat místa, kde nemusí překonávat bezpečnostní či jiné prohlídky, souvisí pak nastupující trend útoků na ulicích a veřejných prostranstvích, která nemusí nést žádnou jinou symboliku. Jediným společným jmenovatelem pak je, že je zde v danou dobu větší koncentrace lidí nebo že se nachází v centru města. Jedná se tedy o místa, kde nemusí být zvýšená bezpečnostní opatření a útočník se tak neseťká s hrozbou včasného zastavení. Jedná se o nejhůře předpověditelné cíle a tím pádem i nejhůře zabezpečitelné.

Počet útoků na veřejná prostranství 2014 - současnost

Obr. 17 – Počet útoků na veřejná prostranství 2014 – současnost

3.2.3 Náboženské cíle

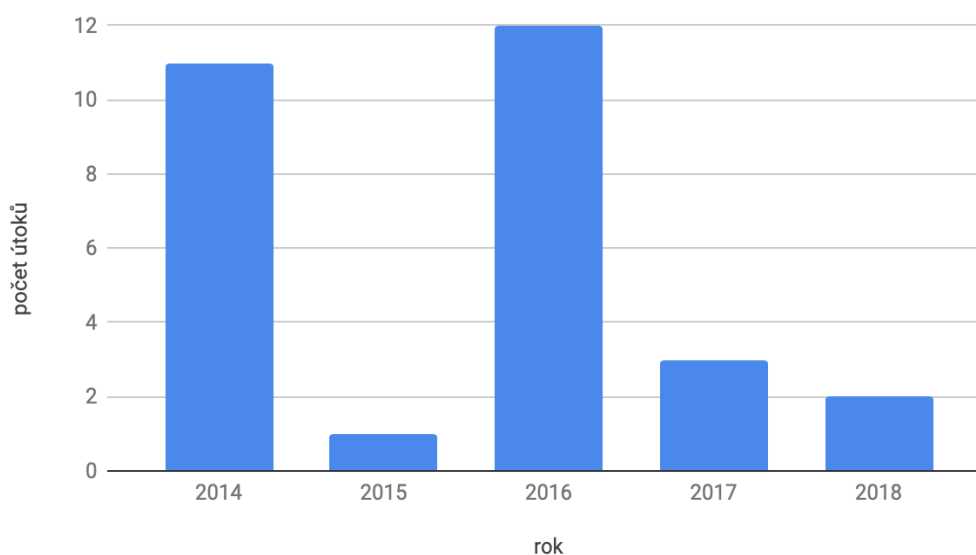
Náboženské cíle od roku 2014 po současnost mezi cíli teroristických a jiných násilných útoků převažují, jedná se pak především o útoky směřované na místa s židovskou či muslimskou symbolikou. Pokud se však podíváme na každý rok zvlášť, zjistíme, že útoků na náboženské cíle postupně ubývá. Zatímco v letech 2014 a 2016 byly tyto cíle hned na prvním místě, v roce 2017 se nacházejí až na pátém místě, v roce 2018 se nacházejí na místě sedmém. Důvodem ke změně tohoto trendu může být hned několik aspektů. Obecně se útoky přesouvají na lépe dostupná místa, veřejná prostranství, útoky jsou mířené především na lidi nacházející se venku, popřípadě na trsy lidí čekající ve frontě. Útočník se snaží jít cestou nejmenšího odporu, a to tedy jak při výběru modu operandi (způsob provedení útoku), kterému jsme se věnovali v předchozí podkapitole, tak ve výběru cíle. Útočník si tak vybírá místo, kde nemusí překračovat žádné bezpečnostní kontroly. U tohoto bodu je však důležité podotknout, že především u teroristických útoků jsou křesťanské a židovské cíle stále velmi často propagované. Krajní pravice pak v současné době nadále útočí na muslimské náboženské cíle a pokud se zaměříme na útoky mimo Evropu je nutné zmínit útoky na židovské cíle ze stran krajní pravice (Pittsburgská synagoga a synagoga v San Diegu). Náboženské cíle tak nadále zůstávají (přes pokles v posledních letech) velmi ohroženými cíli.

Pokud bychom se zaměřili na detail náboženských cílů, jedná se o cíle se symbolikou judaismu, islámu a křesťanství. V případě symboliky islámu jsou pak útoky orientované na umírněné imámy nebo umírněné mešity, v nichž daní imámové vystupují proti radikalizaci a IS nebo se jedná o útoky krajní pravice, viz Darren Osborne.

Často se také setkáváme s útoky, které se výběrem cíle překrývají, jedná se pak o útoky na turistické cíle s náboženskou symbolikou, zde může být příkladem útok poblíž vánočních trhů ve Štrasburku v prosinci 2018. S útoky směřovanými na vánoční trhy se setkáváme již v roce 2000, kdy se Al-Kájda pokusila o přípravu útoku na katedrálu Notre Dame a vánoční trhy v průběhu oslav Nového roku, a to právě v dříve zmíněném Štrasburku, jehož vánoční trhy jsou jedny z nejstarších ve Francii. Vánoční trhy jako takové se více začaly objevovat jako cíl útoků v roce 2014, a to po výzvě francouzského imáma v prosinci, následně dochází ke třem útokům mířených na návštěvníky vánočních trhů.

Podobně je tomu v případě výběru kostela Saint-Etienne-du-Ruvarry jako cíle útoku v dubnu 2015, kdy se o útok na tento kostel nejdříve měl pokusit Sid Ahmed Ghlam, v červenci 2016 provedla úspěšný útok na tento kostel trojice útočníků, která se přihlásila k IS. Po následných výsleších Sida Ahmeda Ghlama zjistila policie, že tento konkrétní kostel mu byl doporučen jako místo útoku jedním z operativců IS (při pokusu vycestovat do Sýrie a připojit se k IS, byl na prvním checkpointu v Turecku operativcem IS poslán zpět do Evropy, aby zde bojoval za IS; také obdržel kontakt na osobu, která mu poradila jak a na jaké cíle útočit).

Počet útoků na náboženské cíle 2014 - současnost

Obr. 18 – Počet útoků na náboženské cíle 2014 - současnost

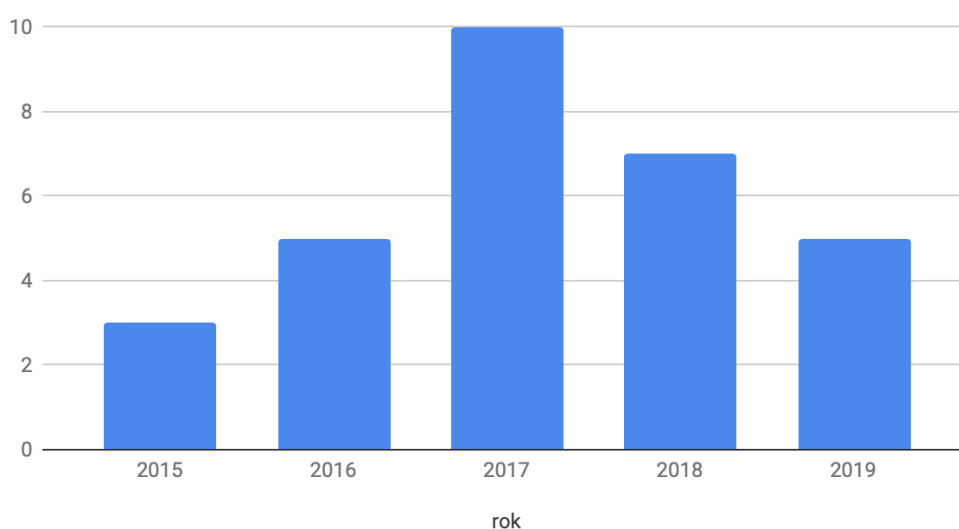
3.2.4 Doprava

Cíle spojené s dopravou se objevují především od roku 2016, kdy s ohledem na ostatní cíle též s každým rokem narůstají. Setkáváme se zde opět s problematikou ochrannosti cíle, ale i vysokou koncentrací osob, jedná se pak především o místa, která mají mezinárodní nebo turistickou symboliku. Poprvé se výrazněji setkáváme s dopravními cíli v 70. letech, a to u skupiny Riyad-us Saliheen nebo Laskar e-Taiba. Obě skupiny se zaměřovaly na vlaky, a to jak na útok nástražným výbušným systémem, tak na vykolejení

vlaků nebo na útoky zaměřené na vlaková nádraží. Opět se setkáváme s jmenovateli, jako je vysoká koncentrace osob, lokální, ale i zahraniční turisté - zájem médií, ochromení dopravy a ekonomický dopad.

Nejčastějšími cíli jsou pak již zmíněné přestupní stanice metra (často v centru města), mezinárodní vlakové linky a mezinárodní vlaková nádraží, mezinárodní letiště (veřejně přístupné prostory - příletová hala), autobusy a autobusové zastávky. Jak jsme již zmínili, i v této kategorii cílů se setkáváme s přidanou symbolikou, velmi často se jedná o symboliku turistickou, a to především v případě přestupních stanic metra, které se nacházejí v centru města nebo v případě mezinárodních vlakových linek, mezinárodních vlakových nádraží nebo mezinárodních letišť.

Počet útoků na dopravní cíle 2014 - současnost

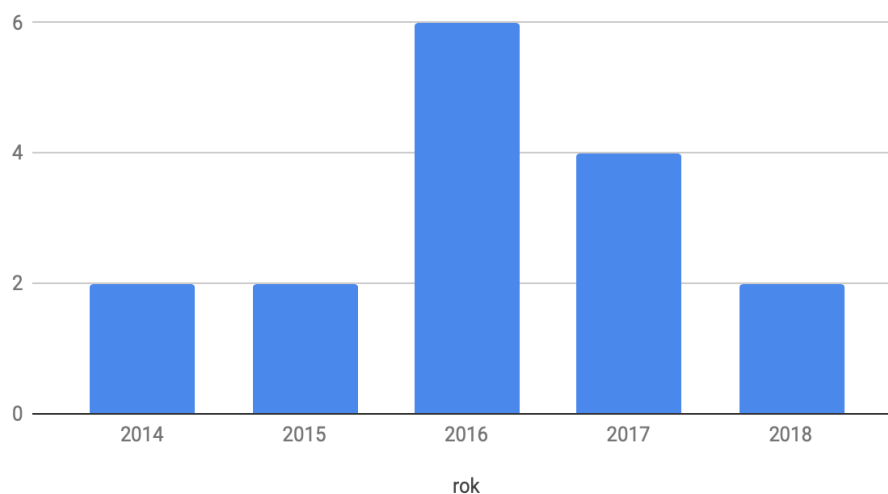

Obr. 19 – Počet útoků na dopravní cíle 2014 – současnost

3.2.5 Kulturní, společenské a sportovní akce

Tato skupina cílů je oproti zde zmíněným skupinám menší, nicméně se zásadním dopadem, a to jak na obětech, tak mediálnímu dopadu. Jedná se zejména o kulturní, společenské a sportovní akce s mezinárodní obsazeností, a to jak ze strany performerů/sportovců, tak ze strany návštěvnosti. Proto jsme sloučili skupinu kulturních a společenských cílů dohromady se sportovními cíli. Příkladem pak může být útok na koncert americké zpěvačky Ariany Grande v Manchester areně, květen 2017. Nejen tedy, že se jednalo o známou zahraniční popovou zpěvačku, ale i návštěvnost koncertu byla mezinárodní. Setkáváme se zde ještě s jedním aspektem, a to místem útoku, útočník se nesnažil o průnik do koncertní haly, ale počkal si na tzv. fázi exit (východ), tedy chvíli, kdy velká koncentrace osob opouští sál. Útok se odehrál ve veřejně přístupné části arény, kde se prodávají lístky. Manchester arena se nachází u zastávky Victoria Station, tedy místo, kde došlo na Silvestra 2018 k útoku nožem.

Počet útoků na kulturní, společenské a sportovní akce 2014 - současnost

Obr. 20 – Počet útoků na kulturní, společenské a sportovní akce 2014 - současnost

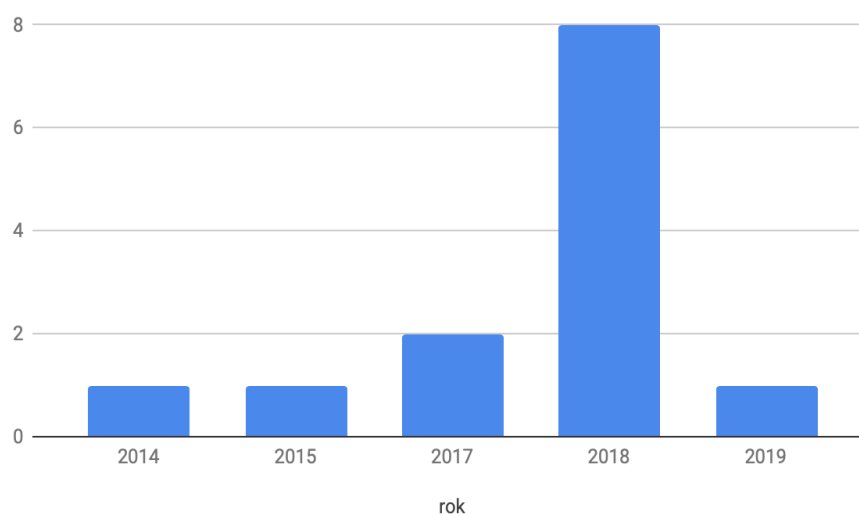
3.2.6 Školy

V roce 2018 se setkáváme na území Evropy s největším nárůstem útoků ve školách. Jedná se o velmi specifickou kategorii, a to především, pokud jde o útočníka, ohnisko útoku a provedení útoku. Obecně se pak jedná o útočníky, kteří v minulosti školu navštěvovali nebo ji ještě navštěvují. Nejen z tohoto důvodu dochází ke změně ohniska samotného útoku, útočník se totiž dovnitř objektu jednoduše dostane i v případě, že je nucen projít kontrolou, navíc se v objektu velmi dobře vyzná.

Velmi zajímavým fenoménem roku 2018 byly řetězové útoky v Rusku a útok na anektovaném Krymu. Zde se útočníci z velké části inspirovali útokem na Columbine High School v Americe z roku 1999.

Setkáváme se pak především s útoky na základních a středních školách. Právě kvůli charakteru útočníka je nutné postupovat odlišným způsobem než u ostatních cílů. Jedná se o skupinu, s kterou je možné, v rámci preventivní práce na školách, nejlépe pracovat, ale zároveň se jedná o útočníky, kteří bez problémů projdou do objektu i přes režimová opatření.

Počet útoků na školy 2014 - současnost

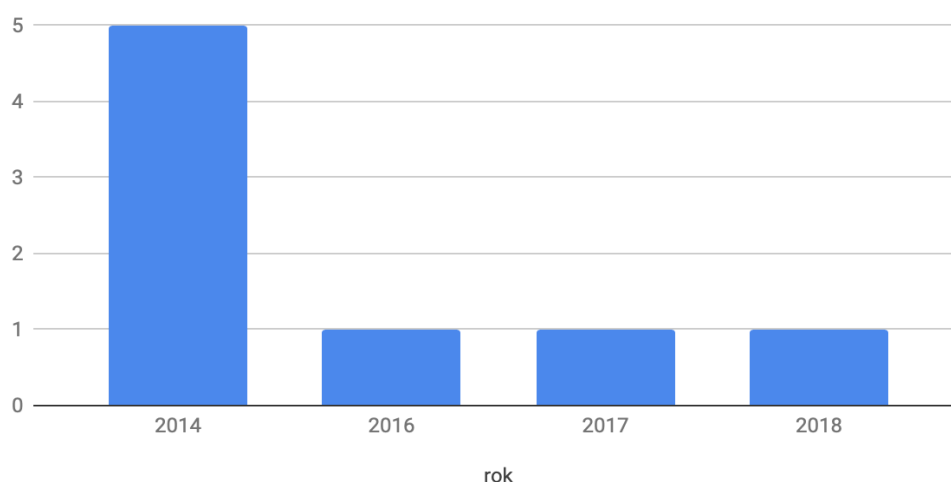

Obr. 21 – Počet útoků na školy 2014 – současnost

3.2.7 Utečenecké tábory, azylová centra a místa spojená s imigrací

S příchodem migrační krize se pak setkáváme s útoky mířenými na azylová centra a utečenecké tábory. Jedná se především o žhářské útoky pocházející od krajně pravicových aktivistů. Jedná se o násilné útoky, které jsou spojené s náladou ve společnosti a socio-ekonomickou frustrací ve společnosti. Útoky na tyto cíle jsou v průběhu let 2014 až 2018 kolísavé, často ovlivněné právě výše zmíněnou náladou ve společnosti a socio-ekonomickou frustrací ve společnosti.

Počet útoků na azylová a imigrační centra/místa/osoby spojené s imigrací 2014 - současnost

Obr. 22 – Počet útoků na azylová a imigrační centra/místa/osoby spojené s imigrací 2014 – současnost

3.3 Závěr

S ohledem na často používaný MO v místě, na němž se útoky opakovaly, zavedla Velká Británie několik opatření. Konkrétně se v případě Westminsterského paláce zaměřili na hlavní vchodovou bránu, postavení železobetonové jednodílné nižší stěny a viditelné umístění ozbrojených policistů²⁹. Právě zkušenosti z útoku před Westminsterským palácem (březen 2017) a útoku na London Bridge a Borough Market (červen 2017) poukázaly na znevýhodněnou pozici pochůzkových policistů, kteří těmto útokům zpravidla čelí jako první, než dorazí zásahová jednotka. Tato opatření pak měla v srpnu 2018 za výsledek nulové oběti útoku Saliha Khatera.

S ohledem na vývoj a změny v používání modu operandi je tedy nutné tyto změny neustále sledovat hned dvěma způsoby, a to sledováním v minulosti použitých MO a sledováním aktuálních trendů propagovaných samotnými vlivovými skupinami na již zmíněných platformách. Cíle jako takové pak efektivně proti těmto konkrétním MO zabezpečit a zabezpečení neustále aktualizovat.

Tak jako MO i cíle útoků se neustále mění s ohledem na aktuální propagandu teroristických skupin, jako je Al-Káida a Islámský stát. Přestože obecně za sledované období vnímáme především útoky na cíle turistické, náboženské a veřejně přístupná volná prostranství, každý rok je nějakým fenoménem specifický a poměr útoků na dané cíle se mění. Proto je nejen potřeba sledovat aktuální propagandu problematických skupin, ale taktéž neustále doplňovat a upravovat databázi, která nám umožní současné trendy včas odhalit a případnou propagandu potvrdit.

Literatura:

BOUTRY, Thimothée. Un vétéran du djihad a inspiré Sid Ahmed Ghlam, le terroriste de Villejuif. *Leparisien.fr* [online]. 17. 11. 2016 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://www.leparisien.fr/faits-divers/un-veteran-du-djihad-a-inspire-le-terroriste-de-villejuif-17-11-2016-6337452.php>.

CHANCE, Matthew. Crimea school attack: Russians blame Western culture. *Cnn.com* [online]. 18. 10. 2018 [cit. 24. 9. 2019]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2018/10/18/europe/crimea-killings-aftermath-intl/index.html>

CURRY, Coleen. Al Qaeda Terror Plot Targeting Canada Train Foiled, 2 Arrested, Police Say. *Abcnews.com* [online]. 22. 4. 2013 [cit. 2019-09-21]. Dostupné z:

²⁹ Pochůzkoví policisté ve Velké Británii jsou vybaveni pouze obuškem.

<https://abcnews.go.com/US/al-qaeda-backed-terror-plot-derail-toronto-train/story?id=19017037>

CURRY, Colleen. Al Qaeda Terror Plot Targeting Canada Train Foiled, 2 Arrested, Police Say. *Abcnews.go.com* [online]. 22. 4. 2013 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z:

Finsbury Park: Man 'wanted to kill Muslims in van attack'. *Bbc.co.uk* [online]. 22. 1. 2018 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/news/uk-42778184>.

France attack: Van driven into shoppers in Nantes. *Bbc.co.uk* [online]. 23. 12. 2014 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30583390>.

HÁJEK, Adam. Satanova máma. Útočník z Londýna zvolil oblíbenou třaskavinu teroristů. *Zpravy.idnes.cz* [online]. 16. 9. 2017 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z:

HENLEY, Jon. Abdelhamid Abaaoud, suspected Paris attacks ringleader, was killed in raid. *Theguardian.com* [online]. 19. 11. 2015 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://www.leparisien.fr/faits-divers/un-veteran-du-djihad-a-inspire-le-terroriste-de-villejuif-17-11-2016-6337452.php>.

HENLEY, Jon. Abdelhamid Abaaoud, suspected Paris attacks ringleader, was killed in raid. *Theguardian.com* [online]. 19. 11. 2015 [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/nov/19/abdelhamid-abaaoud-suspected-paris-attacks-ringleader-was-killed-in-raid>

HUET, Natalie. Dijon attack: Car driver mows down pedestrians in eastern France, invoking Allah. *Independent.co.uk* [online]. 22. 12. 2014 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/dijon-attack-car-driver-mows-down-pedestrians-in-eastern-france-invoking-allah-9939181.html>.

Inspire Magazine: al-Qā'idah in the Arabian Peninsula releases its first English language magazine "Inspire". *Jihadology.net* [online]. 30. 6. 2010 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2010/06/aqap-inspire-magazine-volume-1-uncorrupted.pdf>.

Inspire Magazine: New issue of al-Qā'idah in the Arabian Peninsula's magazine: "Inspire #17". *Jihadology.net* [online]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2017/08/inspire-magazine-17.pdf>.

KITCHING, Chris. ISIS' threat to Christmas shoppers as new poster shows armed terrorist in London's Oxford Street. *Mirror.co.uk* [online]. 4. 12. 2017 [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/isis-threat-christmas-shoppers-new-11637057>

KITCHING, Chris. ISIS' threat to Christmas shoppers as new poster shows armed terrorist in London's Oxford Street. *Mirror.co.uk* [online]. 4. 12. 2017 [cit. 2018-08-29]. Dostupné

z: <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/isis-threat-christmas-shoppers-new-11637057>

Satanova máma. Útočník z Londýna zvolil oblíbenou třaskavinu teroristů. *Idnes.cz* [online]. 16. 9. 2017 [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/londyn-parsons-green-tatp-peroxydy-acetonu-traskavina.A170916_170110_zahranicni_aha

V další ruské škole útočil žák. Šest dětí a učitelku zranil sekerou, pokusil se i zapálit třídu. *Aktualne.cz* [online]. 19. 1. 2018 [cit. 23. 9. 2019]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/dalsi-incident-v-ruske-skole-v-ulan-ude-utocil-zak-sekerou/r~29577e9efcf911e786cf0cc47ab5f122/>

WILLSHER, Kim a BORGER, Julian. Isis attackers forced French priest to kneel before he was murdered, hostage says. *Theguardian.com* [online]. 26. 7. 2016 [cit. 2019-09-21]. Dostupné z:

WILLSHER, Kim a BORGER, Julian. Isis attackers forced French priest to kneel before he was murdered, hostage says. *Theguardian.com* [online]. 26. 7. 2016 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/26/men-hostages-french-church-police-normandy-saint-etienne-du-rouvray>

4. ISLAMSKÝ ŠTÁT A AL KAIDA

Ing. Lucia Mrázková, Ph.D.

4.1 Islamský štát

I. Vývoj

Názov Islamský štát (IS) obsahuje pojem štát, avšak je možné povedať, že sa nejedná o štát v pravom slova zmysle. A to z dôvodu, že legitimitu Islamského štátu neuznal žiadny štát na svete. IS je skupina islamských džihádov, ktorá sa odpojila od materskej Al-Kaidy a niekoľkokrát zmenila svoje meno, ale aj pôsobisko, kým začala operovať na území Sýrie a Iraku.

Obr. 1 – Vývoj skupiny Islamský štát^{1,2,3}

II. Ideológia

Islamský štát má za cieľ na svojom území presadzovať prísnu interpretáciu Bohom inšpirovaného islamského práva (šaría), a to vrátane mrzačiacich trestov (hudúd), medzi ktoré patrí sekание končatín alebo kameňovanie. Islamský štát deklaruje, že jeho cieľom je znížiť prekážky, ktoré sú predkladané božej vláde na zemi. Jadro Islamského štátu je tvorené arabskou a sunitskou oblasťou východnej Sýrie a západného Iraku. Avšak je potrebné vyzdvihnúť fakt, že medzi prívržencov IS patria už v dnešnej dobe aj mladíci zo západnej Európy a to Francúzka, Nemecko, alebo Británie. Čo sa týka týchto novo naverbovaných európskych mládencov, jedná sa veľmi veľa krát o potomkov prisťahovalcov, u ktorých hrozí, že začnú šíriť teror pod hlavičkou IS.⁴

¹ ZELIN, Aaron Y. „The War between ISIs and al-Qaeda for Supremacy of the Global Jihadist Movement“. The Washington Institute [online]. Dostupné z: http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/ResearchNote_20_Zelin.pdf

² „What is 'Islamic State'“. BBC [online]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>

³ TRAN, Mark a Matthew WEAVER. „Isis announces Islamic caliphate in area straddling Iraq and Syria“. The Guardian [online]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/30/isis-announces-islamic-caliphate-iraq-syria>

⁴ ČERNÝ, K., „Islamský štát“, Výskum a vývoj, In: Geografické rozhľady 25, 3/15-16, pp.: 8-10

Podľa reprezentatívnych sociologických výskumov, ktoré sú realizované „Arab Center for Research and Policy Studies“ v ôsmich arabských zemiach celých 85% arabov ideológiu islamského štátu odmieta. Avšak naopak 11% arabov vidí túto ideológiu za pozitívnu a správnu. Z výskumov, ktoré uvedená inštitúcia vykonala taktiež vychádza, že až 63% arabov si myslí, že IS predstavuje pre nich samotných a pre ich zem hrozbu pre bezpečnosť a stabilitu. Medzi najviac obávané zeme patrí Líbya, Sýria, Irak, Tunisko. Naopak najmenej sa IS boja Egyptáňa a Palestínci.⁵

Medzi jedinou z ďalších zaujímavostí patrí aj fakt, že Islamský štát odsúdil aj islamských duchovných a profesorov islamského práva z celého sveta, ktorí v septembri 2014 vydali trinásťstránkový dopis „Otvorený dopis“ adresovaný al-Bagdádímu a jeho stúpencom. V tomto dopise uviedli zoznam 24 bodov, v ktorých sa IS dostáva do priameho rozporu s islamom. Medzi niekoľko z týchto bodov patrí:

- Donucovacie prostriedky nemoslimov k zmene náboženstva. Pričom Korán uvádza: „Nebude žiadne donucovanie v náboženstve. Pokiaľ by to Boh chcel, mali by sme všetci ľudia rovnaké náboženstvo.“
- Prekrucovanie konceptu džihádu, ktorí by mal byť predovšetkým obranný boj. Úryvok z Koránu: „Bojujte na ceste božej s tými, ktorí bojujú proti vám, ale nebuďte agresormi. Boh nemá rád agresori.“
- Medzi islamom považované pravidlá taktiež patrí: zákaz mučiť a zabíjať zajatých, zranených, starých ľudí, ženy a deti. Taktiež zákaz ničiť budovy, znásilňovať a rabovať.

Jedným z ďalších zaujímavostí je fakt, že zatiaľ čo vodcovia väčšiny teroristických skupín doteraz boli vo veci islamu da sa povedať laici (jednalo sa o inžinierov a lekárov), súčasný vodca Abú Bakr al-Bagdádí je svojím vzdelaním kompetentný k výkladu islamu (magisterský ale aj doktorský titul získal na Islamskej univerzite v Bagdade). Najostrejšia kritika prichádza z druhej strany, a to priamo z rad konkurenčných teroristických skupín. Odporcom IS sa stala aj Al-Kaida, z ktorej IS povodne vznikol. Vadí im príliš brutálna taktika, ktorú aplikujú, ale aj neochota spolupracovať a v neposlednej rade drzé vyhlásenia chalifátu, ktoré spochybňujú autoritu nástupca bin Ládina, Ajmána Zawáhirího.⁶

III. Spor Al- Kaidy a Islamského štátu

Tento spor vychádza z podstaty uznania autority. IS nepovažuje súčasného vodca Al-Kaidy Zawahiriho za vodca, a to z dôvodu, že Al- Kaida sa po zmene vodca zmenila, alebo, že sa nedrží smeru, ktorého sa držala pod vedením Al- Kaidy. Za následníkov bin

⁵ ČERNÝ, K., „Islamský štát“, Výskum a vývoj, In: Geografické rozhľady 25, 3/15-16, pp.: 8-10

⁶ ČERNÝ, K., „Islamský štát“, Výskum a vývoj, In: Geografické rozhľady 25, 3/15-16, pp.: 8-10

Ládina IS považuje samozrejme seba. Naopak Al-kaida obviňuje IS z porušení sľubu bojovať pod Al-Kaidou a teda pod Zawahirim.⁷

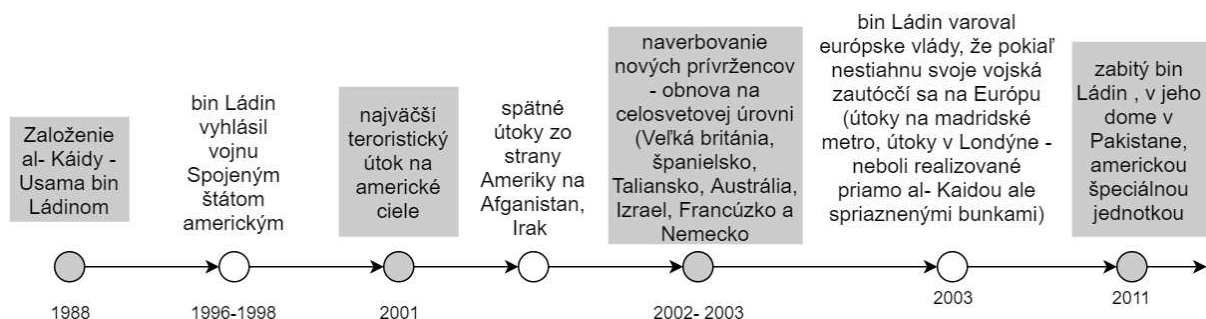
Medzi základné znaky Islamského štátu je možné považovať: **násilie páchané na každom, kto vyznáva iné náboženstvo, alebo vyznáva iný druh Islamu ako Islamský štát.**

Avšak je nutné podotknúť, že koncom roku 2017 sa objavili správy, že sila IS klesá. Tento pokles sa prejavuje stratou finančných zdrojov ale aj poklesom úrovne poskytovaných služieb IS pre svojich prívržencov.

4.2 Al-Kaida

Al-Káida je teroristická skupina, ktorá je symbolom globálneho džihádického hnutia a zároveň jednou z najväčších bezpečnostných výziev dnes. Bola založená Usámom bin Ládinom v roku 1988 s cieľom zbaviť moslimské krajiny západného vplyvu, zvrhnúť režimy moslimských krajín podporovaných a spolupracujúcich so Západom a vytvoriť vlády s fundamentalistickým islamským režimom.⁸

Al- Kaida pracuje na systéme buniek a jedného jadra. Pričom táto bunková štruktúra zaručuje to, že pokiaľ je napadnutá jedna z buniek, tak to neohrozí funkciu celej al-Kaidy. Avšak pokiaľ by došlo k oslabeniu jadra, je oslabená celá štruktúra. Stručný vývoj je zobrazený na obrázku 2.

Obr. 2 – Vývoj skupiny al-Kaida^{9,10}

⁷ ZELIN, Aaron Y. „The War between ISIs and al-Qaeda for Supremacy of the Global Jihadist Movement“. The Washington Institute [online]. Dostupné z: http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/ResearchNote_20_Zelin.pdf

⁸ ANDRAŠČÍKOVÁ, D. (2015). „Al-Káida pred a po teroristických útočích z 11. září 2001“. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

⁹ ANDRAŠČÍKOVÁ, D. (2015). „Al-Káida pred a po teroristických útočích z 11. září 2001“. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

¹⁰ RABASA, A. (2006). Beyond al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement. Vyd. 2. Santa Monica, CA: Rand Corporation. ISBN 08-330-3932-6.

Po nepochybných úspechoch Západu vo vojne proti terorizmu prišiel jej vrchol v máji 2011, kedy špeciálne americké jednotky zabili Usámu bin Ládina, vodcu al-Káidy. To malo znamenať koniec jej schopnosti zrealizovať akékoľvek útoky a víťazstvo Západu vo vojne proti terorizmu. Prispôsobivosť, motivácia a neoblomná snaha udržať ideológiu al-Káidy nažive dokázala skonsolidovať zvyšok jadra k vytvoreniu globálneho hnutia a teda niečoho, čo sa dalo veľmi ťažko predpokladať. Častou prekážkou pri snahe odmerať silu al-Káidy je nedostatok zhody v tom, čo dnes definujeme ako al-Káidu. Dnes sa pôvodná hierarchická štruktúra s jasnými hranicami fungovania stala premenlivou a pohyblivou ako v geografickom rozmedzí tak aj v rozmedzí kompetencií a väzieb vo vzťahu k jadrú. Západné vnímanie vojny ako konvenčného boja s jasným začiatkom a jasným koncom vyvoláva zmätok v chápaní vojny proti al-Káide a následne nedôveru verejnosti voči schopnosti politických elít túto vojnu dokončiť a vyhrať. A práve to je to, čo dodáva al-Kaide silu.¹¹

Bin Ládinova smrť znamenala pre jadro al-Káidy ako symbolickú tak aj funkčnú stratu a rok 2011 nebol pre al-Káidu úspešným rokom. Po smrti ikony ako al-Káidy tak aj globálneho džihádu, začala nielen západná verejnosť, ale aj mnoho vládnych činiteľov a analytikov al-Káidu ako takú podceňovať. Bin Ládinovým nástupcom sa stal Ayman al-Zawahiri, ktorý nedisponoval a nedisponuje takým značným vplyvom ako jeho predchodca a zakladateľ al-Káidy.¹²

Stratégiu siete al-Káidy je dnes možné charakterizovať ako snahu o diverzifikáciu v oblastiach ako napríklad, čo najširšia rozmanitosť páchatel'ov s rôznymi národnosťami, etnickými koreňmi a znemožniť tak vytvorenie profilu potenciálneho páchatel'a pre už tak dosť preťažené legislatívy a tajné služby západných krajín.^{13,14}

4.3 Zhrnutie

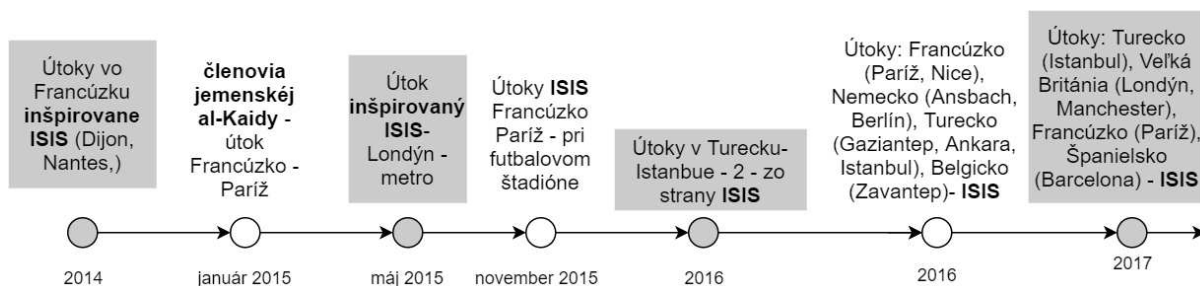
Pokiaľ chceme zhrnúť vyššie uvedené fakty, je možné vytvoriť graf útokov v poslednej dobe v Európe. Pokiaľ sa zameriame na iniciátora útokov, ktorý sa k útokom prihlásil uvedené dáta nám ukazujú nasledujúce fakty: vysoká miera rozširovania útokov na civilistov v Európe, vysoký vplyv zo strany IS a rozsiahle škody na životoch. Uvedené je zobrazené na nasledujúcom obrázku 3.

¹¹ HELFSTEIN, S., WRIGHT, D. a TIEDEMAN, K. (2011). Success, Lethality, and Cell Structure Across the Dimensions of Al Qaeda. *Studies in Conflict*. [online] 34 (5), s. 367-382. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1057610X.2011.561469>

¹² SINGH, R. (2011). After Osama bin Laden: Is there a Future for al-Qaeda? *E-International Relations*. [online]. Dostupné z: <http://www.e-ir.info/2011/07/12/after-osama-bin-laden-is-there-a-future-for-al-qaeda/>.

¹³ ANDRAŠČÍKOVÁ, D. (2015). „Al-Káida před a po teroristických útocích z 11. září 2001“. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

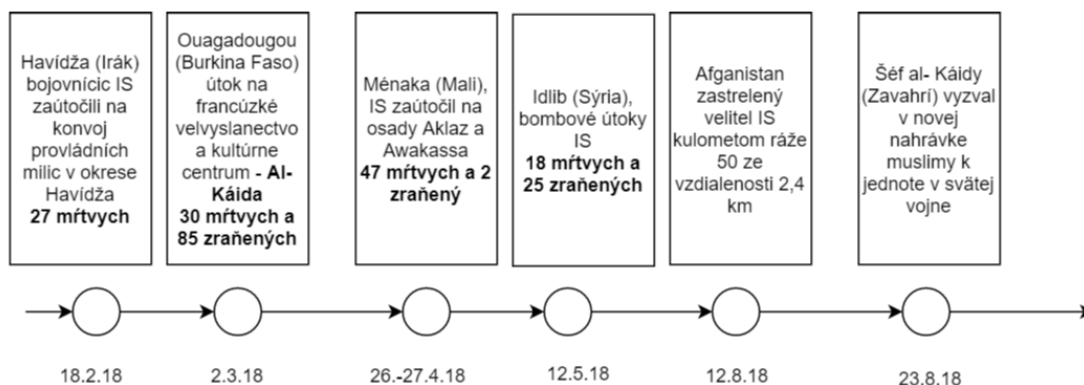
¹⁴ BERGEN, P., HOFFMAN, B., TIEDEMANN, K. (2011). Assessing the Jihadist Terrorist Threat to America and American Interests. *Studies in Conflict*. [online] 34 (2), s. 65-101. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1057610X.2011.538830>

Obr. 3 – Útoky na Európu v rokoch 2016 -2017 zo strany IS a al-Kaidy

Obrázok 3 avšak popisuje iba útoky, ktoré je možné považovať za útoky inšpirované IS, alebo sa priamo IS k nim prihlásil, prípadne útoky, ku ktorým sa prihlásila al-Kaida. Avšak v Európe v rokoch 2016-2017 bolo prevedené veľké množstvo útokov, ktoré nie sú priradené konkrétnej teroristickej skupine a nie je možné vylúčiť iniciátora IS alebo al-Kaidu.

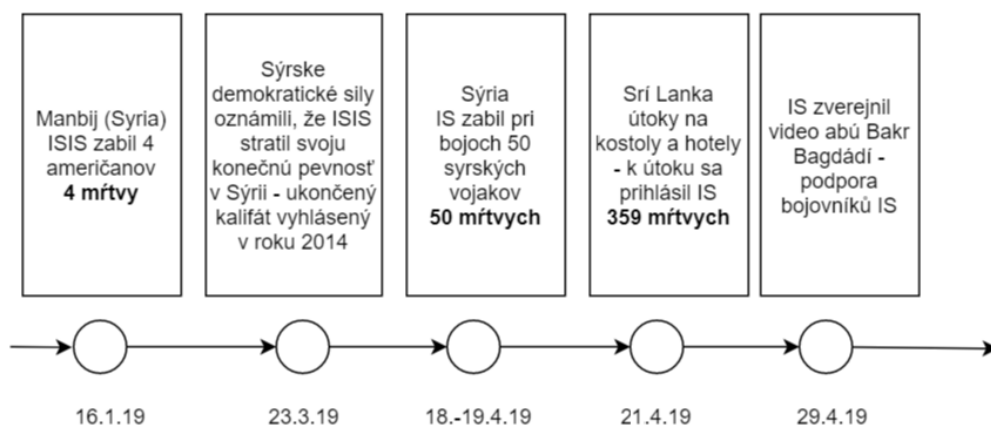
Na nasledujúcom obrázku 4 je zobrazená časová osa útokov a významných udalostí zo strany IS a al-Kaidy v roku 2018. Na uvedenej časovej ose je možné vidieť, že prevažne sa útoky odohrávali v Sýria a Iráku. Už v októbri 2017, keď došlo k dobitiu hlavného mesta ISIS Rakká vyšli správy, že IS slabne.¹⁵ IS sa avšak stále snaží udržať, čo dokazujú aj uvedené časové osy útokov.

Obr. 4 – Útoky a významné udalosti IS a Al-Kaidy v roku 2018

Na nasledujúcom obrázku 5 je zobrazená časová osa útokov IS a al-Kaidy v roku 2019. Ako je uvedené na uvedenom obrázku 5, je možné vidieť snahu IS stále sa udržať, o čom svedčí i zverejnenie nepotvrdeného videa od abú Bakr Bagdádi, ktorý sa vo videu snažil podporiť bojovníkov IS a varoval pred ďalšími útokmi. Avšak pravdivosť tohto videa nebola potvrdená, a to aj z dôvodu, že v minulosti prišlo veľa správ o jeho smrti.

¹⁵ „Veľký úspech ve válce ISIS: Padlo jeho hlavní město Rakká!“. TNCZ [online] Dostupné z: <https://tn.nova.cz/clanek/velky-uspech-ve-valce-s-isis-padlo-jeho-hlavni-mesto-rakka.html>

Obr. 5 – Útoky a významné udalosti IS a al-Kaidy v roku 2019

Na uvedenom obrázku 5 je možné vidieť, že k útoku na Srí lanke sa prihlásil IS, ktorý taktiež zverejnil niekoľko videí, aby potvrdili, že za útokom stojí práve IS. Podľa webu inštitútu SITE, ktorý sleduje radikálne hnutia vo svete, skupinu útočníkov viedol radikálny miestny duchovný Zahrán Hamším. Uvedený vodca stál na čele málo známej islamskej skupiny Tauhíd džamáate (NTJ), ktorú islamské úrady vinia z uvedeného útoku na Srí Lanke.

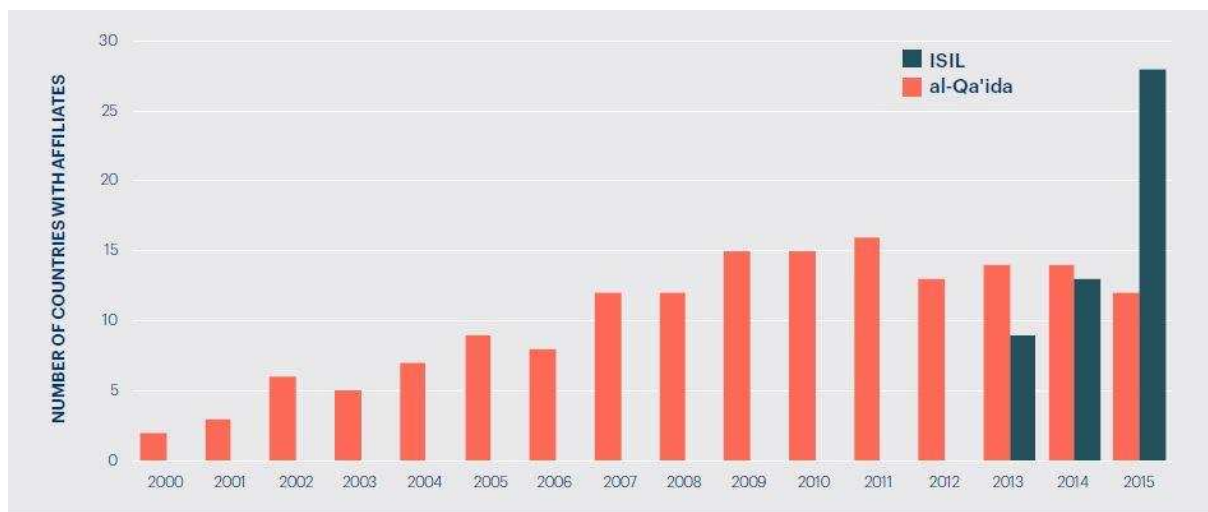
ISIL		AL-QA'IDA	
GROUP	ISLAMIC STATE OF IRAQ AND THE LEVANT (ISIL)	GROUP	AL-QA'IDA
INCIDENTS	953	AFFILIATES	AL-SHABAAB AL-NUSRAH FRONT AL-QAIDA IN THE ARABIAN PENINSULA (AQAP) AL-QAIDA IN THE ISLAMIC MAGHREB (AQIM) ABDULLAH AZZAM BRIGADES AL-QAIDA IN THE INDIAN SUBCONTINENT
DEATHS	6,141	INCIDENTS	368
INJURIES	6,208	DEATHS	1,620
LOCATION OF ATTACKS	BAHRAIN FRANCE IRAQ JORDAN LEBANON SAUDI ARABIA SOMALIA SYRIA TUNISIA TURKEY PALESTINE	INJURIES	969
		LOCATION OF ATTACKS	ALGERIA BANGLADESH FRANCE KENYA LEBANON MALI PAKISTAN SOMALIA SYRIA UGANDA YEMEN

Obr. 6 – Celosvetová štatistika útokov IS a al-Kaidy v roku 2015¹⁶

Na obrázku 6 je zobrazené porovnanie množstva usmrtených zo strany IS a al-Kaidy, a to v celosvetovom meradle. Na základe uvedených informácií je možné povedať, že samotná al-Kaida slabne (počet útokov 368, počet mŕtvych 1620) a naopak dosah IS sa výrazne

¹⁶ Global Terrorism Index 2016, Institute for Economics and Peace, 2016, ISBN: 978-0-9942456-4-9

posilnil (počet útokov 953, počet mŕtvych 6141). Pre bližšie zrovnanie ešte uvádzam nasledujúci graf, ktorý tieto účinky popisuje z dlhodobého hľadiska.

Obr. 7 – Vývoj počtu krajín, v ktorých došlo k útokom zo strany al-Kaidy a IS¹⁷

Z uvedeného grafu zobrazeného na obrázku 7 je možné zhodnotiť vplyv IS a al-Kaidy na celosvetové dianne v oblasti teroristických útokov. Od roku 2011 (možne spojenie so smrťou bin Ládina) je viditeľný pokles pôsobnosti al-Kaidy a naopak od roku 2013 dochádza k výraznému posilneniu pôsobnosti IS (možné spojenie s vyhlásením odnože IS ako časti al- Kaidy).

Rank	Country	Date	City	Organisation	Fatalities	Attack type
1	Somalia	14/10/17	Mogadishu	Al-Shabaab	588	Bombing/Explosion
2	Egypt	24/11/17	Beir al-Abd	Sinai Province of the Islamic State	311	Bombing/Explosion
3	Iraq	17/3/17	Mosul	ISIL	230	Hostage Taking (Barricade Incident)
4	Iraq	4/6/17	Tal Afar	ISIL	200	Hostage Taking (Kidnapping)
5	Iraq	1/6/17	Mosul	ISIL	163	Armed Assault
6	Libya	18/5/17	Brak	Misrata Brigades	141	Hostage Taking (Barricade Incident)
7	Central African Rep	8/5/17	Alindao	Union for Peace in Central Africa (UPC)	133	Hostage Taking (Barricade Incident)
8	Syria	2/10/17	Qaryatayn	ISIL	128	Hostage Taking (Kidnapping)
9	Syria	15/4/17	Aleppo	Jaysh al-Islam (Syria)	127	Bombing/Explosion
10	Central African Rep	13/5/17	Bangassou	Anti-Balaka Militia	108	Hostage Taking (Barricade Incident)

Obr. 8 – 10 najhorších teroristických útokov v roku 2017¹⁸

¹⁷ Global Terrorism Index 2016, Institute for Economics and Peace, 2016, ISBN: 978-0-9942456-4-9

¹⁸ Global Terrorism Index 2018, Institute for Economics and Peace, 2018, ISBN: 978-0-648-304869

Na uvedenom obrázku 8 je zobrazených 10 najhorších útokov z roku 2017. Keď sa pozrieme na organizácie, ktoré za najhoršími útokmi stáli, vidíme, že IS stojí za 4 útokmi v prvej desiatke najhorších útokov a tieto útoky si vyžiadali celkom 721 mŕtvych.

Každopádne na záver je nutné povedať, že obidve skupiny patria medzi veľmi rizikové, a to či už IS i keď jeho sila slabne, ale stále dokazuje svoju silu, alebo al-Kaida svojou nejasnou pôsobnosťou od roku 2013.

Literatura:

ANDRAŠČÍKOVÁ, D. (2015). „Al-Káida před a po teroristických útocích z 11. září 2001“. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

BERGEN, P., HOFFMAN, B., TIEDEMANN, K.. (2011). Assessing the Jihadist Terrorist Threat to America and American Interests. *Studies in Conflict*. [online] 34 (2), s. 65-101. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1057610X.2011.538830>

ČERNÝ, K., „Islámský stát“, Výskum a vývoj, In: *Geografické rozhľady* 25, 3/15-16, pp.: 8-10

Global Terrorism Index 2016, Institute for Economics and Peace, 2016, ISBN: 978-0-9942456-4-9

Global Terrorism Index 2018, Institute for Economics and Peace, 2018, ISBN: 978-0-648-304869.

HELFSTEIN, S., WRIGHT, D. a TIEDEMAN, K.. (2011). Success, Lethality, and Cell Structure Across the Dimensions of Al Qaeda. *Studies in Conflict*. [online] 34 (5), s. 367-382. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1057610X.2011.561469>

RABASA, A. (2006). *Beyond al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement*. Vyd. 2. Santa Monica, CA: Rand Corporation. ISBN 08-330-3932-6.

SINGH, R. (2011). After Osama bin Laden: Is there a Futur for al-Qaeda? *E-International Relations*. [online]. Dostupné z: <http://www.e-ir.info/2011/07/12/after-osama-bin-laden-is-there-a-future-for-al-qaeda/>.

TRAN, Mark a Matthew WEAVER. „Isis announces Islamic caliphate in area straddling Iraq and Syria“. *The Guardian* [online]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/30/isis-announces-islamic-caliphate-iraq-syria>

„Útoky na Sríl Lanke mají 359 obětí, zadržенých je více než 60“. *České noviny* [online]
Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/utoky-na-sri-lance-maji-359-obeti-zadrzenych-je-vice-nez-60/1748420>

ZELIN, Aaron Y. „The War between ISIs and al-Qaeda for Supremacy of the Global Jihadist Movement“. *The Washington Institute* [online]. Dostupné z: http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/ResearchNote_20_Zelin.pdf

5. INCELY A ICH PÔSOBENIE

Ing. Lucia Mrázková, Ph.D.

Incel pochádza z anglického „involuntarily celibate“, čo v preklade znamená nedobrovoľne v celibáte. Niektoré médiá túto skupinu označujú za mladých mužov, ktorý majú záujem o ženy, ale ženy o nich záujem nemajú. Samy o sebe hovoria, že sa jedná o online komunitu mužov, ktorých spojuje neschopnosť nájsť si partnerku. Táto skupina svoje sexuálne strádanie vysvetľuje tým, že všetky atraktívne ženy (označujú ich ako „Stacy“ čo je z angličtiny odvodenina od Anastázie) sú povrchné a zlomyseľné bytosti, ktoré priťahujú svalnatý alfa-samci (hovoria im „Chad“, čo je americké označenie podobného typu „fracek“).

Z čoho ale vyplývajú ich útoky? Táto skupina mladých mužov je presvedčená, že sa jedná o nespravednosť, za ktorú ony samy nemôžu. Podľa určitej skupiny mladých mužov, ktorá diskutuje na sociálnych sieťach Reddit a 4chan, hlási, že jedinou adekvátnou odpoveďou na tento stav je násilie. Samotná skupina sama sebe definuje na základe nenávisť k ženám (tzv. misogynie). Práve v tomto je možné vidieť silu skupiny a hlavne silu on-line komunity, ktorá pokiaľ má jeden cieľ, dokáže napáchať veľké škody.

Incely samy o sebe tvrdia, že z dôvodu ich vyradenia sú bezmocný a nemôžu s tým nič robiť. Z toho odvodzujú svoje právo na páchanie zla a násilia. Incely obviňujú zo svojho neúspechu nie len ženy, ale celú spoločnosť, ktorá tento útlak dovoľuje. Spoločnosť totiž dovolila ženám stať sa ekonomicky nezávislými, a tým pádom im dala silu na to, aby si mohli vyberať svoj status a partnera podľa svojich preferencií, prípadne si žiadneho partnera nenájsť.

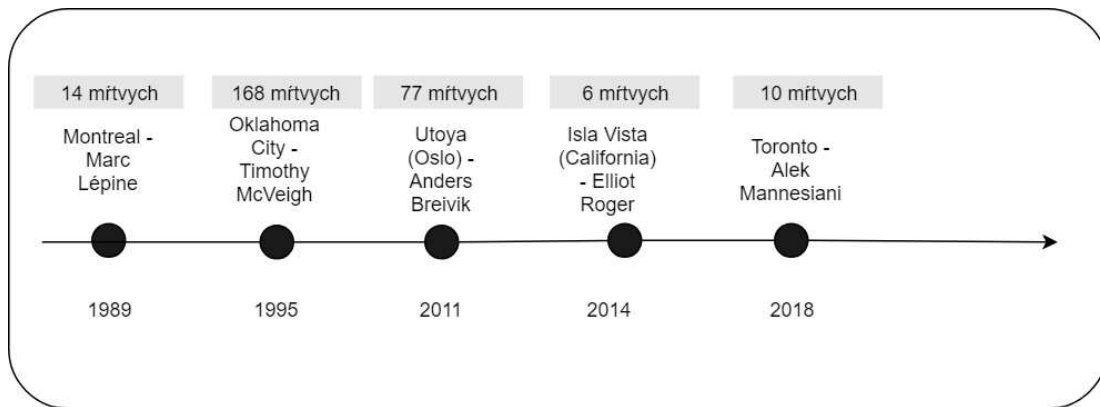
5.1 Útoky

Čo sa týka útokov a samotného prevedenia útokov, tými sa budeme zaoberať nižšie, avšak ešte by bolo potrebné poukázať na vplyv sociálnych sietí na navrhujúcu sa agresivitu incelov.

Útoky incelov sa veľmi podobajú teroristickým útokom. Odhalenie týchto útokov je možné len podľa sociálnych sietí, kde sa títo mladí muži medzi sebou navzájom podporujú a hecujú k útokom. Tu vzniká radikalizmus tejto skupiny. Niektorí svojimi slovnými spojeniami môžu len poukazovať na slepú stopu a iný zase môžu skutočne plánovať útok.¹

Nasledujúci obrázok 1 zobrazuje časovú osu prevedenia jednotlivých útokov, ktoré je možné označiť ako útok zo strany incelov.

¹ BUCHIGNANI, Walter. Amid the tragedy, miracles of survival. The Gazette, Montreal. 1989-12-08, s. A3.)

Obr. 4 – Osa útokov (autor)

I. Montreálsky masaker, Marc Lépine, 1989

Útok sa odohral **6.12.1989** na École Polytechnique v Montrealu v provincii Québec v Kanade. Dvadsaťpäť ročný Marc Lépine, vyzbrojený legálne držanou poloautomatickou zbraňou a loveckým nožom zastrelil štrnásť osôb a štrnásť zranil. Následne spáchal samovraždu.

Obr. 2 – Útok v Montreale²

Uvedený obrázok číslo 2 zobrazuje zachytenie akcie v uvedenom objekte a taktiež je na obrázku v pravej časti zobrazený samotný páchatel' útoku.

Popis útoku:

Objekt: Univerzitná budova

Zranený: 14 osôb

Usmrtený: 14 osôb

Typ útoku: strelná zbraň – namierený proti ženskému pohlaviu

² CHUN, Wendy Hui Kyong. Unbearable Witness: towards a Politics of Listening. Journal of Feminist Cultural Studies. 1999, roč. 11, čís. 1, s. 112–149

Útok zahájil v univerzitnej učebni, kde študentov rozdelil podľa pohlavia. Prehlásil, že bojuje proti feminizmu. Následne zastrelil 6 žien a 3 zranil. V streľbe pokračoval na chodbách, v jedálni a v ďalšej učebni, kde sa snažil zastreliť ďalšie ženy. Celý útok trval necelých dvadsať minút. Obeťami boli väčšinou ženy. Následne zabil sám seba.

Lépine nechal na rozlúčku list, v ktorom vinu za svoj stav dával feministkám a taktiež tento list obsahoval mená dvadsiatich žien, ktoré konkrétne za jeho stav mohli. Tieto ženy plánoval taktiež zabiť.

II. Oklahoma City, Timothy McVeigh, 1995

Popis útoku:

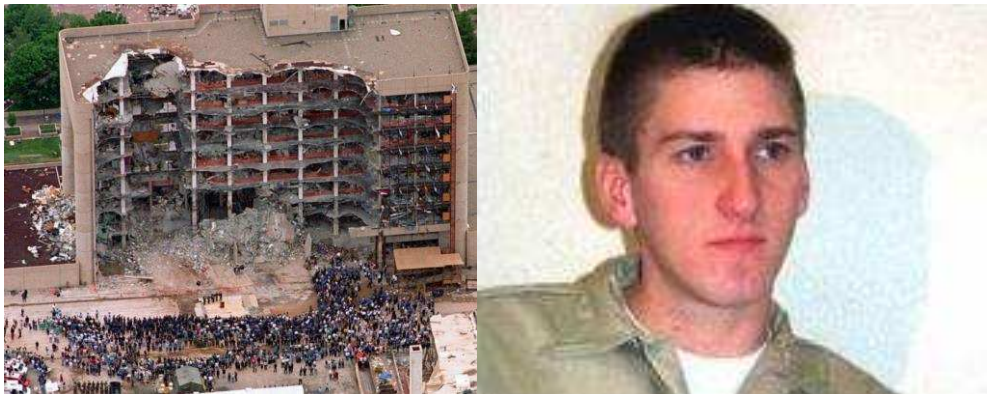
Objekt: Budova federálneho úradu

Zranený: 600 osôb

Usmrtený: 168 osôb

Typ útoku: výbušnina – namierený útok proti ženám

Útok pri ktorom v **19.4.1995** zomrelo **168 ľudí a ďalších 600 bolo zranených**. Útok spáchal Timothy McVeigh na budovu federálneho úradu. Tento útok sa až do *11. Septembra* považoval za *najkrvavejší útok na americkej pôde*. Timothy sám neuviedol, že za útok môže **nenávisť voči ženám**, ale vyšetrovanie jeho života a vzťahu k ženám pripúšťa, že jeho vzťah k ženám ho mohol vyprovokovať k takej agresii, ktorá mohla, mať vplyv na jeho radikalizáciu. Za útok bol následne odsúdený a popravený.

Obr. 3 – Útok v Oklahome³

³ OLŠER, Břetislav. Bezvěrci McVeigh a Breivik zabili skoro víc lidí, než v Evropě sebevražední atentáčníci, hlásící se prý k islámu, přičemž tyto jejich útoky média zveličují a zvyšují jim tak sledovanost; body sbírají i populističtí politici.... Rukojmí.cz [online]. online: online [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <http://www.rukojmi.cz/clanky/4100-bezverci-mcveigh-a-breivik-zabili-skoro-vic-lidi-nez-v-evrope-sebevrazedni-atentatnici-hlasici-se-pry-k-islam-u-pricemz-tyto-jejich-utoky-media-zvelicuji-a-zvysuji-jim-tak-sledovanost-body-sbiraji-i-populisticti-politici>

Na obrázku 3 je zobrazený objekt po prevedení útoku. V pravej časti obrázku je zobrazený samotný páchatel'.

III. Útoya (Oslo), Norsko, Anders Breivik, 2011

Popis útoku:

Objekt: vládna štvrť a letný tábor

Usmrtený: 77 osôb

Typ útoku: výbušnina a strel'ba - sebaobrana

Útok v Norsku **22.7.2011** popoludní sa skladal z bombovej explózie vo vládnej štvrti v Osle, kde došlo k zabitíu **8 ľudí** a následne útok pokračoval niekoľko hodín potom strel'bou na letnom tábore zväzu robotníckej mládeže na ostrove Utoya. Na tomto ostrove útočník zastrelil **69 ľudí**. Útočník bol prezlečený za policajta. Páchatel'om bol nórsky občan Anders Breivik, ktorý sa k činu priznal a bol odsúdený k 21 rokom vzenia. Breivik pred súdom prehlásil, že sa priznáva, ale že jeho **jednanie bolo v sebaobrane**.

Obr. 4 – Útok v Utoya⁴

Na obrázku číslo 4 je zachytený útočník pri útoku a strel'be. V pravej časti obrázku je bližšia identifikácia útočníka.

IV. Isla Vista, California, Elliot Rodger, 2014

Popis útoku:

Objekt: Univerzitná budova

Zranený: 14 osôb

Usmrtený: 6 osôb

Typ útoku: bodná zbraň + strelná zbraň

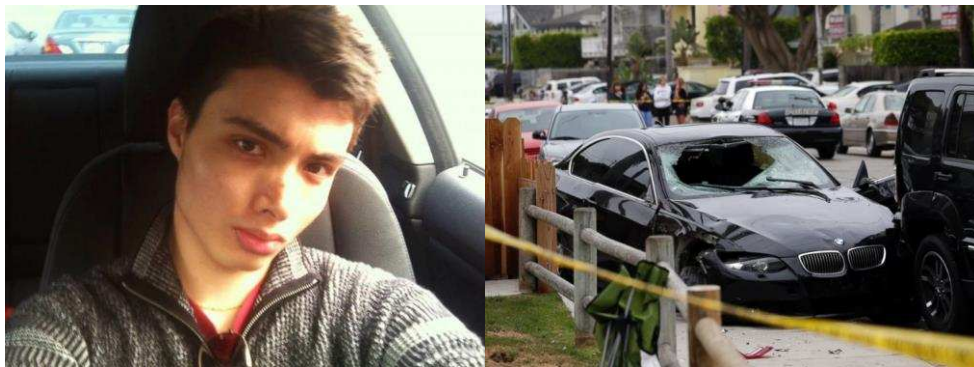
Útok sa odohral **23.5.2014**, dvadsaťdvaročný Elliot Rodger **zabil 6 ľudí a 14 ďalších zranil** blízko univerzitného kampusu University of California, Santa Barbara. Mladík pred

⁴ Online [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <http://jojfamily.blesk.cz/vlci/fotogalerie/5120-nor-breivik-pred-sudom/b2fab1229b662c3ae0a591c3366b4f23>

svojim útokom zverejnil *140 stránkový manifest*, v ktorom opisuje dôvody, ktoré ho viedli k útoku. Taktiež mladík pred svojím činom umiestnil na internet video, kde upozorňuje, že bude zabíjať. Samotná rodina na mladíka zavolała políciu, pretože sa bála, čoho bude schopný. Niektoré zdroje píšú, že mladík chcel zabiť aj svojho 6 ročného brata, ktorý ako sám písal bude mať väčší úspech u žien.

Popis útoku:

Mladík najskôr pobodal troch spolubývajúcich na internáte, následne zabil tri osoby na ulici, kde náhodne strieľal po ľuďoch. Útočník strieľal aj po policajtoch, ktorým sa následne snažil ujsť. Útočníka následne našli policajti v havarovanom vozidle so strelnou ranou v hlave.

Obr. 5 – Útok v Isla Vista⁵

Na obrázku číslo 5 je zobrazený mladý útočník a automobil v ktorom ho po útoku našli mŕtveho.

V. Toronto, Alek Manessiani, 2018

Popis útoku:

Objekt: ulica

Usmrtený: 10 osôb

Typ útoku: nájazd vozidlom do ľudí – strach z dievčat

Útok **23.4.2018**, spáchaný len dvadsaťpäťročným kresťanský založeným Kanad'anom Alekom Manessianim. Útočník **narazil svojou bielou dodávkou do ľudí**, pričom najmenej **10 zabil**. Na svojom facebookovskom profile zverejnil status, že povstanie incelov práve začalo. Minnesiany bol označovaný ako veľmi divný zo strany svojich spolužiakov. Prehádzal sa po chodbách so slovami „*mám strach z dievčat*“. Kanadské médiá uverejnili, že útočník sa hlásil do armády, odkiaľ sa ale nechal prepustiť. Útočník trpel Aspergerovým syndrómom, čo je forma autizmu.

⁵ Online [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/US/santa-barbara-killer-began-stabbing-home/story?id=23853918>

Obr. 6 – Útok v Toronté⁶

Na obrázku 6 je záber z miesta útoku po prevedení útoku a v pravej strane je zobrazený samotný útočník.

5.2 Spoločná rysa útočníkov

Spoločná rysa útočníkov je ich *charakteristický vzťah k ženám*. Všetky vyššie popisované útoky a ešte mnoho ďalších má spoločnú črtu. Vzťah útočníkov k ženám, ich nenávisť. V uvedenom článku sa venujem len útoku, u ktorých spojitosť bola jasne popísaná a odhalená, prípadne sám útočník uvádzal, že za jeho útoky môže odmietanie zo strany žien. Avšak, nie sú to len tieto útoky. Útok teroristu na promenáde v Nice, alebo útok v nočnom klube v Orlandu, útok na maratón, alebo iné, kde útočník už pred samotným útokom mal na svojom konte násilie voči ženám. Útočníci boli a inak terorizovali svoje partnerky, vyhrážali sa alebo ich prenasledovali. Útočník v Oklahoma City Timothy McVeight podľa ľudí, ktorí ho poznali, veľmi trpel tým, že nikdy nemal ženu a cítil sa voči ženám odmietaný. Ostro antifeministický bol vo svojom manifeste voči ženám útočník z Osla Nor Anders Breivik, páchatel' útoku zo stratou na 77 ľudských životoch. Ako píše The New York Times tento fenomén zatiaľ nikto seriózne neskúmal, ale práve toto môže byť významný aspekt ovplyvňujúci radikalizáciu dnešnej spoločnosti.

⁶ Online [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: https://www.vice.com/en_ca/article/59j83n/everything-we-know-about-alek-minassian-the-alleged-toronto-van-attacker

Literatura

BUCHIGNANI, Walter. *Amid the tragedy, miracles of survival*. The Gazette, Montreal. 1989-12-08, s. A3.

CANDEA, Ben a Gillian MOHNEY. Santa Barbara Killer Began By Stabbing 3 in His Home. *Abc NEWS* [online]. 24 May 2014 [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: [https://abcnews.go.com/US/santa-barbara-killer-began-stabbing-home/story?...](https://abcnews.go.com/US/santa-barbara-killer-began-stabbing-home/story?)

HEGER, Luboš. "Povstání Incelu začalo!" napsal vrah v Torontu. Co je to Incel a proč zabíjí? *Flowee* [online]. 28. 4. 2018 [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <https://www.flowee.cz/clovek/4271-povstani-incelu-zacalo-napsal-vrah-v-torontu-co-je-to-incel-a-kvuli-cemu-zabiji>

CHUN, Wendy Hui Kyong. *Unbearable Witness: towards a Politics of Listening*. *Journal of Feminist Cultural Studies*. 1999, roč. 11, čís. 1, s. 112–149

Nór Breivik pred súdom. *JOJ Family* [online]. [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <http://jojfamily.blesk.cz/vlci/fotogalerie/5120-nor-breivik-pred-sudom/b2fab1229b662c3ae0a591c3366b4f23>

OLŠER, Břetislav. Bezvěrci McVeigh a Breivik zabili skoro víc lidí, než v Evropě sebevražední atentáčníci, hlásící se prý k islámu, přičemž tyto jejich útoky média zveličují a zvyšují jim tak sledovanost; body sbírají i populističtí politici.... *Rukojmí.cz* [online]. online: online [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <http://www.rukojmi.cz/clanky/4100-bezverci-mcveigh-a-breivik-zabili-skoro-vic-lidi-nez-v-evrope-sebevrazedni-atentatnici-hlasici-se-pry-k-islam-u-pricemz-tyto-jejich-utoky-media-zvelicuji-a-zvysuji-jim-tak-sledovanost-body-sbiraji-i-populisticti-politici>

TAUB, Amanda. Control and Fear: What Mass Killings and Domestic Violence Have in Common. *The New York Times* [online]. June 15, 2016 [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2016/06/16/world/americas/control-and-fear-what-mass-killings-and-domestic-violence-have-in-common.html>

TIERNEY, Allison a Mack LAMOUREUX. Everything We Know About Alek Minassian, the Alleged Toronto Van Attacker. *Vice* [online]. Apr 24 2018 [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: https://www.vice.com/en_ca/article/59j83n/everything-we-know-about-alek-minassian-the-alleged-toronto-van-attacker

V Kalifornii vraždil syn hollywoodského režiséra. *Novinky.cz* [online]. 25. 5. 2014 [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/clanek/v-kalifornii-vrazdil-syn-hollywoodskeho-reziseru-229700>

6. IDENTIFIKACE A OHROŽENOST MĚKKÝCH CÍLŮ¹

Ing. Dora Lapková, Ph.D.; Mgr. Jakub Nevrlka; Bc. Tereza Šternová; Mgr. Klára Jenčková

Metodika Identifikace a ohroženosti měkkých cílů (dále jen "IOMC") je dokument, jenž slouží k podrobnější orientaci v problematice měkkých cílů (dále jen „MC“). V současné době je oblast ochrany měkkých cílů jedním z nejdiskutovanějších témat v oblasti bezpečnosti, ale stále se naráží na otázku, co je měkký cíl a co již není. Jako první je ovšem důležité si uvědomit, že nikdo nedokáže říct, že nějaký objekt nebo akce budou stoprocentně příštím cílem útoku, ať už mluvíme o teroristickém útoku, nebo jiném aktu násilí. Stejně tak nikdo nedokáže říct, co terčem nikdy nebude. Skutečnost, že není možné sestavit konečný seznam potenciálních cílů, vymezit jednoznačný profil pachatele nebo pachatelky, sepsat katalog motivů a vytvořit vyčerpávající sestavu příhodných postupů ochrany, činí problematiku ochrany měkkých cílů obtížně uchopitelnou.

Metodika má za cíl pomoci bezpečnostním odborníkům, ale také laikům více se v dané problematice orientovat. IOMC představuje postup, jak si sám stanovit, zda je můj objekt nebo pořádaná akce v kategorii měkký cíl a také jaké je jeho míra atraktivity. V dalším kroku se metodika zaměřuje na stanovení ohroženosti. Vychází z metodiky „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle“, kterou vydalo CTHH MVČR. Tato metodika je doplněna o informace z databáze násilných útoků², kterou zpracovává Soft Targets Protection Institute (dále jen „STPI“), díky čemuž poskytuje aktuální informace o hrozbách a rizicích (např. nejčastěji vybírané cíle útoků, použití zbraní apod.).

Výstupem metodiky je určení, zda je chráněný objekt nebo akce měkký cíl, jaká je míra atraktivity takového objektu pro útočníka a závěrem poslední části je výpočet hodnoty, která určuje celkovou míru ohrožení. Na základě toho jsou měkké cíle rozděleny do tří kategorií (I – III) podle závažnosti ohrožení. Na tuto metodiku pak navazuje druhá metodika Ochrana měkkých cílů, kdy je pro každou kategorii uveden popis bezpečnostních opatření, které může majitel zavést a které přispějí ke snížení celkové míry ohroženosti.

Přínos metodiky je ve výše popsanych výstupech, ale také v samotném procesu, kterým bezpečnostní pracovník, ale i laik, prochází při čtení metodiky. Smyslem je pochopit bezpečnostní situaci v chráněném objektu nebo na akci, seznámit se s opatřeními, které jsou v současnosti nastavené a na vše se podívat pouze z pohledu ochrany měkkých cílů.

¹ Kapitola vychází z certifikované metodiky Identifikace a ohroženost měkkých cílů z roku 2019, která byla vydaná v rámci projektu VI20172019073 Identifikace a metody ochrany měkkých cílů České republiky před násilnými činy s rozpracováním systému včasného varování podpořeného Ministerstvem vnitra České republiky v letech 2017-2019. Kapitola je zestručnění základních informací.

² Databáze je k nalezení na stránkách stpi.cz

V současné době je bezpečnost řešena zejména z pohledu objektové bezpečnosti, ale při ochraně měkkých cílů nelze použít totožné principy.

6.1 Cíl metodiky

Cílem metodiky je poskytnout **fungující nástroj** pro bezpečnostní odborníky, osoby zainteresované v ochraně měkkých cílů, ale také pro laiky, který by jim pomohl lépe se orientovat v problematice měkkých cílů. Metodika je proto v následujících kapitolách rozdělena podle odbornosti osoby, která ji využívá. Snahou je, aby si mohl každý vyhodnotit současný stav bezpečnosti svého objektu nebo akce na základě míry jeho ohroženosti.

U ochrany měkkých cílů je jedním z nejdůležitějších kroků **poznání** svého vlastního objektu nebo akce a jeho okolí. Souvisí to s poznáním zabezpečení a lidí, kteří se na místě pohybují, v jakých časových intervalech, na jakých místech a jaké je jejich typické chování. Metodika čtenáři pomůže zamyslet se nad detaily a posoudit objekt/akci z pohledu ochrany měkkých cílů. Často se při návrhu bezpečnostních opatření u měkkých cílů stává, že jsou navrhována z pohledu objektové bezpečnosti zaměřující se na ochranu budovy, perimetru, majetku, a vytrácí se základní myšlenka, že u ochrany měkkých cílů jde o **ochranu osob**.

6.2 Metodika Identifikace a ohroženost měkkých cílů

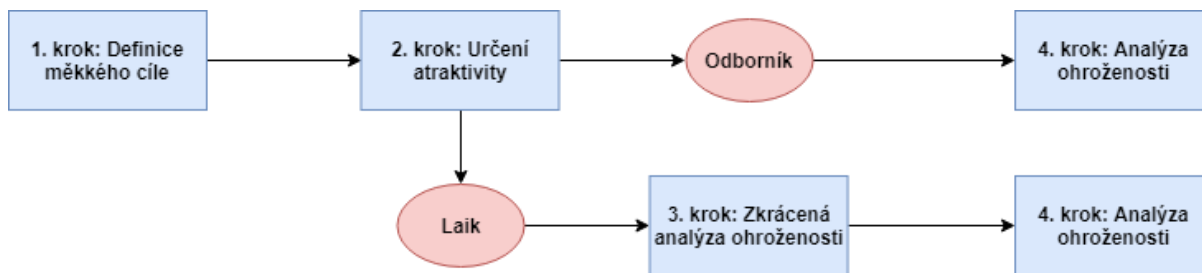
Metodika IOMC je nástroj, který slouží k vyhodnocení chráněného objektu nebo akce. Výsledkem je stanovení, zda se jedná o měkký cíl, jak vysoká je jeho atraktivita pro útočníka a jaké je ohrožení teroristickým nebo jiným násilným útokem.

Metodika se skládá ze dvou hlavních částí:

- Identifikace měkkých cílů a určení jejich atraktivity
- Ohroženost měkkých cílů

Tyto části jsou rozděleny do čtyř kroků (Obr. 1), které na sebe navazují. V případě určení ohroženosti jsou rozděleny podle odbornosti (pro laika a pro odborníka):

1. krok: Definice měkkého cíle
2. krok: Určení atraktivity měkkého cíle
3. krok: Zkrácená analýza ohroženosti (pro laiky)
4. krok: Analýza ohroženosti (pro odborníky; ale i pro laiky, kteří projdou 3. krokem)

Obr. 1 – Postup IOMC podle odbornosti

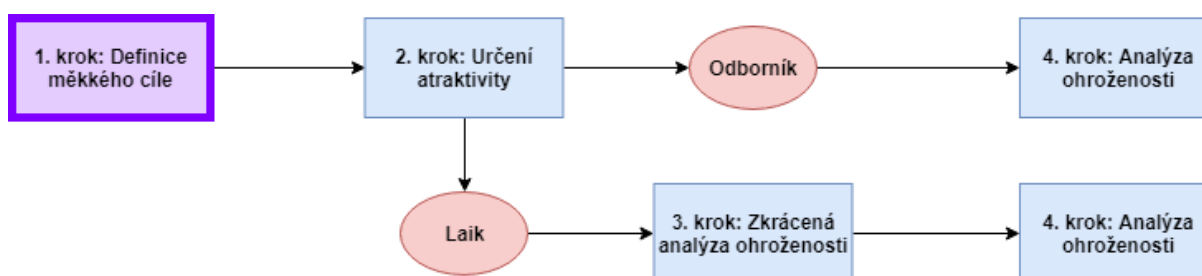
6.2.1 Identifikace měkkých cílů a určení jejich atraktivity

Po roce 2014 se svět začal soustředit na problematiku teroristických útoků a v návaznosti na to na ochranu měkkých cílů, které se ukázaly jako častý cíl útočníků. Vystaly otázky, proč právě tento objekt, proč v tuto dobu, proč byla použita výbušnina, nákladní vozidlo, nebo nůž. Bezpečnostní odborníci se snaží na tyto otázky přinést podložené odpovědi, ale pravda je taková, že nikdo nedokáže říct, že příště někdo zaútočí určitě na tuto budovu, nebo na této kulturní akci, s touto zbraní atd. Co ale můžeme stanovit, je to, zda je daný objekt atraktivnější, než jiný. Zda má pro útočníka větší význam ať už k dosažení svých cílů, k velkému mediálnímu ohlasu, nebo k upozornění na prezentovanou a prosazovanou ideologii. Proto první část metodiky IOMC neodpovídá jednoznačně na otázku „jsem měkký cíl“, ale soustředí se na zodpovězení dotazu „jak moc jsem atraktivní pro útočníka“.

Postup identifikace měkkých cílů a určení jejich atraktivity:

1. krok: Definice měkkého cíle
2. krok: Určení atraktivity

6.2.1.1 Definice měkkého cíle (1. krok)

Obr. 2 – Definice měkkého cíle

V českém prostředí se termín měkké cíle, poprvé objevuje v roce 2013 v dokumentu Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030³, ale poprvé byl

³ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2013.

uceleně popsán v metodice Základy ochrany měkkých cílů⁴ vydaném Ministerstvem vnitra ČR v roce 2016. Podrobnějším popisem se zabývá dokument Definice měkkých cílů z roku 2017⁵, který byl vytvořen pod hlavičkou STPI (stejně jako dokument Základy ochrany měkkých cílů).

Dle dokumentu Definice měkkých cílů z roku 2017 je definice následující:

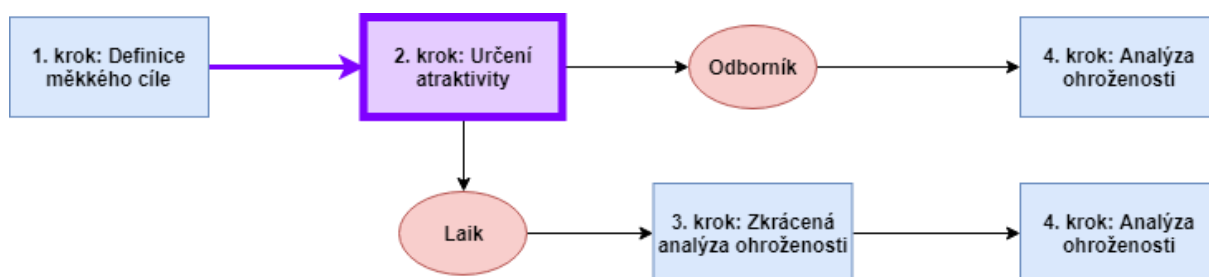
„Jako „měkké cíle“ se označují objekty, prostory nebo akce charakteristické shromažďováním většího počtu osob, absencí či nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům a nezařazením mezi objekty kritické infrastruktury a tvrdé cíle.“⁶

Z definice vyplývají tyto klíčové body:

- Vysoká koncentrace osob
- Nízká úroveň zabezpečení proti násilným útokům, nebo dokonce žádné zabezpečení

Tyto základní body jsou dále rozšiřovány o mediální zájem. Na základě analýz uskutečněných útoků dochází k detailnějšímu rozpracování atraktivity objektu nebo akce.

6.2.1.2 Určení Atraktivity měkkého cíle (2. krok)

Obr. 3 – Určení atraktivity měkkého cíle

Obecně je možné atraktivitu popsat jako ukazatel, který nám udává, jak moc je daný objekt nebo akce pro útočníka lákavý. Tuto atraktivitu zvyšují zejména tyto faktory:

- Vazba na židovskou, případně umírněně muslimskou symboliku
- Vazba na symboliku západní civilizace (vánoční trh, národní oslavy, obchodní promenády)

⁴ Základy ochrany měkkých cílů - metodika (2. verze). Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2016.

⁵ Kalvach, Zdeněk. Definice měkkých cílů, Soft Targets Protection Institute, Praha, 2017

⁶ Kalvach, Zdeněk. Ref. 5

- Mezinárodní návštěvnost cíle (turistická atrakce, koncert, sportovní akce)⁷

Na druhou stranu jsou faktory, které mohou tuto atraktivitu snížit:

- Přítomnost Policie ČR
- Přítomnost obecní (městské) policie
- Přítomnost pracovníka fyzické ostrahy

Atraktivitu objektu nebo akce je velmi komplikované určit. Důležitým rozdílem je, zda se jedná o hrozbu teroristického útoku nebo jiného násilného útoku. V případě cílených útoků na konkrétní objekt není možné atraktivitu určit tímto způsobem, protože útočníka vede subjektivní motiv, který je téměř nemožné určit dopředu. Proto je navrhovaný postup určení atraktivity zaměřen primárně na teroristické útoky, které jsou pouze výjimečně zaměřeny na konkrétní cíl, ale spíše se jedná o útoky na cíle zástupné⁸.

Určení atraktivity měkkého cíle je rozděleno do **tří základních skupin**:

- Atraktivita podle kategorie cíle
- Hustota osob
- Povědomost

Atraktivita podle kategorie cíle je dále dělena do pevných skupin:

- Náboženská symbolika
- Politická symbolika
- Symbolika Západu
- Turistická centra
- Kulturní, společenské a sportovní akce s povinností ohlášení
- Společenská kontroverze

Skupina **Hustota osob** pracuje s hypotézou, že čím více je na daném místě lidí, tím je oblast lákavější jako cíl útoku.

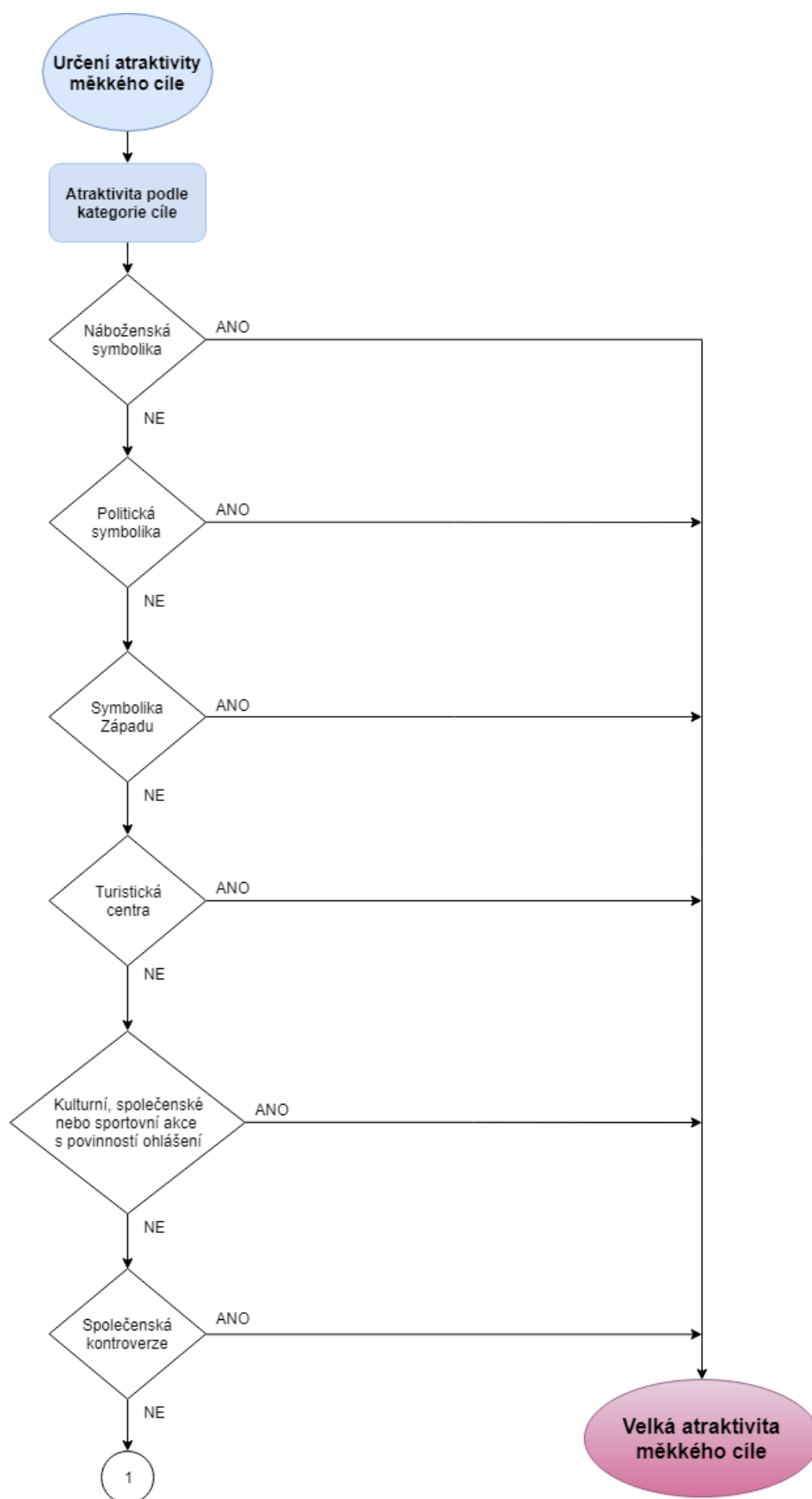
⁷ Kalvach, Zdeněk. Ref. 5

⁸ Ve většině případů teroristé neútočí na konkrétní osoby, které by dopředu znali, věděli, jak se jmenují a přímo by si je vytipovali jako svou oběť. Jedná se spíše o osoby, které zastupují nějakou skupinu (např. věřící, cestující, nakupující atd.).

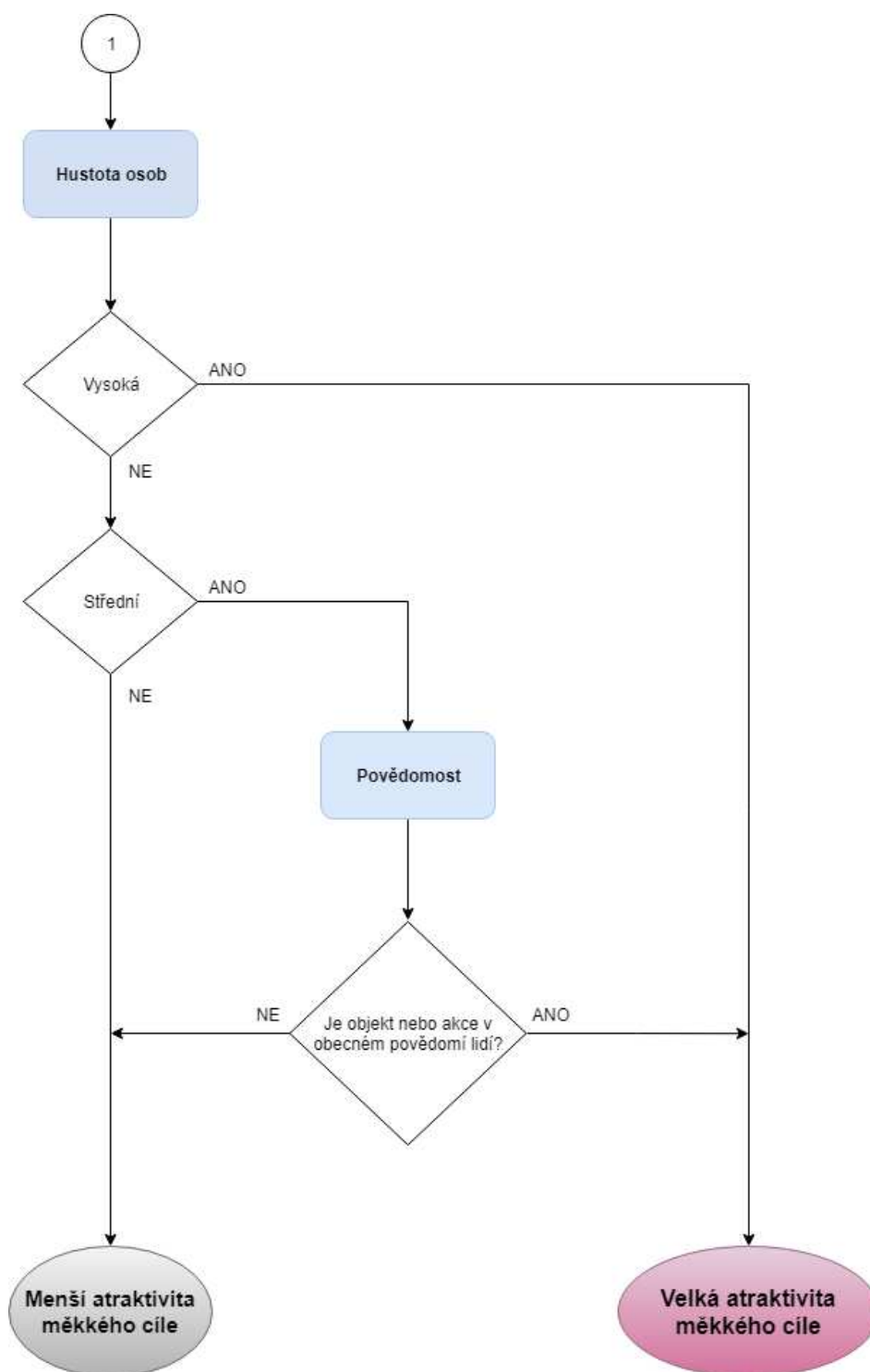
Hustota lidí má za cíl rozlišit koncentraci osob na daném prostoru. Je ovšem problematické určit, že 500 lidí je vysoká koncentrace, protože je nutné k tomu doplnit na jakém prostoru. 500 lidí na Václavském náměstí v Praze je rozdíl oproti 500 lidí v tělocvičně na základní škole. Proto jsme stanovili jako sledovaný faktor hustotu lidí. **Nízká hustota** je taková, kdy jsou v prostoru jednotlivci nebo malé skupiny osob ve větší vzdálenosti od sebe. Nedochozí k narušování osobního prostoru osob a také nedochází k jejich kontaktu při pohybu. Jedná se např. o náměstí v menším městě. **Střední hustota lidí** je taková, kdy jsou v prostoru větší skupiny osob, pohyb je ovlivněn přítomností ostatních (vyhýbání se, ustupování, obcházení atd.). Komfortní zóna osob je narušována krátkodobě, např. při pohybu v prostoru. Příklad může být náměstí velkého města. **Velká hustota** znamená, že lidé stojí nebo se pohybují jako jeden celek, ztrácí se pohyb individualit a většinou je dlouhodobě narušena osobní komfortní zóna jednotlivců. Typicky je velká hustota např. u koncertů, na velkých kulturních akcích apod. U tohoto faktoru je nutné pracovat se skutečností, že je proměnlivý v čase. U některých objektů, nebo akcí je hustota konstantní, ale u jiných je závislá např. na denní nebo noční době. U nich je potřeba s hustotou pracovat podle zvoleného časového intervalu. Může se tedy stát, že ve výsledku budou vzhledem k hustotě osob určeny dva nebo více atraktivních časových intervalů.

Jako poslední bod, který ovlivňuje atraktivitu, je stanovena **Povědomost**. Jedná se o známost daného místa nebo akce, kdy se posuzuje, zda se jedná o obecně známou událost nebo budovu. Může se jednat o místo, které je v povědomí široké veřejnosti jako běžná znalost⁹ nebo má dané místo tak dobrý marketing a reklamu, že o něm široká veřejnost ví a zná ho. V tu chvíli je pro útočníka zajímavější.

⁹ Např. nejnavštěvovanějším místem Paříže je Eiffelova věž

Obr. 4 – Určení atraktivity – část 1

Obr. 5 – Určení atraktivity – část 2

Postup stanovení míry atraktivity je zobrazen na výše uvedeném diagramu (Obr. 4 a 5). Odpověďmi na jednoduché otázky se na konci stanoví, zda je daný objekt nebo akce méně nebo více atraktivní pro útočníka. První kategorie otázek, kdy se ptáme např. na symboliku, jsou natolik rozhodující, že hned určují míru atraktivity. Hustota osob je rozdělena podle skupin, které jsou uvedeny výše. Pokud jsme ve střední kategorii, je nutné odpovědět na další dotazy ohledně povědomosti daného objektu nebo akce.

Při tvorbě první části metodiky, identifikace měkkých cílů, se ukázalo, že není možné některý objekt nebo akci jednoznačně prohlásit za měkký cíl. Analýzou teroristických útoků se ukázalo, že jsou zpozorovatelné trendy při výběru místa útoku nebo způsobu útoku, ale pak se také objevují útoky, které jsou výjimečné a do tohoto trendu nezapadají (např. kostel v Rouenu ve Francii). U ostatních násilných útoků je jakákoli predikce často velmi složitá. Mnohdy lze jen těžce, či nelze vůbec předpovědět, kdy a kde zaútočí např. aktivní střelec v rámci amoku nebo psychické nemoci.

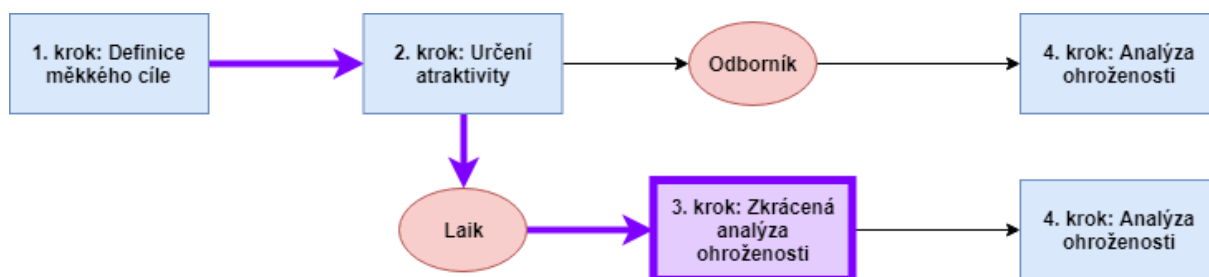
Metodika je vytvořena jako pomocný nástroj, ale velkou roli zde hraje také subjektivní posouzení objektu nebo akce. Pokud dostáváme výhrůžky nebo je každý týden v našem objektu nějaký problém násilného charakteru, nemusíme stanovovat atraktivitu měkkého cíle, protože díky znalosti daného místa víme, že se jedná o problematickou oblast.

Specifikem metodiky je to, že se chráněný objekt nebo akce posuzuje z pohledu útočníka - kdy je pro něj cíl atraktivní, co všechno atraktivitu cíle zvyšuje atd.

6.2.2 Metodika ohroženosti měkkých cílů

První část metodiky slouží k určení, jak moc je chráněný objekt, nebo akce atraktivní pro útočníka. Druhým nezbytným krokem je určení, jak moc je dané místo ohrožené. K tomu slouží níže rozebrané dvě metodiky, které se liší podle odbornosti osoby, která danou metodiku vyplňuje.

6.2.2.1 Zkrácená analýza ohroženosti (3. krok)

Obr. 6 – Zkrácená analýza ohroženosti

První analýza ohroženosti, kterou jsme nazvali **Zkrácená analýza ohroženosti**, slouží zejména **pro laiky**. Využívá obecně známé pojmy a zaměřuje se na věci, které každý o svém objektu nebo akci zná. Spoléháme na místní znalost majitele, zřizovatele nebo pořadatele, která je při určení ohroženosti klíčová.

Kategorie

Byly definovány následující kategorie ZAO:

- Typ měkkého cíle
- Specifikace měkkého cíle

- Hustota lidí
- Přístupnost
- Lokalita
- Zabezpečení
- Zhodnocení kvality zabezpečení
- Subjektivní hodnocení bezpečnosti

U většiny otázek byl vytvořen pevný seznam, ze kterého lze vybrat odpověď. Slouží to jako návod pro úplné laiky, ale také to umožňuje propojení s výsledky z databáze STPI, které ukazují současné trendy v útocích, a díky tomu je možné vytvořit aktuální metodiku, která reflektuje současné trendy v teroristických i jiných násilných útocích.

Typ měkkého cíle
doprava
místa a oblasti, kde se vyskytují uprchlici/imigranti/azylanti (uprchlické tábory, centra pro žadatele o azyl apod.)
náboženská místa
nemocnice
noční kluby, restaurace
obchody, obchodní centra
objekty státní správy
společenské, kulturní akce
sportovní akce
školy a školská zařízení
turistická centra
ulice, promenády, náměstí

Tab. 1 - Typ měkkého cíle

Specifikace
žádná
blízkost objektu s vyšší ohrožeností
kontroverzní zaměření
mezinárodní zaměření
minorita
náboženská symbolika
národnostní zaměření
politické zaměření

Tab. 2 - Specifikace měkkého cíle

Kategorie Typ měkkého cíle slouží k základnímu rozdělení objektů, nebo akcí a je dále provázaná s databází STPI. Specifikace slouží k určení, zda je daný objekt ohroženější už svou podstatou, základní činností, nebo svým okolím. Určuje se, zda má objekt, nebo akce náboženské zaměření, mezinárodní zaměření, navštěvují ji minority, ale také zda se v okolí nachází objekt s vyšší ohrožeností. V případě, že vedle našeho chráněného objektu, nebo akce je místo, které má vysokou ohroženost, je nezbytné o tom vědět a počítat s tím, že díky tomu se zvedá ohroženost i nám¹⁰.

Hustota lidí
nízká
střední
vysoká

Tab. 3 - Hustota lidí¹¹

Stejně jako u určení atraktivitu měkkého cíle i zde je hustota závislá na čase. Proto je možné při práci s metodikou zvolit více variant hustoty podle zvoleného časového intervalu a dále v ZAO pokračovat ve více oddělených variantách.

Přístupnost
uzavřený prostor/akce
veřejný prostor/otevřená akce

Tab. 4 – Přístupnost

¹⁰ Např. vedle našeho chráněného objektu je místo, kde je vysoká kriminalita a je pravděpodobné, že osoby páčající trestnou činností se budou pohybovat i v našem objektu.

¹¹ Viz kapitola 6.2.1.2

Lokalita
volné prostranství
uvnitř budovy
plášť budovy
u vstupu do budovy
v blízkosti objektu

Tab. 5 - Lokalita

U Lokality je možné vybírat více variant, ale je nutné dále pokračovat pro každou variantu zvlášť.

Zabezpečení
žádné
fyzická ostraha u vstupu
fyzická ostraha v prostoru
ozbrojená fyzická ostraha u vstupu
ozbrojená fyzická ostraha v prostoru
technická ochrana s aktivním působením
technická ochrana s pasivním působením
přítomnost PČR
přítomnost MP

Tab. 6 - Zabezpečení

Posouzení zabezpečení je při ochraně měkkých cílů velmi důležité. Vyhodnocuje se nejen to, zda daný objekt, nebo akce má zavedenou fyzickou bezpečnost, ale také v jakém rozsahu a kvalitě. U fyzické ostrahy se zkoumá, zda je u vstupu nebo v prostoru, což souvisí s prvkem odstrašení možného útočníka a s rychlostí reakce na útok. Z odolňujícím prvkem je u fyzické ostrahy skutečnost, zda je ozbrojená či nikoli. V případě technické ochrany se prověřuje její funkčnost a efektivnost při ochraně měkkých cílů. Jak již bylo zmíněno v kapitole 5.1.2, důležitým aspektem je také přítomnost Policie ČR nebo obecní (městské) policie.

U Zhodnocení kvality zabezpečení je důležitý názor vyplňující osoby, jak je jejich fyzická ostraha nebo technická ochrana kvalitní. U ochrany měkkých cílů, v našem případě u stanovení ohroženosti, je sice důležité, zda daný objekt nebo akce má zabezpečení, ale

stejně tak důležité je, na jaké je úrovni. Hodně objektů má fyzickou ostrahu kvůli splnění podmínek pojišťovny, některé objekty také zaměstnávají osoby ZTP. Splnili by tedy otázku, že zabezpečení mají, ale je nutné řešit, zda je tato ostraha schopna reagovat na násilný útok. Detekovat ho, ohlásit ho, případně zmírnit jeho bezprostřední následky.

U Subjektivního hodnocení bezpečnosti se odkazujeme na místní znalost. Osoba, která tuto analýzu ohroženosti bude dělat, zná daný objekt nebo pořádanou akci. Zná její silné a slabé stránky a zejména zná její historii a bude tak mít povědomost o proběhlých incidentech. Cílem by tedy mělo být zhodnocení předchozích incidentů, které se v místě nebo během akce v minulosti staly (zda měly násilný fyzický či verbální charakter, zda se objevovaly výhrůžky směřující proti místu či akci apod.). Proto je přínosné, aby sama vyplňující osoba stanovila, jak je z jejího pohledu daný objekt (nebo akce) bezpečný.

Níže jsou uvedeny návodné otázky, které mohou pomoci při tomto subjektivním hodnocení:

- Máte často problematické návštěvníky?
- Řešíte často konfliktní situace?
- Pohybují se ve vašem objektu/na vaší akci osoby, které vyvolávají konflikty?
- Považujete lokalitu, ve které sídlíte, za nebezpečnou?
- Myslíte si, že jste lákaví jako cíl útoku?
- Dostáváte často výhrůžky?
- Je v České republice vyhlášen zvýšený stupeň ohrožení terorismem?

Stanovení indexů

Pro jednotlivé kategorie byly stanoveny indexy - číselné hodnoty v rozmezí 1 - 5 (s výjimkou jedné kategorie), které jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Důležitým aspektem je, aby byla metodika **aktuální**. Hrozby se mění v čase, stejně tak jako zvolené cíle útoků. Proto jsou na základě databáze násilných útoků STPI vypracovávány trendy vývoje teroristických a jiných násilných útoků, které jsou propojovány s kategoriemi v ZAO. Na základě analýzy dat z databáze jsou určena tato kritéria, která jsou sledována a propojena s databází:

- Typ měkkého cíle
- Lokalita útoku

Indexy těchto dvou kategorií byly určeny na základě jejich výskytu s tím, že u posledního uzavřeného kalendářního roku je zdvojnásoben počet útoků. Filozofie je následující. V roce 2014 se často útočilo na náboženské cíle, o jeden útok víc byl v roce 2016, ale v roce 2015, 2017 i 2018 je útoků na tento typ měkkého cíle výrazně méně. V roce 2018 je až na šestém místě při výběru cíle. Při prostém součtu útoků by jeden silný rok ovlivnil výsledek a bylo by irelevantní, zda to bylo před rokem nebo čtyřmi. Ale při analýze ohroženosti je toto velmi důležité. Útočí se tímto způsobem konstantně každý rok stejně, nebo byl využíván v roce 2014 a dál již ne, nebo naopak začal být hojně využíván až v roce 2018? Proto je u roku 2018 zdvojnásoben počet útoků a tím je zvednuta jejich důležitost.

Dalším krokem bylo normalizování hodnot. Ostatní parametry v ZAO jsou v hodnotách 1 - 5 (s výjimkou Zabezpečení), ale u těchto dvou kategorií vycházely daleko větší, proto by došlo k výraznému zvýhodnění těchto skupin. Byl proto zaveden koeficient, pomocí kterého jsme se dostali do stanoveného rozmezí 1 - 5.

$$P_S = P + 2P_A \quad (1)$$

kde P je počet útoků v přechozích letech (2014 - 2017), P_A je počet útoků v posledním kalendářním roce (2018) a P_S součet útoků.

$$k = \frac{P_S}{P_{SMAX}} \quad (2)$$

kde k je koeficient a P_{SMAX} je maximální hodnota P_S

$$I = 5k \quad (3)$$

kde I je index.

Tímto způsobem byl počítán index Typu měkkého cíle a index Lokality. U těchto dvou indexů bude docházet k jejich změně každý rok, kdy bude vydávána aktualizovaná metodika IOMC. Indexy u ostatních kategorií jsou pevně stanoveny a nebude u nich docházet ke změnám.

Typ měkkého cíle	k _{MC}	Index (I _{MC})
doprava	0,71	3,55
místa a oblasti, kde se vyskytují uprchlici/imigranti/azylanti (uprchlické tábory, centra pro žadatele o azyl apod.)	0,21	1,05
náboženská místa	0,29	1,45
nemocnice	0,00	0,00
noční kluby, restaurace	0,29	1,45
obchody, obchodní centra	0,18	0,92
společenské, kulturní akce	0,32	1,58
sportovní akce	0,08	0,39

školy a školská zařízení	0,24	1,18
turistická centra	1,00	5,00
ulice, promenády, náměstí	0,82	4,08
objekty státní správy	0,08	0,39

Tab. 7 - Index Typu měkkého cíle

$$I_{MC} = 5k_{MC} \quad (4)$$

kde I_{MC} je index Typu měkkého cíle a k_{MC} je koeficient Typu měkkého cíle.

Specifikace	Index (I _s)
žádná	0
blízkost objektu s vyšší ohrožeností	1
kontroverzní zaměření	1
mezinárodní zaměření	1
minorita	1
náboženská symbolika	1
národnostní zaměření	1
politické zaměření	1

Tab. 8 - Index Specifikace měkkého cíle

Specifikace slouží k tomu, že je rozdíl v ohroženosti např. u školy s náboženskou symbolikou nebo bez symboliky. Proto byla přidána tato kategorie, abychom k typu měkkého cíle přidělili atraktivitu. Je možné vybrat více možností, jejich hodnoty jsou ve výsledku sečteny.

Hustota lidí	Index (I _H)
nízká	0
střední	2,5
vyšoká	5

Tab. 9 - Index Hustoty lidí

Přístupnost	Index (I _P)
uzavřený prostor/akce	0
veřejný prostor/otevřená akce	5

Tab. 10 - Index Přístupnosti

Lokalita	k _L	Index (I _L)
u vstupu do budovy	0,09	0,43
plášť budovy	0,09	0,43
uvnitř budovy	1,00	5,00
v blízkosti objektu	0,52	2,61
volné prostranství	0,83	4,13

Tab. 11 - Index Lokality

$$I_L = 5k_L$$

(5)

kde k_L je koeficient Lokality.

Zabezpečení	Index (I _Z)
žádné	5
fyzická ostraha u vstupu	-2
fyzická ostraha v prostoru	-2
ozbrojená fyzická ostraha u vstupu	-3
ozbrojená fyzická ostraha v prostoru	-3
technická ochrana s aktivním působením	-2
technická ochrana s pasivním působením	0
přítomnost PČR	-4
přítomnost MP	-3

Tab. 12 - Hodnoty pro zabezpečení

U zabezpečení hraje roli nejen to, zda zabezpečení daný měkký cíl má, ale hlavně, o jaký typ se jedná. Lepší je rozhodně fyzická ostraha na vstupu než kamery na vstupu, které ukládají na záznam a nikdo je nesleduje online. Jelikož u měkkých cílů je kladen důraz na ochranu vstupů, je zvýhodněna fyzická ostraha právě u vstupu. Dále je nezbytné řešit, zda je ozbrojená. U technické ochrany nás zajímá, zda je s aktivním nebo pasivním působením proti útoku. Kamera je typický zástupce pasivního působení. Je to sice zabezpečení, ale nedokáže útok odvrátit. Musíme ji ale ovšem zařadit, protože může mít určitý vliv na odstrašení útočníka. Další řešenou otázkou je, zda jsou nainstalované technické prostředky efektivní po celou dobu. Jako příklad můžeme uvést systémy kontroly vstupu u škol. Hodně škol má zaveden systém kontroly vstupu na principu čipů nebo přístupových karet. Ale v době příchodu žáků do škol dochází k tomu, že první žák/student použije svůj čip/přístupovou kartu, otevře dveře, ale už je za sebou nezavře. Všichni si navzájem dveře podrží, aby mohla projít další osoba. V tu chvíli je tento systém pasivní, protože nedochází k žádné kontrole oprávněnosti vstupu do objektu. V případě analýzy proto pro dobu cca 7:30 až 8:00 by tento systém byl vyhodnocen jako technická ochrana s pasivním působením. Pro to, abychom z tohoto systému udělali technickou ochranu s aktivním působením, je potřeba ji doplnit např. turnikety. Dále jsme zakomponovali možnou přítomnost Policie ČR nebo městské policie, coby důležitý faktor zabezpečení.

Zabezpečení se volí s ohledem na lokalitu, která je vybrána v předchozí tabulce. Je opět možné vybrat více možností (např. u lokality Vstup je možné vybrat Ozbrojená ostraha uvstupu, Technická ochrana s aktivním působením a Přítomnost PČR), ve výsledku se jejich indexy sečtou.

Poslední dvě kategorie - Zhodnocení kvality zabezpečení a Subjektivní hodnocení bezpečnosti – jsou hodnoceny číselně v rozpětí 0 – 5, kdy 5 je nejlepší (nejvíc bezpečná) a 0 nejhorší.

Vyhodnocení ZAO

Výsledkem této části metodiky je stanovení hodnoty ohrožení analyzovaného objektu, nebo akce.

$$O_{ZAO} = I_{MC} + SUMA(I_S) + I_H + I_P + I_L + SUMA(I_Z) - I_{ZK} - I_{SH} \quad (6)$$

kde O_{ZAO} je ohrožení, I_{ZK} je index Zhodnocení kvality zabezpečení a I_{SH} je index Subjektivního hodnocení bezpečnosti.

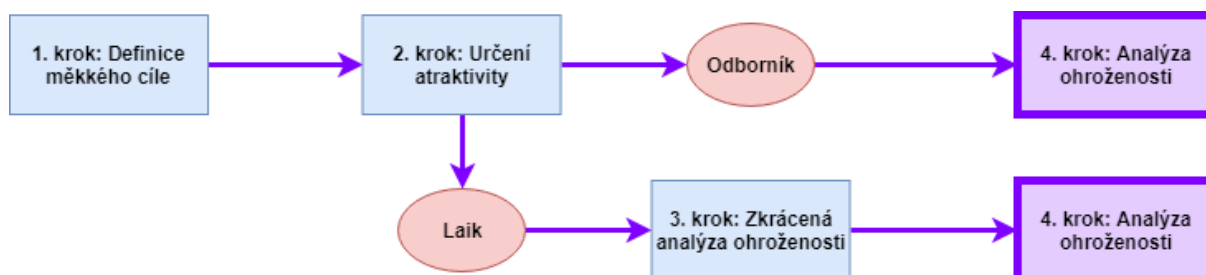
OZAO	Kvalitativní vyjádření ohrožení
-8,69 až 3,53	Nízké ohrožení
3,54 až 15,77	Střední ohrožení
15,78 až 28	Vysoké ohrožení

Tab. 13 - Aktuální ohrožení pomocí ZAO

Pokud se ohrožení dostane do **červených** čísel, je nezbytné, aby byla okamžitě řešena bezpečnost objektu nebo akce. V případě nejvyšší kategorie ohrožení je vhodné, aby majitel/provozovatel/zřizovatel začal bezpečnost řešit aktivně, nejlépe ve spolupráci se specializovanou firmou. **Oranžová** barva je střední úroveň, kdy je objekt nebo akce ohrožena, ale v menší míře. **Zelená** čísla indikují, že objekt/akce jsou v nízkém ohrožení.

I pro laiky doporučujeme pokračovat krokem 4 - Analýza ohroženosti, která vychází z metodiky CTHH „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle“.

6.2.2.2 Analýza ohroženosti podle MVČR (4. krok)

Obr. 7 – Analýza ohroženosti

Poslední část metodiky IOMC – Analýza ohroženosti vychází z metodiky MVČR „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle“.

Kategorie

AO pracuje s následujícími kategoriemi:

- Aktiva
- Hrozba
- Lokalita
- Doba
- Pravděpodobnost

- Dostupnost prostředků
- Výskyt daného způsobu útoku
- Složitost provedení útoku
- Dopad
 - Na životy a zdraví
 - Na objekt
 - Finanční dopad
 - Na přímo zasažené společenství
- Ohrožení

Následně byly doplněny další dvě kategorie, které jsme vyhodnotili jako potřebné:

- Typ měkkého cíle
- Zodpovědnost za ochranu aktiva

Typ měkkého cíle byl pevně stanoven podle následující tabulky (stejně jako v ZAO).

Typ měkkého cíle
doprava
místa a oblasti, kde se vyskytují uprchlici/imigranti/azylanti (uprchlické tábory ¹² , centra pro žadatele o azyl apod.)
náboženská místa
nemocnice
noční kluby, restaurace
obchody, obchodní centra
objekty státní správy
společenské, kulturní akce
sportovní akce
školy a školská zařízení
turistická centra
ulice, promenády, náměstí

Tab. 14 - Typ měkkého cíle

¹² V současné době v České republice nejsou.

Stanovení indexů

V metodice CTHH jsou stanoveny hodnoty pro kategorie Pravděpodobnost a Dopad, zejména pro jejich podkategorie, které jsme převzali do AO. Některé podkategorie byly doplněny o nové možnosti. Je nutné počítat s tím, že seznamy se budou postupně rozšiřovat, protože nelze vytvořit konečný seznam, který by byl neměnný (rozšíření se vždy projeví v aktualizované metodice, která bude vydávána každý rok).

Dostupnost prostředků	Index (I_D)
beze zbraně	7
zbraň běžně dostupná (např. nůž, žhářství)	6
více zbraní běžně dostupných; zbraň méně běžně dostupná (např. auto)	5
běžně dostupná biologická nebo chemická zbraň (např. kyselina)	5
zbraň na povolení; případně více takovýchto zbraní (např. střelná zbraň)	4
zbraň získatelná kriminální činností (černý trh apod.) bez potřeby odborného zaškolení	3
zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s krátkou dobou dodání	2
zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s dlouhou dobou dodání	1

Tab. 15 - Index Dostupnosti prostředků

Výskyt daného způsobu útoku	Index (I_V)
vyskytl se již mnohokrát v ČR	7
vyskytl se mnohokrát v relevantním zahraničí	6
vyskytl se několikrát v ČR	5
vyskytl se několikrát v relevantním zahraničí	4
vyskytl se ojediněle v ČR	3
vyskytl se ojediněle v relevantním zahraničí	2

nevyskytl se nikdy ani v ČR ani v relevantním zahraničí	1
---	---

Tab. 16 - Index Výskytu daného způsobu útoku

Složитost provedení daného způsobu útoku	Index (Isp)
jednotlivec bez pomoci dalších osob, veřejně přístupné místo	7
jednotlivec bez pomoci dalších osob, veřejnosti nepřístupné místo	6
vyžaduje zapojení více osob, veřejně přístupné místo	6
jednoduchá či jednorázová spolupráce s místní kriminální skupinou, veřejně přístupné místo	5
složitější či dlouhodobější spolupráce s kriminální skupinou, veřejnosti nepřístupné místo	4
jednorázová spolupráce s místní teroristickou skupinou, veřejnosti nepřístupné místo	3
koordinovaná akce na místní úrovni se spoluprací s teroristickou skupinou, veřejnosti nepřístupné místo	2
mezinárodně koordinovaná, dlouhodobě připravovaná akce teroristické skupiny, veřejnosti přístupné nebo nepřístupné místo	1

Tab. 17 - Index Složitosti provedení daného způsobu útoku

Dopad na životy a zdraví	Index (I _{DZ})
vážná zranění většího množství osob a úmrtí většího množství osob	7
vážná zranění většího množství osob a úmrtí jednotlivců	6
vážná zranění většího množství osob	5
vážná zranění jednotlivců	4
lehká zranění většího množství osob	3
lehká zranění jednotlivců	2

úlek/šok, popř. drobná zranění	1
--------------------------------	---

Tab. 18 - Index Dopadu na životy lidí

Dopad na objekt	Index (IDo)
zničení objektu, případně narušení statiky, zrušení akce	7
rozsáhlé omezení funkčnosti objektu, či možnosti pořádat akci	6
omezení funkčnosti části objektu, či části akce	5
lokální omezení funkčnosti místnosti, či části akce	4
závažnější poškození objektu či narušení akce bez omezení funkčnosti	3
drobné poškození objektu či narušení akce bez omezení funkčnosti	2
žádné či zanedbatelné poškození objektu či narušení akce	1

Tab. 19 - Index Dopadu na objekt

Finanční dopad	Index (IFD)
dopad ekonomicky likvidační	7
dopad nad 500.000 Kč neřešitelný pojištěním	6
dopad nad 100.000 Kč neřešitelný pojištěním	5
dopad nad 100.000 Kč řešitelný pojištěním	4
dopad v řádů desetitisíců Kč	3
dopad do 5.000 Kč	2
bez dopadu, případně zanedbatelný	1

Tab. 20 - Index Finančního dopadu

Dopad na fungování zasaženého společenství	Index (I _F)
ukončení účasti/činnosti	7
dočasné přerušeni činnosti	6
reálné riziko ohrožení osob při účasti na dalších aktivitách	5
všeobecná obava být aktivní ve společenství, větší omezení aktivit	4
menší omezení aktivit	3
slabý dopad na úrovni jednotlivců	2
bez zjevného dopadu na společenství	1

Tab. 21 - Index Dopadu na fungování zasaženého společenství

Jsou stanoveny následující parametry, které jsou spojené s databází:

- Dostupnost prostředků
- Lokalita útoku
- Typ měkkého cíle

Bylo nutné vypočítané indexy znormalizovat. Postup je podrobně popsán v kapitole 5.2.1.2. Jediný rozdíl je v tom, že metodika je nastavena na interval 1 - 7, proto bylo normalizování k hodnotě 7.

$$I = 7k \quad (7)$$

Typ měkkého cíle	k _{MC}	Index (I _{MCAO})
doprava	0,71	4,97
místa a oblasti, kde se vyskytují uprchlici/imigranti/azylanti (uprchlické tábory, centra pro žadatele o azyl apod.)	0,21	1,47
náboženská místa	0,29	2,03
nemocnice	0,00	0,00
noční kluby, restaurace	0,29	2,03
obchody, obchodní centra	0,18	1,29
společenské, kulturní akce	0,32	2,21
sportovní akce	0,08	0,55

školy a školská zařízení	0,24	1,66
turistická centra	1,00	7,00
ulice, promenády, náměstí	0,82	5,71
objekty státní správy	0,08	0,55

Tab. 22 - Index Typu měkkého cíle pro AO

$$I_{MCAO} = 7k_{MC} \quad (8)$$

kde I_{MCAO} je index Typu měkkého cíle pro AO

Lokalita	k_L	Index (I_{LAO})
u vstupu do budovy	0,09	0,61
plášť budovy	0,09	0,61
uvnitř budovy	1,00	7,00
v blízkosti objektu	0,52	3,65
volné prostranství	0,83	5,78

Tab. 23 - Index Lokality pro AO

$$I_{LAO} = 7k_L \quad (9)$$

kde I_{LAO} je index Lokality pro AO

Výjimkou byla kategorie Dostupnost prostředků, protože v metodice MVČR je stanovena počáteční hodnota, proto se koeficientem násobila tato předepsaná hodnota.

Dostupnost prostředků	H	k_D	Index (I_D)
beze zbraně	7	0,00	0,00
zbraň běžně dostupná (např. nůž, žhářství)	6	1,00	6,00
více zbraní běžně dostupných; zbraň méně běžně dostupná (např. auto)	5	0,40	2,02
běžně dostupná biologická nebo chemická zbraň (např. kyselina)	5	0,00	0,00

zbraň na povolení; případně více takovýchto zbraní (např. střelná zbraň)	4	0,67	2,69
zbraň získatelná kriminální činností (černý trh apod.) bez potřeby odborného zaškolení	3	0,67	2,02
zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s krátkou dobou dodání	2	0,56	1,12
zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s dlouhou dobou dodání	1	0,56	0,56

Tab. 24 - Index Dostupnosti prostředků

$$I_D = Hk_D \quad (10)$$

kde k_D je koeficient Dostupnosti prostředků a H je hodnota podle metodiky „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle“

Vyhodnocení AO

Analýza ohroženosti pracuje na stejném principu součtů a násobení, tak jak je uvedeno v metodice vydané MVČR. Přidanou skupinou je součet indexu Lokality a Typu měkkého cíle. Tato skupina se přidává jako třetí faktor násobení u výsledného ohrožení, které je nazváno Aktuální ohrožení. Po těchto úpravách metodika reflektuje současnou situaci v trendech teroristických útoků.

$$O_{AO} = (I_D + I_V + I_{SP}) * (I_{DŽ} + I_{DO} + I_{FD} + I_F) * (I_{MCAO} + I_{LAO}) \quad (11)$$

kde O_{AO} je aktuální ohrožení podle Analýzy ohroženosti

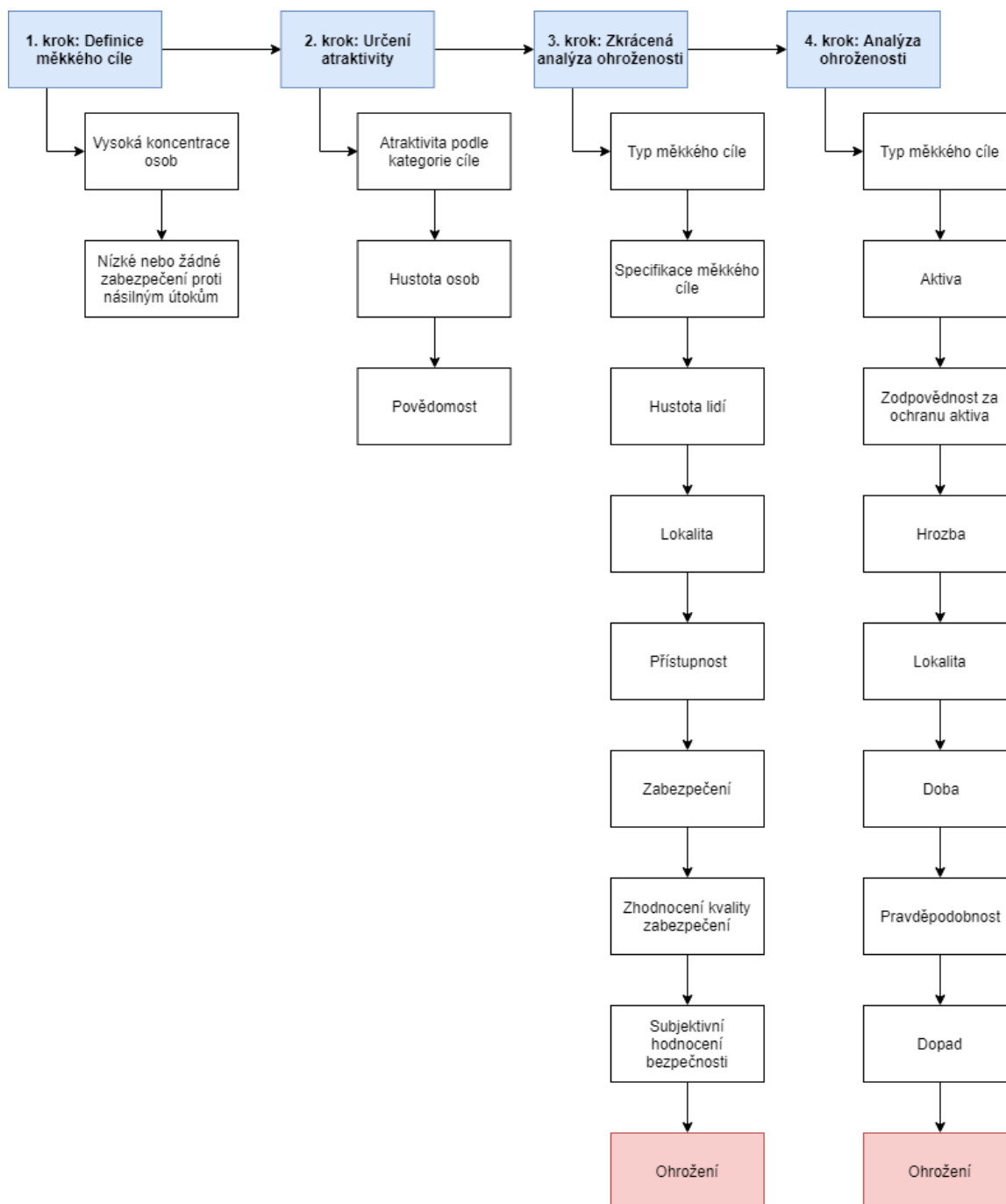
O_{AO}	Kvalitativní vyjádření ohrožení
12 až 1314	Nízké ohrožení
1315 až 2617	Střední ohrožení
2618 až 3920	Vysoké ohrožení

Tab. 25 - Aktuální ohrožení podle AO

Pokud se ohrožení dostane do **červených** čísel, je nezbytné, aby byla okamžitě řešena bezpečnost objektu nebo akce. V případě nejvyšší kategorie ohrožení je vhodné, aby majitel/provozovatel/zřizovatel začal bezpečnost řešit aktivně, nejlépe ve spolupráci se specializovanou firmou. **Oranžová** barva je střední úroveň, kdy je objekt, nebo akce ohrožena, ale v menší míře. **Zelená** čísla indikují, že objekt/akce jsou v nízkém ohrožení.

6.3 Souhrnný Postup metodiky Identifikace a ohroženosti měkkých cílů

Spojením identifikace měkkých cílů, zkrácené analýzy ohroženosti a analýzy ohroženosti vznikla výsledná Metodika identifikace a ohroženosti měkkých cílů. Její princip je zobrazen na následujícím diagramu.

Obr. 8 – Postup Metodiky identifikace a ohroženosti měkkých cílů

6.4 Vyhodnocení metodiky Identifikace a ohroženosti měkkých cílů

Výsledkem metodiky je stanovení Ohrožení, které je propojeno s aktuálním vývojem teroristických útoků.

Díky výsledné hodnotě, která je barevně odlišena je patrné, jak je vysoké ohrožení daného objektu nebo akce. Pokud se dostane do **červených** čísel, je nezbytné, aby byla bezpečnost řešena okamžitě. **Oranžová** barva indikuje, že ohrožení není tak vysoké, ale přesto by bylo vhodné vyčlenit pracovníka, který se bude bezpečností zabývat. **Zelená** čísla ukazují, že objekt/akce jsou v nízkém ohrožení. I v tomto případě je ale doporučováno se bezpečností aktivně zabývat a pravidelně metodikou procházet znovu pro zjištění, jestli se situace nezměnila.

V závěrečném kroku bylo vytvořeno dělení objektů, nebo akcí do tří skupin na základě ohroženosti:

- Nízké ohrožení – měkký cíl kategorie III.
- Střední ohrožení – měkký cíl kategorie II.
- Vysoké ohrožení – měkký cíl kategorie I.

Aktuální ohrožení	Barevné značení	Kategorie měkkého cíle
Nízké ohrožení	Zelená	Kategorie III.
Střední ohrožení	Oranžová	Kategorie II.
Vysoké ohrožení	Červená	Kategorie I.

Tab. 26 - Kategorie měkkého cíle

Na tuto metodiku navazuje druhá (**Ochrana měkkých cílů**), která pracuje s definovanými kategoriemi měkkých cílů a navrhuje pro ně vhodná bezpečnostní opatření. Cílem je poskytnout nejen přehled bezpečnostních opatření, která se v současnosti vyskytují na trhu a jsou vhodná pro ochranu měkkých cílů, ale zejména prezentovat postup, jak se v těchto opatřeních orientovat a jak vybrat ta nejvhodnější pro chráněný objekt nebo akci.

V současné době je v nabídce velké množství možností a pro některé měkké cíle je těžké se v nich orientovat. Proto výsledkem metodiky Ochrana měkkých cílů je návod, jak vybrat efektivní ochranu s cílem snížit hodnotu aktuálního ohrožení.

ZÁVĚR

Metodika IOMC je koncipována jako nástroj sloužící široké veřejnosti pro orientaci v problematice měkkých cílů a v konkrétním určení míry ohroženosti chráněného objektu nebo akce. Přínosem je propojení s databází teroristických a jiných násilných útoků, díky čemuž jsou uvedené kategorie aktuální a výsledky reflektují současný trend útočníků.

Je důležité zmínit, že metodika nemůže být brána jako materiál, který plně pokrývá celou problematiku měkkých cílů. To není reálné, protože tato oblast se neustále vyvíjí, útočníci vybírají nové cíle útoků, vymýšlí další způsoby útoků atd.

Seznam literatury

Kalvach, Zdeněk. *Definice měkkých cílů*, Soft Targets Protection Institute, Praha, 2017

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2013.

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2016.

Základy ochrany měkkých cílů - metodika (2. verze). Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2016.

7. OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ¹

Mgr. Jakub Nevrkla; Ing. Dora Lapková, Ph.D.

Metodika ochrany měkkých cílů (dále jen „metodika“ nebo „MOMeC“) navazuje na metodiku Identifikace a ohroženost měkkých cílů (dále jen „IOMC“) a pracuje výhradně s objekty, které splňují charakteristiku měkkého cíle. Měkký cíl zkoumá z perspektivy vhodnosti konkrétních bezpečnostních opatření, kdy usiluje o adresnost, aby člověk odpovědný za bezpečnost (gestor bezpečnosti) nebyl zbytečně zatěžován variantami, které nejsou vzhledem k jeho úkolu a možnostem relevantní. Dále z množiny relevantních opatření/prostředků ochrany vyděluje ty, které jsou mimo jeho finanční možnosti. Metodika rovněž usiluje o přiměřenost navržených opatření vzhledem k problematice vztahu komfortu užívání měkkého cíle a aplikovaným bezpečnostním opatřením. Užitá metoda je formulována tak, aby tuto jemnou hranici neupozadovala a čtenáře nevybízela k maximalizaci dostupných opatření na úkor kvality komfortu prostředí.

Intencí předestřené metodiky není direktivní sdělení, jak má vypadat jediná správná forma ochrany individuálního měkkého cíle. Problematika je bezmezně široká a neumožňuje definování opakovatelného algoritmu, který by byl s to pojmut všechny myslitelné variace okolností. Daná rovnice, jejíž výsledkem je bezpečnost měkkého cíle, obsahuje čtyři základní „proměnné“, a to **konkrétní podobu měkkého cíle, gestora bezpečnosti**, včetně všech osob, které budou realizovat bezpečnost a **entitu útočníka/útočnicků** a zvolený **způsob útoku** na měkký cíl.

Metodika se staví do role průvodce gestora bezpečnosti měkkého cíle ve snaze o určení vhodné a dostupné formy ochrany svěřeného objektu, kdy výsledkem je paleta více dílčích opatření, které tvoří logický a funkční celek.

Hlavním klíčem demonstrované metody je adresnost navrhovaných opatření zohledňujících ohroženost, základní vlastnosti měkkého cíle a možnosti gestora bezpečnosti. Gestor bezpečnosti v případě ohroženosti měkkého cíle musí přijmout opatření k jeho ochraně, a to bez ohledu na finanční možnosti. Praxe ukazuje, že mnohdy vysoce ohrožené měkké cíle nedisponují finančními prostředky k přijetí finančně náročných bezpečnostních opatření v podobě jednoúčelových technických prostředků nebo zjednání externistů v roli fyzické ostrahy, operátorů bezpečnostních systémů apod., ale jsou plně odkázáni na improvizaci a přibrání takových opatření, které nevyžadují žádné nebo jen minimální finanční investice a naopak předpokládají dispozice k využití sil dobrovolníků a na to navázané bezpečnostní postupy a prostředky, které jsou volně dostupné.

¹ Kapitola vychází z certifikované Metodiky ochrany měkkých cílů z roku 2019, která byla vydaná v rámci projektu VI20172019073 Identifikace a metody ochrany měkkých cílů České republiky před násilnými činy s rozpracováním systému včasného varování podpořeného Ministerstvem vnitra České republiky v letech 2017-2019. Kapitola je zestručnění základních informací.

Metodika akcentuje zejména oblast nenákladových opatření a využití potencialů dobrovolnictví v oblasti bezpečnosti, která předpokládá komunitní charakter měkkého cíle a upozaduje komerční segment, kde je předpokládán profesionální background disponující financemi a odborným know-how.

Metodika postupuje v profilaci vhodného portfolia opatření 4 základními cestami:

- vlastnosti měkkého cíle – ohroženost, počet návštěvníků, povaha měkkého cíle, přístupnost;
- možnosti gestora bezpečnosti – čas na přípravu, finanční možnosti
- možnosti opatření zastavit určené způsoby útoku – verbální agrese, útok beze zbraně, chladná zbraň, tekutiny (hořlaviny a žíraviny), nájezd vozidlem, útok střelnou zbraní, výbušniny
- členění opatření dle logické struktury jejich role/funkce v celkovém konceptu – odstrašení, detekce, reakce, absorpce/zmírnění dopadu.

Výsledkem je suma dílčích opatření kompatibilních s profilem měkkého cíle a možností gestora bezpečnosti v podobě karet bezpečnostních opatření obsahujících základní popis a charakterové vlastnosti. Výsledná podoba je ale pouze na odpovědné osobě, která na sebe vzala odpovědnost za bezpečnost osob tvořících měkký cíl.

Povaha metodiky je čistě instrumentální. Skrze předem definované otázky poptávající povahu měkkého cíle navrhuje čtenáři sadu dílčích opatření, nástrojů vhodných a dostupných k zabezpečení konkrétního měkkého cíle.

Metoda a suma opatření není vyčerpávající, jedná se o otevřený systém, kam je možno bez omezení přidávat další bezpečnostní opatření a modifikovat metodu, aby aktuálně odpovídala na bezpečnostní situaci a formy útoků na měkké cíle. Jediné, co lze považovat jako konstantní, je potřeba ochrany měkkých dílů, neboť by bylo naivní a krajně nezodpovědné spoléhat na to, že rizika útoku pominula a spoléhat na neurčité štěstí, že se spravovanému měkkému cíli veškerá rizika násilného aktu vyhnou. Hrozba organizovaného terorismu může pominout díky důsledné práci bezpečnostních složek, ale hrozbu útoku ze strany osob náhle pozbyvších rozumu a sebekontroly, kdy jediným motivem je nahodilá pohnutka zaútočit, nelze nikdy zcela eliminovat.

Současně je nutno vždy přibrat proporcionální rozvahu nad mírou aplikované ochrany a relevantními riziky. Ztráta možnosti svobodného a ničím omezeného projevu svých názorů, zvyků, která může být důsledkem přílišných bezpečnostních opatření, je vysokou cenou, která není rovna maximě bezpečnosti, neboť tento postup iniciuje ztrátu původně chráněné hodnoty.

Přínosem dané metody je adresnost navrhovaných opatření vzhledem k jejich příjemci. Skrze vymezení povahy objektu (měkkého cíle) a subjektu (gestora bezpečnosti) jsou navrhovaná opatření a prostředky opatření ve spektru dostupnosti z pohledu základních faktorů každého měkkého cíle, tj. povaha objektu a subjektu.

Přibraná metoda akcentuje praktické užití a široký záběr zvažovaných uživatelů metodiky, hlavní důraz je kladen na ty gestory bezpečnosti, kteří nedisponují neomezeným rozpočtem a jsou limitováni personálními možnostmi, resp. velký prostor je věnován takovým prostředkům zabezpečení, které nevyžadují žádné speciální investice a jsou dostupné „pouze“ za cenu investice času, vlastní práce (nebo úsilí kolektivu) a ochotě k rozvoji vlastního know-how v oblasti bezpečnosti.

7.1 Popis stanovených faktorů měkkého cíle

V otázce kvantitativních hodnot vymezujících rozpětí zvolených kritérií bylo resignováno na snahu o určení exaktně definovaných předělů určených faktorů měkkého cíle. Přesně vymezená kritéria nikdy neodpovídají značně proměnné a svéhlové realitě. Současně, daná metoda nepracuje s matematickým modelováním chování složitých systémů, kde by bylo nezbytné určit základní vzorce vlastností a chování. Dané hranice určující kvantitativní mezníky mezi málo, středně a hodně, jsou tak ponechána v kategoriích obecné představy, předpokládané kolektivní shody. Tato metodologická *frivolnost* je použita, aby se předešlo nejasnostem vyplývajícím ze subjektivního posouzení konkrétních faktorů. Obecně definovaná metoda musí nutně pracovat s abstraktně vymezenými kategoriemi, gestor bezpečnosti naopak zná konkrétní skutečnost se všemi unikátními vlastnostmi svého měkkého cíle. Je tak ponecháno na čtenáři, jestli určí hranici mezi malou skupinou a střední na 50 nebo 75 osob, jestli bude shluk osob považovat za skupinu od 2, 3 nebo 10, protože až od daného počtu se začne shluk osob chovat a jevit jako skupina a ne jako jednotlivci náhodně se vyskytující v uměle vymezeném prostoru.

Rovněž v otázce mezí finančních možností bylo upuštěno od stanovení tvrdých hranic ve škále od „bez finančních nároků“, po „vysoce finančně náročné“. Náklady na provoz, zřízení bezpečnostních opatření nejsou fixní, liší se v čase a místě. Svázat čtenáře hranicí určité částky a nadiktovat množství opatření, která jsou v této ceně dostupné, je nemožné a pro architekturu bezpečnosti měkkého cíle značně zavádějící a kontraproduktivní vzhledem k dostupným možnostem.

Zvolená volnost hranic určených skupin rovněž absorbuje problém s možnou značnou extensí v oblasti velikosti měkkého cíle, kdy např. na malou budovu je nutno instalovat malý počet kamer (vchody a plášť) a lze tak hovořit o středně náročném opatření, ale u rozsáhlé budovy čítající velký počet vchodů a velký rozsah obvodových zdí je nutno instalovat větší množství zařízení. Při fixně určené hranici by bylo problematické určit příslušnost daného bezpečnostního opatření. Postup bez fixních hranic je s to tuto zjevnou disproporčností vyřešit, je totiž na místě předpokládat, že gestor bezpečnosti spravující malý objekt bude mít hranici střední náročnosti vymezenou odlišně od gestora,

kteřý spravuje rozsáhlý objekt, a tedy s největší pravděpodobností disponuje financemi ve větším rozsahu a instalace i velkého množství kamer bude znamenat střeňí zátěž. V případě, že tento předpoklad nebude naplněn, se bezpečnostní opatřeňí v aplikaci na individuální měkký cíl přešune z jedné skupiny do druhé a bude na gestorovi bezpečnosti, aby takový návrh bezpečnostního opatřeňí vyloučil z množiny vhodných a dostupných opatřeňí.

Možnosti realizátora: Představují základní rozvržeňí finančních dispoic gestora, kdy je tento faktor, jako jediný, vlastní subjektu, tj. gestoru bezpečnosti a pro následnou systemizaci představuje základní determinantu. Rozvržeňí do tří úrovní není vedeno exaktní představou finančních limitů, ale vychází z obecné představy střední nákladnosti, jakkoliv snaha o exaktní vyjádřeňí finančního přeďelu by bylo více zavádějící než obecná představa, lze tak říci, že hranice nízkých možností je vymezena 0 až 9 tis., střední 9 tis. až 99 tis. a vysoké 99 tis. a více. Hlavní důraz je kladen na základní úroveň, tedy nízká nebo žádná možnost finančních investic.

Faktor ohroženosti měkkého cíle: hodnota vycházející z 1. metodiky², představující míru pravděpodobnosti útoku na spravovaný měkký cíl.

Faktor počtu (návštěvnost/rozsah): kategorie svým vymezeňím vychází z teze hustoty osob obsažené v metodice IOMC³, ale rovněž lze odkázat na subjektivní posouzeňí gestora bezpečnosti, jak vnímá počet lidí v rámci měkkého cíle. Unikátní vlastnosti a dynamika skupiny může z malé skupiny svými vlastnostmi určit skupinu střední (vysoká mobilita, rozprostřeňou na ploše neodpovídající počtu apod.).

Faktor povahy měkkého cíle: kategorie určující vhodnost opatřeňí, které vycházejí z možností komunity založené na vnitřní koherenci nepodmíňené vstupní investicí (přítomnost závislá na vstupném), nebo ad hoc účelu, tzn. potencionál dobrovolnické práce.

Faktor přístupnosti - topos: faktor zohledňuje vlastnosti měkkého cíle, které jsou podmíňeny jeho lokací: uvnitř, venku a kombinace, zásadně ovlivňují podobu vhodných opatřeňí.

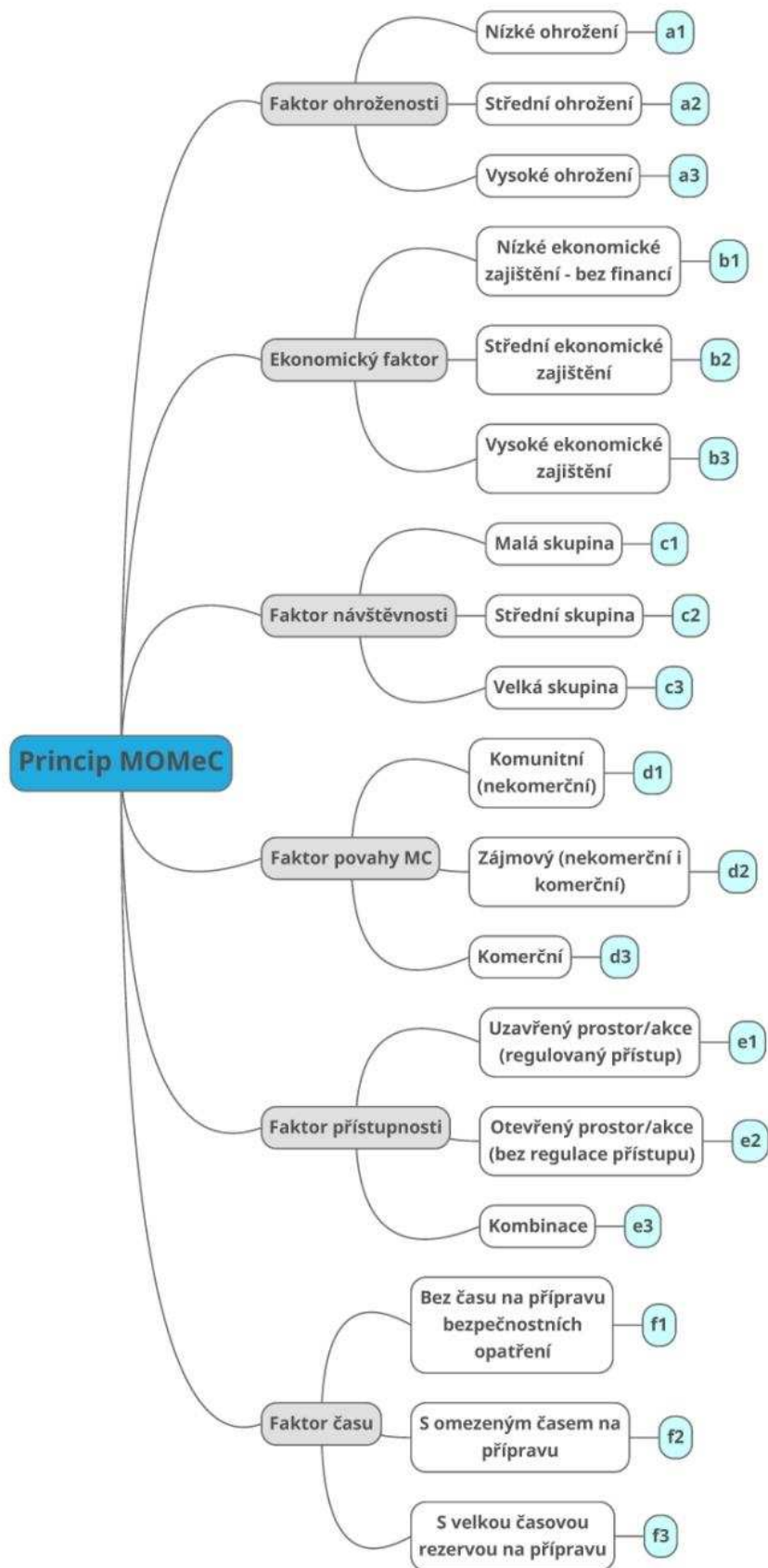
Faktor času - chronos: Časový úsek od vzniku měkkého cíle k počátku příprav jeho zabezpečení definuje škálu možných opatřeňí, kdy časová náročnost jejich příprav je různá.

Faktor předpokládá měkký cíl v podobě události časově ohraničené v čase, nikoliv již existující měkký cíl s permanentním výskytem, např. kostel s rutinním harmonogramem bohoslužeb a mimořádných událostí vycházejících z liturgického kalendáře. V takovém případě je vhodné přibrat participaci na všech dílčích faktorech a bezpečnostní opatřeňí

² Metodika: „Identifikace a ohroženost měkkých cílů“, 2019, str.: 21 až 37.

³ Metodika: „Identifikace a ohroženost měkkých cílů“, 2019, str.. 16 až 17.

aplikovat postupně, aniž by bylo resignováno na v čase dostupná opatření, které lze aplikovat okamžitě a až postupem času je nahradit pokročilejšími formami ochrany měkkého cíle. Hlavní důraz by měl být kladen na aplikaci opatření, která jsou s to zabezpečit nejslabší místa měkkého cíle a následně absorbovat nejpravděpodobnější rizika, dle modu útoku. Tento postup nelze aplikovat důsledně, opatření je nutno s odstupňovanou intenzitou na všech relevantních místech, v opačném případě bude nejméně zabezpečené místo definovat míru zabezpečení celého měkkého cíle.

Obr. 1 – Princip MOMEc

7.2 Adresné modelování opatření dle faktorů

První fáze sestavení palety vhodných opatření je eliminační. Bezpečnostní opatření definovaná dle zvolených faktorů na bezpečnostní kartě⁴ jsou porovnávána s určeným bezpečnostním profilem měkkého cíle. Opatření, jejichž faktory nejsou shodné s měkkým cílem, jsou vyloučeny a zůstanou pouze vhodná opatření.

Určení profilu měkkého cíle - dle části 1.1 se provede analýza měkkého cíle dle zvolených faktorů.

Metoda konfrontace získaného profilu měkkého cíle s bezpečnostními opatřeními tkví v první řadě ve vyloučení opatření, které nesplňují finanční možnosti gestora bezpečnosti, karty bezpečnostních opatření jsou rozloženy do tří tabulek, kdy každá z nich představuje jednu kategorii ekonomického faktoru. Pro gestora bezpečnosti bez možnosti finančních investic do bezpečnostních opatření je vhodná pouze tabulka č. 1, pro gestora disponujícího středními finančními možnostmi je příhodná tabulka č. 2 a č. 1, pro gestora s maximální finanční disponibilitou jsou relevantní všechny tabulky.

V případě dalších faktorů platí, že pro vhodnost musí být úplná shoda mezi profilem měkkého cíle a faktory opatření, které jsou uvedeny v každé kartě bezpečnostního opatření a tabulce s tím, že velké písmeno v sobě nese vhodnost pro všechny skupiny daného faktoru A = a1, a2, a3.

7.3 Způsoby útoku na měkký cíl

Funkce slouží k dalšímu rozčlenění vhodných bezpečnostních opatření, klíčem je *modus operandi* útoku na měkký cíl, tak aby suma aplikovaných opatření co nejvíce odpovídala aktuálnímu trendu způsobů útoků na měkké cíle.

Postup zohledňuje následující způsoby útoku na měkký cíl:

- verbální agrese - VA
- útok beze zbraně - UbeZ
- chladná zbraň - ChZ
- tekutiny (hořlaviny a žíraviny) - T
- nájezd vozidlem - Vo

⁴ Bezpečnostní karty jsou součástí Metodiky ochrany měkkých cílů. V této kapitole nebudou vzhledem k rozsahu uvedeny. Pro detailní seznámení je potřeba přečíst zmiňovanou metodiku. Cílem bezpečnostních karet je podrobné seznámení s jednotlivými bezpečnostními opatřeními – vždy je uvedena jejich charakteristika, výhody a nevýhody a jsou rozpracovány jednotlivé faktory, které byly zmíněny v předchozí podkapitole.

- střelná zbraň - SZ
- výbušniny - V

Verbální agrese – slovní útoky v podobě vulgarismů, vyhrožování směřované vůči jednotlivci nebo skupině, motivem je nejčastěji nenávisť ke konkrétnímu jedinci nebo skupině, kterou představuje. Může se jednat o ad hoc útoky, nebo opakující se verbální agresi s jasnou cílovou skupinou, kdy se výrazně navyšuje pravděpodobnost eskalace násilných projevů.

Z důvodu, že verbální agrese je často jen prvním stupněm na spirále násilí, je vhodné nenechávat nenávislné útoky bez povšimnutí a zaujmout proti nim aktivní postoj, a to jak veřejnou reakcí, tak cestou podání oznámení na přestupkové nebo trestní jednání konkrétních osob nebo neznámých pachatelů.

Slovní agrese je ne/uvědomělé testování cíle útoku a společnosti, kam až bude moci dojít, a nebude-li zastaven v nefyzické fázi, je nasnadě přikročit k další úrovni projevu nenávisli.

Útok beze zbraně – útok realizovaný prostřednictvím těla, bez pomoci dalších věcí, nástrojů, které by činily útok silnějším a nebezpečnějším. Často bývá pokračováním verbální agrese a bývá cílen na předem vybraného jednotlivce.

Tento druh útoku činí problematickým, že mu lze jen obtížně preventivně zabránit jeho včasnou detekcí, útočník projde všemi detektory, kontrolami. Možnosti detekce spočívají jedině v osobní znalosti (je již znám z minulosti), nebo detekcí podezřelého chování, dále lze provést bezpečnostní pohovor apod.

Limity útoku spočívají v tom, že i přes značný ranivý potenciál vůči jednotlivci je útok motivovaný faktickým ublížením na zdraví člověka časově náročný.

Chladná zbraň – útok, který na sebe může vzít nepřeborné podoby provedení, chladná zbraň je prakticky jakákoliv pevná věc, s kterou lze fyzicky, mechanicky způsobit zranění dalším osobám. Lze dělit dle následku užití chladné zbraně:

- bodné, řezné, sečné – nože, sekáčky, sekyry, kopí, bodce, mačety (v extrému motorová pila) apod.
- úderové – tyče, baseballové pálky, boxery, teleskopické obušky apod.

Největší riziko představují bodné chladné zbraně, a to z důvodu extrémní ranivosti a vzniku zranění s traumatickým potencionálem, kdy je velice obtížná první pomoc, jelikož se jedná o poranění vnitřních orgánů, včetně špatně přístupných „vnitřních“ velkých cév pro efektivní a rychlé zastavení krvácení. Bodné chladné zbraně lze současně snadno skrýt a snadno se lze vyhnout materiálům, které jsou detekovatelné detektory kovu. Z důvodu absence zvukově výrazného projevu útoku zůstává probíhající útok dlouho skryt bez povšimnutí dalších osob i v bezprostřední blízkosti. Útočník je v krátkém čase,

aniž by mu bylo aktivně bráněno, schopen zaútočit na velké množství lidí, a to s velkým efektem v míře závažnosti poranění.

Z důvodu dostupnosti, bez rizika upoutání pozornosti ze strany bezpečnostních složek, legálnosti držení a vysokému potenciálu způsobit závažná až smrtelná zranění velkému množství osob v krátkém čase, představuje bodná zbraň nejzávažnější hrozbu pro měkké cíle.

Snaha o detekci a zabránění vnesení bodné zbraně do chráněného sektoru měkkého cíle by mělo být prioritou objektů v nejvyšším stupni ohrožení. Měkké cíle ve střední a nízké ohroženosti by měly nebezpečí plynoucímu z útoku bodnou zbraní věnovat zvýšenou pozornost a v případě jeho zjištění, v kombinaci s podezřelým chováním, zabránit vstupu osoby s tímto druhem zbraně do měkkého cíle.

Tekutiny – útok provedený pomocí tekutiny uvnitř objektu měkkého cíle nebo užitím v jeho blízkosti nebo aplikací na jeho plášť.

- hořlavina – hořlavina může být použita k útoku na lidi v otevřeném prostoru měkkého cíle – hozením zápalné lahve, zapálení objektu měkkého cíle (vhozením nebo zapálením uvnitř), nebo demonstrační útok – zápalná lahev na plášť budovy.
- žíraviny – žíravina bývá využívána nejčastěji jako zbraň osobní pomsty, proti konkrétnímu jednotlivci, není ale vyloučeno jiné použití, předně způsobením paniky jejím plošným rozstříkáním na účastníky měkkého cíle.

Všechny uvedené tekutiny jsou v České republice snadno dostupné a jejich pořízení nepředstavuje velké finanční náklady. Běžně dostupné využitelné látky vhodné k útoku nesou typickou pachovou stopu a lze je detekovat při kontrole, v případě nejasnosti lze odmítnout vnesení tekutiny, nebo praktikovat test, „je-li to k pití, tak se prokazatelně napijte“ – aplikace práva pána domu.

Útoku zápalnými lahvemi, kdy návody na výrobu vhodné směsi jsou běžně dostupné na internetu, včetně video demonstrací, je možno zabránit užitím bezpečnostních fólií – zabránění vhození do objektu, v otevřeném prostoru přítomností vyškolené fyzické ostrahy.

Nájezd vozidlem do skupiny osob – útok realizovaný skrze fyzické vlastnosti pohybujícího se tělesa, kdy jeho síla/energie je definována veličinou rychlosti a hmotnosti a schopností prostupnosti terénem. K eliminaci rizika je tak záhodno zabránit tomu, aby vozidlo mělo prostor pro nabrání rychlosti, do oblasti měkkého cíle nemohlo vjet velké, nadměrně těžké vozidlo a postavit mu do cesty překážky, které není schopno překonat.

V případě vysokého ohrožení je vhodné situovat místo, kde se budou pohybovat účastníci měkkého cíle tak, aby nebylo v blízkosti dlouhé rovné dopravní komunikace nebo vhodné plochy k rozjezdu a získání rychlosti, ideálně v prostoru, kde je zakázán vjezd dopravních

vozidel a porušení zákazu by upoutalo pozornost policie, v ideálních podmínkách instalovat na příjezdové cesty fyzické zábrany, které jsou schopny zmařit energii nákladního vozu.

Střelná zbraň – v České republice je možné legálně držet širokou paletu střelných zbraní, a to od mechanických (např. kuše), přes krátké palné zbraně (typicky pistole, revolvery) až po dlouhé palné zbraně (typicky pušky). Účinný dostřel střelných zbraní se pohybuje od desítek metrů po řádově stovky metrů, a to v závislosti na druhu a energii projektilu (střely) a schopnosti střelce zasáhnout cíl. Na některé zbraně (např. na pušky) lze instalovat různá optická a elektrooptická zařízení, která pravděpodobnost zásahu cíle zvyšují a mohou umožňovat střelbu i za zhoršených světelných podmínek, resp. za snížené viditelnosti. Tuzemská legislativa umožňuje držitelům zbrojích průkazů (skupina E⁵) nosit u sebe za účelem ochrany života, zdraví či majetku skrytě střelnou zbraň. Zbraně nepodléhající registraci (mechanické zbraně, většina vzduchovek, méně účinné flobertky či historické zbraně) je oprávněna – opět pouze skrytě – nosit i jakákoli jiná svéprávná osoba starší 18 let. V případě, že by takto vyzbrojená osoba byla detekována v blízkosti vysoce ohrožené měkkého cíle, není možno ji legálním způsobem zabránit v tom, aby se k němu přiblížila na těsnou vzdálenost a setrvala v jeho blízkosti.

Za situace, kdy nelze zabránit tomu, aby osoba se střelnou zbraní byla v blízkosti měkkého cíle, lze ve většině případů zabránit tomu, aby se střelnou zbraní vstoupila do měkkého cíle. Přímo zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu ve svém § 60 výslovně zakazuje nosit u sebe střelné zbraně na „veřejných shromážděních, slavnostech, sportovních podnicích nebo lidových zábavách“. Policie sice může na žádost nošení střelné zbraně povolit ve výjimečných případech i pro takové situace, ale jedná se o naprosté výjimky. V případě jiných měkkých cílů lze pak aplikovat institut práva pána domu a vstup se zbraní zakázat (nutno transparentně demonstrovat vhodným piktogramem nebo návštěvním řádem).

Zákon dále zakazuje mít při sobě zbraň, a to v extensivním výkladu pojmu, v případě shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím číslo 84/1990 Sb., zákon doslovně uvádí, že *„účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe střelné zbraně, výbušniny nebo pyrotechnické výrobky. Rovněž nesmějí mít u sebe jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím“*. V případě, že účastník má při sobě zbraň a chce být součástí shromáždění, musí zbraň odložit, nebo se svého záměru vzdát, v případě, že tak neučiní a stane se součástí shromáždění, dopouští se jednání naplňující skutkovou podstatu přestupku a v případě detekce ze strany pořadatele nebo policie, musí být ze shromáždění vykázán, z důvodu porušení stanovených povinností účastníka shromáždění.

⁵ Držitel takového zbrojního průkazu musí být starší 21 let, být plně svéprávný, bezúhonný a spolehlivý, splňovat podmínky zdravotní způsobilosti a složit zkoušku odborné způsobilosti.

V případě zjištění střelné zbraně v kombinaci s podezřelým chováním nebo zjevného stavu změněného vnímání (alkohol, psychotropní látky) je nanejvýš vhodné okamžitě informovat policii a žádat bezodkladnou intervenci ze strany policie, aby autority dohlížející na dodržování zákona o zbraních a veřejného pořádku. S žádnou střelnou zbraní není její držitel oprávněn nakládat, pokud je pod vlivem alkoholu nebo návykové látky (či dokonce i jen léků omezujících pozornost nebo schopnost jednání), policie je oprávněna střelnou zbraň takové osobě ihned odejmout a zadržet. Nakládání se střelnou zbraní pod vlivem alkoholu je rovněž přestupkem podle zákona o zbraních.

Výbušniny – útok výbušninou je vysoce efektivní metodou útoku z důvodu prioritně cílené schopnosti usmrtit velké množství osob v jeden okamžik a sekundárně upoutat pozornost světových medií, předně je-li útok realizován v „západních“ zemích, terciálním dopadem je rozšíření strachu mezi veřejností, možným oslabením ekonomiky v segmentu, který byl útokem zasažen a možností vyvolat silovou politickou odpověď, byl-li útok proveden teritoriálně vymezitelnou teroristickou skupinou.

- **Nástražný výbušný systém (NVS)** – výbušnina instalovaná v perimetru měkkého cíle, bez aktivního nosiče. Umístěn může být v odloženém zavazadle, resp. v jakémkoliv vhodném krytu, obalu, v odpadkovém koši nebo jakémkoliv jiném vhodném úkrytu (aby neabsorboval sílu výbuchu), a to v blízkosti nebo uvnitř měkkého cíle. Aktivace může být dálková skrze operátora NVS, senzorická, časová (v očekávaný čas kumulace osob před vchodem do měkkého cíle) apod. Velkým rizikem jsou vozidla, která skýtají dostatek úložného prostoru a v případě účelových vozů rovněž uzavřený úložný prostor, který není možné z venku vizuálně ohledat. V případě mimořádného rizika je záhodno požádat o DIR, tj. změnu užívání komunikace v blízkosti měkkého cíle (možnost aplikace zábran, sloupek apod.) a v případě, že toto opatření není dostupné, aplikovat svépomocné opatření, přilehlá parkovací místa obsadit vlastními nebo prověřenými vozidly a dále hledat možnosti, jak na nejvíce exponovaný čas zabránit průjezdu vozidel (pouze v případě konkrétní hrozby).

V případě detekce předmětu, který jeví znaky NVS (v případě měkkého cíle ve spektru vysoké ohroženosti), každý neobvykle umístěný předmět zakrytý v obalu, jehož velikost není zjevně nepatrná) je nutné bezodkladně provést vyklizení prostoru v okolí podezřelého předmětu a současně informovat policii, která disponuje schopností podezření potvrdit/vyloučit a věc v případě přetrvávajícího nebezpečí izolovat od okolí a převést na místo dalších úkonů.

S ohledem na omezené monitorovací schopnosti gestorů bezpečnosti, nebo pověřených osob, je v případě velkého rozsahu a vysoké míry ohrožení, vhodné požádat účastníky události tvořící měkký cíl, aby v případě zpozorování podezřelého objektu, přijali aktivní roli a informovali určené autority o podezřelé věci nesoucí základní vizuální vlastnosti NVS.

- **Aktivní nosič, sebevražedný útočník** – úspěšný útok předpokládá infiltraci do skupiny lidí tvořící měkký cíl. Výbušnina může být součástí tzv. bombového pásu, umístěna v neseném zavazadle útočníkem, nebo ve vozidle, které najede do blízkosti.
- V případě **vozidla jako prostředku dopravení výbušniny** do blízkosti měkkého cíle je funkční prevencí rozmístění funkčních zátarasů, které definují prostor, kam za běžných podmínek nelze nekontrolovatelně vjet vozidlem. Vysokým rizikem, přítomným v tomto modu je prakticky neomezená velikost výbušniny jako takové (velikost je definována velikostí nákladového prostoru), lze tak, i cestou jinak nevhodné konstrukce výbušniny, dosáhnout vysokého destruktivního účinku.
- **Výbušnina v poštovní zásilce** představuje formu zprostředkovaného doručení výbušniny k cíli prostřednictvím neutrálního média, poštovního doručovatele, s možností účinné anonymizace odesílatele. V případě vnitrostátního doručení absentuje možnost odhalení z důvodu kontroly na výbušniny. Metoda doručení je vysoce účinná proti konkrétnímu cíli, adresátovy zásilky, naopak ztrácí na efektivitě v případě existence byrokratických postupů příjmu pošty, kdy nelze určit, kdo konkrétně otevře zásilku a stane se cílem útoku.
- Samostatnou kapitolou jsou **zásilky nesoucí toxický materiál** v podobě těkavých jedů, infekčních látek apod., v tomto případě je nutno selektovat podezřelé zásilky – neobvyklé zpracování obalu, včetně jeho náležitostí (chyby v nepsaném byrokratickém protokolu, jemné nuance administrace mohou být zásadní v rozeznání podezřelé zásilky. Určující může být i taktilní test, kdy toxická látka v kusu hmoty, prášku, nebo tekutině je výrazná a demonstruje riziko plynoucí z neobvyklého obsahu. Důležitým faktorem je rovněž neobvyklé zdůraznění, toho, že zásilka je určena výhradně do rukou konkrétního příjemce. V případě záchytu podezřelé zásilky je nutno vyrozumět policii a dále postupovat dle sdělených instrukcí.
- Užití **bezpilotního prostředku jako nosiče výbušniny (DRON)** by bylo relevantní za předpokladu užití specializované výbušniny s extrémní účinností, a to vzhledem k relativně nízké nosnosti média a hmotnosti účinné výbušniny. Operátor letounu by se rovněž musel vypořádat se skutečností snadné detekce poměrně pomalu letícího tělesa. Je ale nutno reflektovat skutečnost, že zastavení takového prostředku je značně komplikované, věc nemusí vyřešit ani odrušení řídicího signálu, protože většina letounů je schopna převzetí řízení a autonomního pokračování k předem určenému cíli. Účinné bezpečnostní řešení spočívá v rychlé detekci rizika, schopnosti rychlého přenosu informace na účastníky v otevřeném prostoru, aby se v čase doletu uschovali v uzavřeném prostoru, a není-li to možné, rozprchli se po prostoru tak, aby nevytvářeli skupiny. Vzhledem k tomu, že letoun se může pohybovat ve výšce několika set metrů nad zemí a finální přiblížení provést volným pádem, je případná střelba k jeho eliminaci značně problematická, v případě přítomnosti ozbrojené fyzické ostrahy.

Aplikační metoda zpřesnění doporučeného výsledku, tj. sumy doporučených opatření pomocí klíče způsobu útoku na měkký cíl: ve vybrané skupině opatření budou akcentována ta opatření, která nabízejí schopnost snížit riziko útoku nožem, tj. chladnou zbraní. Skupina, která projevila svou nenávist vůči měkkému cíli, tento druh útoku zmínila ve svých výhrůžkách a motiv nože rovněž používá jako svou symboliku.

7.4 Členění opatření dle klíče ODRA

Poslední členění navržených bezpečnostních opatření si klade za cíl určit posici každého z opatření v časové/funkční ose aktivity měkkého cíle a zajistit, aby byla zabezpečena komplexnost přibraných opatření a tvořila funkční celek. Určené kategorie jsou:

- odstrašení;
- detekce;
- reakce;
- absorpce/zmírnění dopadu.

Odstrašení – vlastnost bezpečnostního opatření, které zjevnou a přiznanou přítomností v konceptu zabezpečení měkkého cíle demonstruje jeho sílu a vysokou odolnost vůči pokusu jeho zdolání ve snaze o útok na měkký cíl.

Vlastnost odstrašení může spočívat ve faktické vysoké odolnosti/síle – přítomnost policie (v celé možné škále počtu a výzbroje), demonstrativní přítomnost fyzické ostrahy (i skrytě nošená zbraň má své znaky), masivní fyzické zabezpečení vstupu apod., nebo může pracovat s psychickou stránkou člověka a jeho vrozenými strachy, pocitem nevole – užití fyzické ostrahy se psem, povinnost absolvovat vstupní pohovor, kde bude na první pohled notně nepříjemný personál apod.

Praxe útočníků prozrazuje fakt, že (útočníci) se často řídí racionální rozvahou a pragmatickou volbou cíle. Určí si skupinu potencionálních cílů a následně vyhodnocují, který cíl slibuje nevyšší možnou výtěžnost, tj. počet obětí cílené skupiny, mediální odezva a pravděpodobnost kolise úmyslu útoku s odhodláním mu vzdorovat ze strany cíle. Jev odstrašení, odrazení může být zásadní, a to i mistrovstvím tzv. *páviho efektu*⁶.

Detekce – opatření, která jsou schopná odhalit znaky připravujícího útoku nebo odhalit nebezpečné materiály při pokusu vnést je do blízkosti nebo dovnitř chráněné zóny měkkého cíle. Příklad: bezpečnostní pohovor, detekce podezřelého chování, analýza internetu, autonomní nebo sledované kamerové systémy, bezpečnostní rámy, detektory kovů apod.

⁶ Vlastnost opatření budící dojem masivnosti ochrany měkkého cíle, i když tomu ve skutečnosti tak není, například: makety kamer, informační cedulky informující o hrozbách pro nevídaného návštěvníka apod.

Reakce – silová, akční bezpečnostní opatření, která jsou s to zajistit reakci proti útoku, odhalenému riziku a zmařit dokončení jeho přípravy nebo zastavit započatý útok. Příklad: policie, fyzická ostraha v celém spektru.

Absorpce/zmírnění dopadu – opatření, která nejsou schopna aktivně zastavit útok na měkký cíl, ale jsou schopna minimalizace jeho následků, zamezení jeho šíření a pokračování. Příklad: fyzická ostraha, absorpční zóna, bezpečnostní dveře, bezpečná místnost, evakuační, invakuační plány, postupy záchrany zraněných, postupy rekonvalescence komunity/skupiny po útoku apod.

Metoda zapracování principu ODRA: smyslem je sestavit takový koncept ochrany, který je s to synergizovat vynaložené úsilí, vytvořit funkční celek, který je schopný reakce ve všech fázích útoku, ve snaze jeho prevence (odstrašení), odhalení v zárodku (detekce), silového potlačení započatého útoku (reakce) a minimalizovat míru jeho následků (absorpce).

7.5 Karty bezpečnostních opatření⁷

Bezpečnostní karty jsou rozděleny do 3 tabulek dle klíče finančního faktoru, orientace v kartách je tak usnadněna v tom smyslu, že čtenář zájímající se pouze o bezpečnostní opatření, které nepředstavují finanční náklady, může omezit spektrum opatření na první tabulku, etc. Čtenář, který nevyklučuje rozsáhlé finanční investice, naopak nalezne vhodná opatření v tabulkách 2 a 1.

Každá karta obsahuje základní náčrt bezpečnostního opatření (dále jen „BO“), popis je rozdělen do částí (v případě, že v kartě bezpečnostního opatření nebyla některá z výše uvedených sekcí uvedena, nebyl shledán relevantní obsah a byla tak vypuštěna):

Kategorie: opatření je hodnoceno dle vhodnosti k určeným faktorům, škála ano, ne. Ano je užito v případě, že opatření je pro daný faktor vhodné.

Diagram: vymezuje lokaci opatření v rámci diagramu bezpečnostních opatření, viz příloha.

Popis: základní charakteristika opatření, vlastnosti, podoba, z čeho skládá, jaký je jeho účel a využití.

Bezpečnostní charakteristika: popis opatření v kontextu bezpečnosti, zásadní bezpečnostní vlastnosti.

Výhody: popis hlavních přínosů opatření vzhledem k sledovanému cíli a účelu opatření.

⁷ Karty bezpečnostních opatření tvoří samostatnou přílohu metodiky, v knize nejsou uvedeny. Organizovány jsou dle níže uvedených tabulek.

Nevýhody: představení problematicích stránek opatření, předpokládané aplikační komplikace, nutnost.

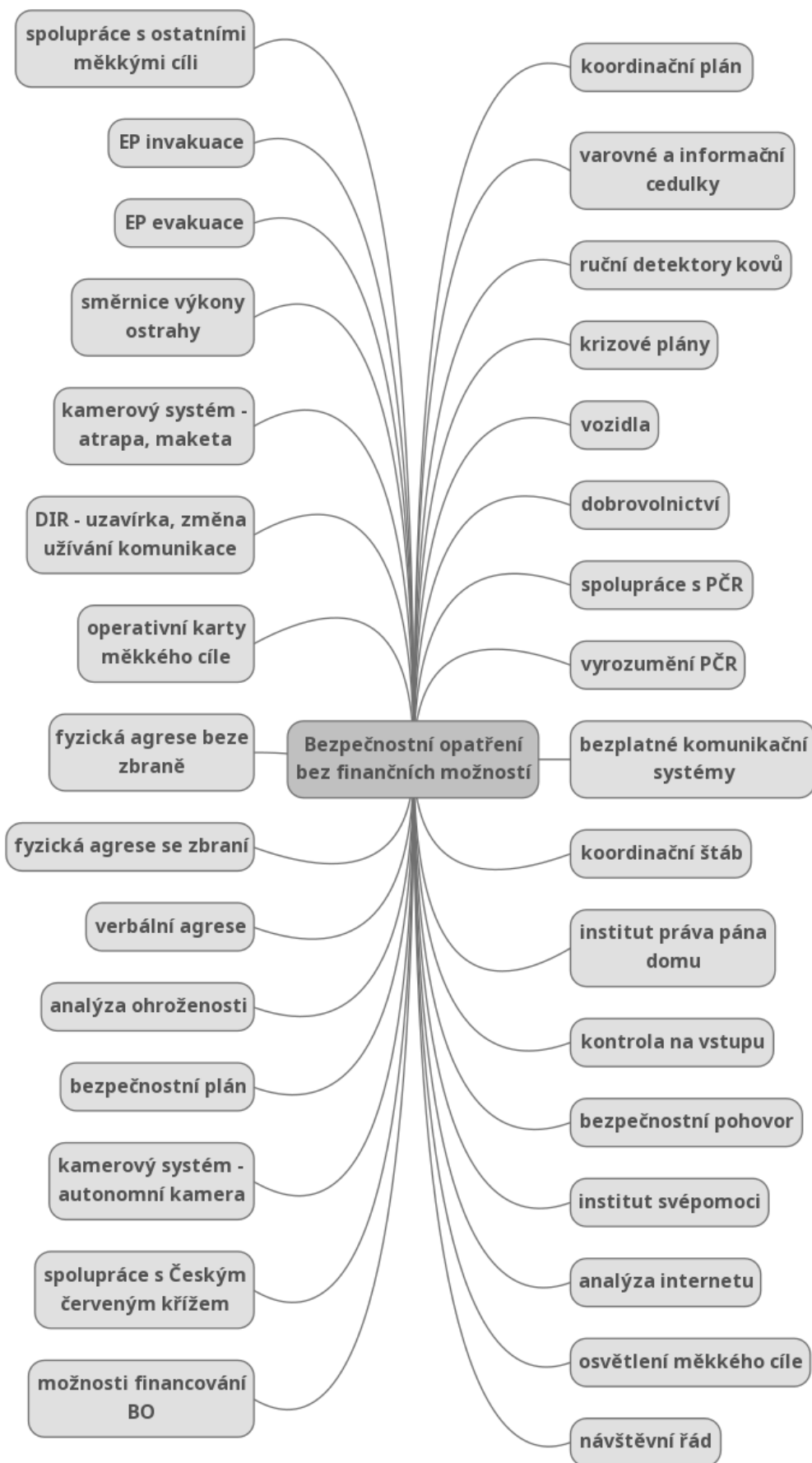
Vhodnost: zdůraznění vyšší míry užitečnosti pro určitý typ měkkého cíle.

Podobnost: vyjmenování opatření, která jsou podobná a částečně zaměnitelná za konkrétní bezpečnostní opatření.

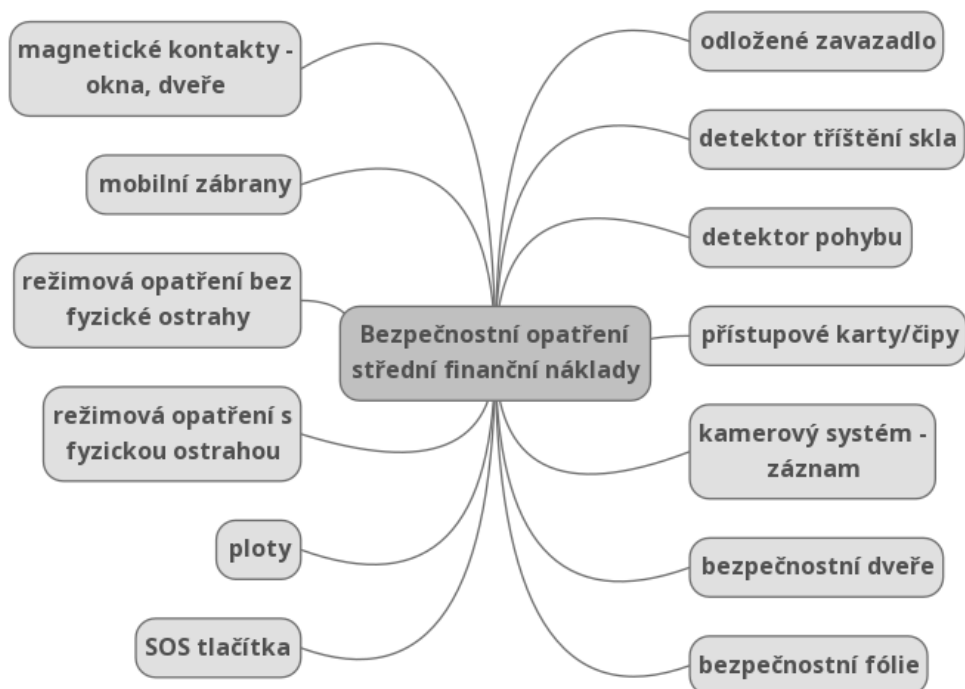
Faktory: v této části je dané opatření zkoumáno optikou přibraných faktorů, a to ve vztahu k využitelnosti a efektivnosti.

Souhrn: shrnutí důležitých poznatků o bezpečnostním opatření.

Na níže uvedených obrázcích je rozdělení bezpečnostních opatření podle finanční náročnosti. Každé opatření je zpracováno v samostatné bezpečnostní kartě.

Obr. 2 – Bezpečnostní opatření bez finančních možností

Obr. 3 – Bezpečnostní opatření se středními finančními náklady

Obr. 4 – Bezpečnostní opatření s vysokou finanční náročností

ZÁVĚR

Smyslem sdělení, které metodika předává, není to, že bezpečnost je absolutní hodnota, které se musí vše přizpůsobit, a to i za cenu obětí na straně četnosti a rozmanitosti kulturních, politických, sportovních akcí. Intencí textu není to, aby se život ohrožených měkkých cílů, komunit ve jménu vlastní bezpečnosti přesunul do undergroundu a skryl, vydal o sobě veřejnosti zprávu, že toto je jeho posice, role ve společnosti. Tímto vzorcem, přijetím role ohrožené skupiny, ústupem z veřejného života vzniká zpřetrhání společenských vazeb, postupný nárůst izolovanosti, pocit cizosti, obezřetnost a strach, který je branou k nenávisti.

To je důvod, proč nikde v metodice nezazní doporučení vyhýbat se otevřené prezentaci svých názorů, postojů, životního stylu. Veřejně prezentovaný strach před obecně definovanou hrozbou je zdrojem možné asociace ze strany veřejnosti, jestli strach není zástěrka něčeho skrytého, neznámého, potenciálně nebezpečného. Jistá míra rizika je vždy přítomna a není rovna ceně života bez strachu a sebevědomému životnímu postoji, který definuje roli jedince či skupiny ve společnosti.

Odpovědná osoba za měkký cíl vždy rovněž přijímá gesci za bezpečnost všech přítomných osob, opak by byl nezodpovědným hazardem se zdravím a životy lidí, kteří vyslyšeli nabídku měkkého cíle a stali se jeho součástí, ať je to v zájmu komerčního cíle nebo zájmu komunity sdílet společný prostor za ryze privátním účelem. Každá aktivita, demonstrace názorů, zájmů nutně vyvolává reakci okolí, podoba reakce může vycházet ze standardní škály socializovaného jedince, nebo může být projevem člověka (skupiny), který pozbyl možnost normálního vnímání reality a reakce je nepředvídatelná. Riziko je přítomné vždy.

Snahou metodiky je sdělit gestorům bezpečnosti měkkých cílů, že přibrání opatření k navýšení ochrany je možné vždy, i v situaci, kdy nejsou dostupné finanční zdroje k nákupu specializovaných bezpečnostních zařízení a externích služeb specializovaných týmů. Velké množství bezpečnostních opatření nevyžaduje nic jiného než aktivaci měkkého cíle coby uvědomělého gestora vlastní bezpečnosti, který nahlíží na měkký cíl jako na objekt možného napadení a je s to využít stávajících prostředků k jeho ochraně.

Jakékoliv opatření je lepší než žádné, rezignace na bezpečnost z důvodu, že dosažitelná opatření nebudou mít reálný efekt, protože ho bude snadné překonat, je neodůvodněná. V případě zcela profesionálního a chladnokrevného přístupu útočníka je zranitelný prakticky každý měkký cíl, v případě, že by nebyl, změnila by se jeho definice na tzv. tvrdý cíl⁸. Důležitým faktorem každého přibrání opatření je odrazení útočníka od svého záměru, který chce primárně realizovat útok, a ne zdolávat překážky v podobě

⁸ Tvrdý cíl je objekt s vysokým stupněm ochrany proti napadení a neoprávněnému vniknutí. Jedná se o důsledně chráněné a střežené objekty, jako jsou například důležité státní, vojenské objekty a objekty, centra dalších bezpečnostních složek. Tvrdým cílem jsou i objekty komerční povahy, standardně považované za páteřní součásti infrastruktury státu – mezinárodní letiště, logistické stanice přepravy paliv, elektrárny se strategickým významem Temelín, Dukovany apod., nově to jsou i datová centra, zabezpečující strategické datové komunikační toky.

bezpečnostních opatření, jakkoliv nedůsledných v komplexním pojetí bezpečnosti měkkého cíle. Jeden dobře viditelný pracovník ostrahy na vstupu do měkkého cíle může odradit pachatele útoku, aniž by existovala reálná pravděpodobnost, že by ho proaktivně zastavil ve vnitřních prostorách.

8. SPOLUPRÁCE S POLICIÍ

Mgr. Jakub Nevrkla

8.1 Základní vymezení tematizovaného diskursu

V první části příspěvku je nutno zdůraznit, že se nejedná o oficiální stanovisko Policie České republiky nebo Ministerstva vnitra. Následující text pojednávající o bezpečnostních opatřeních příbraných policí k zajištění bezpečnosti hodnot chráněných zákonem je diskurzivním zkoumáním dané problematiky s příbráním konkrétních a praktických zkušeností s organizováním bezpečnostních opatření a komunikací s civilními subjekty v postavení odpovědných osob, organizátorů, producentů, ředitel/ek/ů institucí, svolavatelů apod.

Text příspěvku není výsledkem vědeckého zkoumání ve smyslu metody a testování obsažených výroků, tudíž i sám text postrádá znaky vědecké studie, nepracuje s odbornou terminologií ve smyslu ustálených znaků, ani si nenárokují být zobecněním různorodé praxe v této otázce, není toho ani schopen, příbrané poznatky nepokrývají celé spektrum činností a možností policie k eliminaci rizik a jejich prevenci, a to z důvodu neustávajícího progresu v aplikaci nových postupů a prostředků, tak z operativně taktických důvodů, kdy je na místě předpokládat, že jejich detailní explorace by vedla k ponížení jejich účinnosti.

8.2 Zamýšlený čtenář/ka a účel

Text je formulován tak, aby byl s to představit základní schéma policejních postupů v případě přípravy a realizace bezpečnostního opatření k eliminaci a prevenci rizik spojených s útokem/napadením lidí, které se v daném čase a místě shromáždili za účelem pořádané akce, události, je předpokládán motivovaný čtenář/ka se zájmem o zabezpečení konkrétní akce, události, objektu, a navázání komunikace se složkami IZS, v tomto případě především s policií, jakkoliv jsou stěžejní prvky identické v případě všech složek integrovaného záchranného systému. V příspěvku nejsou tematizovány problematiky spojené s požáry, událostmi spojenými s klimatem apod., rovněž není vysvětlována, interpretována platná legislativa upravující pořádání veřejných kulturních akcí.

Účelem, jak již bylo demonstrováno výše, je představení postupů a role policie v případě zajišťování bezpečnosti před, v průběhu a v případě bezpečnostního incidentu po jeho zjištění na akcích, na kterých se shromažďují lidé a je předpoklad, že by se událost mohla stát předmětem napadení/útoků. Po přečtení následujících řádků by měla být v mysli čtenáře/čtenářky zformována představa:

- jak vyhodnotit relevantní rizika, jak se ubránit podcenění rizik nebo naopak jejich extrémnímu nadhodnocení
- kdy kontaktovat policii, s jakým časovým předstihem,
- jak a s kým u policie komunikovat,

- jaké informace shromáždit a poskytnout policii,
- jak policie pracuje, vyhodnocuje informace, přijímá opatření,
- jaké zabezpečit podmínky pro případnou spolupráci,
- možnosti spolupráce,
- formy policejního zapojení,
- součinnost s policií v případě výskytu incidentu,
- forma a podoba zpětné vazby k realizované spolupráci.

V PŘÍPADĚ AKTIVNÍHO ZAPOJENÍ POLICIE DO OCHRANY MĚKKÉHO CÍLE JDE VŽDY O SPOLUPRÁCI. JE ZÁSADNÍ CHYBA VNÍMAT ROLI POLICIE JAKO DODAVATELE SLUŽBY A RESIGNOVAT NA VLASTNÍ AKTIVNÍ ZAPOJENÍ DO ZAJIŠTĚNÍ MAXIMY BEZPEČNOSTI.

8.3 Jak a s kým u policie komunikovat

Pro potřeby určení odpovídajícího partnera komunikace je nezbytné mít představu o základním členění policie.

Vertikální a horizontální osa¹

- základní útvary policie (obvodní oddělení - OOP, místní oddělení - MOP)
- územní odbor, obvodní ředitelství – spravuje základní útvary policie a oddělení SKPV² obvodní/územní úrovně,
- krajská ředitelství – odbory SKPV, speciální útvary pořádkové Policie ČR,
- celorepublikové útvary – URNA, NPC, NCOZ, ÚSČ, ÚZČ, KÚ³ etc.

8.4 Základní útvary policie (obvodní oddělení, místní oddělení)

Základní útvary policie (vnější služba, „klasická uniformovaná policie“) pokrývají území, které jim je pevně svěřeno⁴, útvary jsou odpovědné za dohled nad veřejným pořádkem a trestnou činností bagatelního charakteru do tří let trestní sazby a 500. tis. Kč škody, v oblasti gesce za bezpečnost jsou schopny přibrat krátkodobé opatření k zajištění lokálních událostí, bez koordinace většího množství sil, nejčastěji v rozsahu hlídky policie, která v daný čas vykonává službu v obvodu oddělení, tzv. zvýšený dohled. Základní útvar,

¹ Více na <https://www.policie.cz/clanek/organizacni-struktura-policie-cr.aspx>.

² Služba kriminální policie a vyšetřování.

³ Útvar rychlého nasazení, Národní protidrogová centrála, Útvar speciálních činností, Útvar zvláštních činností, Kriminalistický ústav.

⁴ Určení místní příslušnosti dle adresy: <https://www.policie.cz/imapa.aspx>.

resp. vedoucí útvaru může být prvotním bodem komunikace v podobě prvotní konzultace charakteru akce a možných rizicích z toho plynoucích. Praktickou reflexí je skutečnost, že informování základního útvaru policie i o ryze soukromé akci, jako např. svatba (hostina), větší oslava narozenin, promoce apod., není nadbytečným, „obtěžujícím“ počinem. Gestor za veřejný pořádek tím bude informován o „mimořádné“ události a přijme adekvátní opatření, které může spočívat ve zvýšené frekvenci policejních hlídek v místě, což může ve svém důsledku uchránit majetek (věci odložené v zaparkovaných vozidlech apod.). Základní útvar, resp. místě příslušní policisté disponují neopakovatelnou místní znalostí, mohou tak být zdrojem cenných rad a doporučení v otázce vyhodnocení vstupních dispozic plánované akce. K otázce, v jakém předstihu informaci základnímu útvaru policie předat, je nutno přibrat známé vstupní determinanty, předně plánovaný rozsah, počet lidí a pravděpodobnost míry ingerence do dopravní obslužnosti přilehlých dopravních komunikací apod.

ZÁKLADNÍ ÚTVAR JE VHODNÝM PARTNEREM PRO ÚVODNÍ KOMUNIKACI K PLÁNOVANÉ AKCI, AŽ UŽ V JAKÉMKOLIV ROZSAHU, VŽDY SE BUDE PODÍLET NA FINÁLNÍ REALIZACI BEZPEČNOSTNÍHO OPATŘENÍ A DISPONUJE NEOPAKOVATELNOU MÍSTNÍ ZNASLOTÍ, KTERÁ MŮŽE BÝT ZDROJEM UŽITEČNÝCH RAD A DOPORUČENÍ PŘI PLÁNOVÁNÍ AKCE/UDÁLOSTI. V PŘÍPADĚ PŘESAHU MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI NEBO KOMPETENCE K PŘIBRÁNÍ VHODNÝCH BEZPEČNOSTNÍCH OPATŘENÍ BUDE ZÍSKANÁ INFORMACE DELEGOVÁNA VHODNÉMU PŘÍJEMCI INFORMACE, ABY PŘEVZAL KOORDINACI A REALIZACI VÝSLEDNÉHO OPATŘENÍ.

V případě soukromé akce v místě, které je k tomu účelu určeno, za předpokladu, že kapacita místa včetně parkoviště nebude překročena, není nutné informovat vůbec, a je pouze na vůli pořadatele kontaktovat v této věci policii. V situaci, kdy je zřejmé, že kapacita místa bude překročena, standardní režim místa akce a okolí bude narušen, je vhodné místně příslušný orgán policie vyrozumět.⁵

Cesta předání informace může být libovolná, odpovídající aktuálním standardům, v případě ústního podání informace je vhodné sdělení doplnit písemným shrnutím, aby bylo zabráněno tomu, že důležité informace nebudou předány z důvodu prostého opomenutí. Každé oddělení disponuje funkční emailovou adresou (typicky je na internetu zveřejněna emailová adresa podatelny, vedouc/í/ho, telefonní číslo na sekretariát, vedouc/í/ho), adresa datové schránky je určena krajskému ředitelství, zpráva bude následně doručena oslovenému oddělení policie (je nutné započítat možné krátké prodlení v doručení). Telefonní kontakt je samozřejmostí, ale jeho vhodnost je přímo

⁵ Dobrým příkladem může být organizace svatební hostiny v případě, že je událost plánována v místě takové kapacity, která nebude z perspektivy množství hostů a vozidel překročena. V případě konání svatební hostiny v místě proto to typické, je informování místně příslušného policejního orgánu nadbytečné. Místo, bez narušení okolí, absorbuje návštěvníky i jejich aktivitu. Opakem je konání obdobné akce v místě, které pro to není typické a je vysoce pravděpodobné, že vozidla návštěvníků zahltní přilehlé komunikace, pozemky a aktivita návštěvníků bude narušovat charakteristický ráz místa, v takovém případě je vhodné místní útvar policie o plánované akci vyrozumět.

úměrná míře ne/úplnosti sdělené informace, která nebývá vysoká a postrádá možnost zpětné kontroly.

ZÁMĚR KOMUNIKACE S POLICIÍ NEBO JEJÍ AKTIVNÍ PRŮBĚH NEZBAVUJE POŘADATELE MANDATORNÍCH POVINNOSTÍ K DALŠÍM INSTITUCÍM, PŘEDNĚ ÚŘADU OBCE, NA JEJÍMŽ ÚZEMÍ AKCE PROBĚHNE, TJ. OHLAŠOVACÍ POVINNOST, ŽÁDOST O ZÁBOR VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ, OMEZENÍ/ZÁSAH DO POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ APOD. POLICIE TUTO INICIATIVU JAKKOLIV NEPŘEBÍRÁ ANI AKTIVNĚ NEZJIŠŤUJE, ZDALI BYLY TYTO PODMÍNKY SPLNĚNY NEBO AŽ VE STAVU KOLISE SE ZÁKONEM.

Obsah sdělení je definován jeho účelem, musí být s to informovat příjemce o tom: co (základní charakteristika akce), kdy (odhad časového rozmezí trvání), kde (ideálně, není-li to v budově, se zakreslením v mapě), v jakém rozsahu (počet osob, vozidel), kontaktní osobu pro dobu příprav a osobu, která bude na místě v čase průběhu a bude způsobilá jednat s policií v případě vzniku situace, která si vyžaduje její přítomnost a případný speciální charakter akce, např. setkání přátel historických zbraní apod.), dalším vhodným obsahem je vlastní úvaha o možných problematických bodech, předpokládaných rizicích, které jsou známy pouze zainteresovaným osobám.

8.5 Územní odbory / obvodní ředitelství

Organizační celek odpovídá za území většího rozsahu, které je dále děleno na obvody jednotlivých policejních oddělení, dopravní inspektorát a oddělení kriminální policie a vyšetřování, které jsou členěny dle specializací na formy trestné činnosti a organizačně přináležejí pod krajské ředitelství.

Územní odbor / obvodní ředitelství je realizátorem bezpečnostního opatření, jsou-li splněny podmínky:

- daná akce je místně lokalizovaná na území spravovaném daným organizačním článkem,
- disponuje dostatečným množstvím sil a prostředků k zabezpečení akce, aniž by byl omezen výkon základních činností policie,
- k zajištění opatření jsou nutné takové technické prostředky a specializace policistů, kterými disponuje.

Do této kategorie spadá většina běžných akcí, menšího a středního rozsahu.

8.6 Krajská ředitelství policie

Organizační celek s vymezenou místní příslušností, která je rovna krajským samosprávám. Jedná se vrchol hierarchického rozdělení policie v rovině místní příslušnosti, dále jsou součástí policie celorepublikové útvary, které jsou vymezeny úzkou specializací, a jejich funkce v rámci systému policie je instrumentálního charakteru.

Krajské ředitelství policie přijme odpovědnost v případě nutnosti zabezpečení měkkého cíle, který svou aktivitou přesáhne hranice jednotlivých územních odborů, obvodních ředitelství, nebo je-li třeba k zabezpečení nasadit prostředky a síly přesahující možnosti nižších organizačních celků, a to ve větším rozsahu. Příkladem mohou být vyjmenovaná opatření jako ligová fotbalová utkání, rozsáhlé hudební festivaly, filmové festivaly, apod.

8.7 Policejní prezidium Policie České republiky

Organizační hlava policie do organizace bezpečnostních opatření vstupuje nejčastěji tehdy, když je nutno navázat mezinárodní spolupráci s bezpečnostními složkami v zahraničí (přesun velkého množství fanoušků fotbalového klubu, přejezd motorkářských gangů apod.), nebo měkký cíl svým vlivem přesahující hranice více krajů a je nezbytná koordinace sil napříč více organizačních celků, aby se zamezilo diskusím nad kompetencemi a určením odpovědnosti, místní příslušnosti apod.

Oslovovat přímo policejní prezidium o spolupráci při zabezpečování události s povahou měkkého cíle není nutné, při pochybnosti je záhodno oslovit místně příslušné krajské ředitelství policie, které po posouzení vstupních informací rozhodne, zdali informaci postoupí nadřízené součásti nebo zdali je v jeho schopnostech danou akci zabezpečit. Dílčí užití „presidiálních“ sil a prostředků není nutno řešit přesunem velení, ale pouze spoluprací dílčích složek pod vedením krajského ředitelství.

Aktivace policejního prezidia je mimořádná, nejčastěji se ujímá koordinace v situace živelných pohrom a akcí, které prochází napříč celou republikou.

STATUS NEJVHODNĚJŠÍHO ADRESÁTA VYROZUMĚNÍ O PLÁNOVANÉ AKCI POVAHY MĚKKÉHO CÍLE PŘIPADÁ NA ORGANIZAČNÍ SOUČÁST: ÚZEMNÍ ODBOR/OBVDNÍ ŘEDITELSTVÍ. ORGANIZAČNÍ PRVEK JE SCHOPEN PŘIJMOUT ADEKVÁTNÍ ROZHODNUTÍ A KOORDINOVAT JEDNOTLIVÁ ODDĚLENÍ POLICIE, ABY BYL KONCENTROVÁN DOSTATEK POLICISTŮ K PLNĚNÍ STANOVENÝCH ÚKOLŮ K POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI. ROVNĚŽ JE FORMOU SPOLUPRÁCE SCHOPEN ZABEZPEČIT PŘÍTOMNOST SIL KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ (KRAJSKÁ POŘÁDKOVÁ JEDNOTKA, ODDĚLENÍ, SLUŽEBNÍ HIPOLOGIE, KYNOLOGIE APOD. V PŘÍPADĚ, ŽE SE ZVAŽOVANÉ OPATŘENÍ VYMYKÁ MOŽNOSTEM ÚZEMNÍHO ODBORU/OBVDNÍHO ŘEDITELSTVÍ, PŘEVEZME KOORDINACI OPATŘENÍ VYŠŠÍ ORGANIZAČNÍ CELEK.

8.8 Jak vyhodnotit ohroženost události/měkkého cíle

Vhodným postupem jak vyhodnotit rizikovost plánované události, tj. měkkého cíle je použít existující metodické materiály, které vznikly za podpory Ministerstva vnitra, konkrétně:

- Identifikace a ohroženost měkkých cíl (IOMC) – materiál vymezuje, co je měkký cíl a metodu, jak zjistit míru jeho ohrožení.

- Metodika ochrany měkkých cílů (MOMeC) – průvodce odpovědné osoby za měkký cíl přípravou zabezpečení v podobě konkrétních a dostupných opatření, a to dle profilu měkkého cíle a hrozících rizik.

Výše uvedené metodické materiály jsou s to poskytnout komplexní pomoc při vyhodnocení rizikovosti, včetně forem možného útoku a vytvoření konkrétního plánu, jak ochránit spravovaný měkký cíl.

V obecné rovině je možno říci, že není události, která by nenesla bezpečnostní rizika, kdekoli jsou lidé, jsou přítomna rizika. Formy možných ohrožení představují nekončící řadu myslitelných scénářů, na které se nelze jednotlivě připravit. Lze přijmout opatření, které umožňují pokrytí dvou základních oblastí – „před“ a „v průběhu“ bezpečnostního incidentu. Opatření preventivně zabraňující výskytu bezpečnostních incidentů, ať v podobě konkrétně hrozících, nebo ve spektru nahodilého výskytu. A opatření reaktivní povahy eliminující nebo zmírňující aktuálně probíhající incident.

Míru ohroženosti je nutno odvodit z vlastní povahy měkkého cíle a okolí, které ho obklopuje. Je-li vliv měkkého cíle celostátní, je nutno vnímat okolí v šíři celého státu, je-li vliv celosvětový, je nutno okolí měkkého cíle vnímat v extensi celého světa, s korelátem síly poutaných emocí k měkkému cíli. Naopak je-li měkký cíl čistě lokálního charakteru, je dostačující reflektovat relevantní hrozby plynoucí z bezprostředního okolí. Jakkoliv toto schéma neplatí v případě útoku vyšinutých jedinců, kteří nejednají z logicky uchopitelného a tudíž i předvídatelného motivu.

Přímá úměra k ohroženosti platí v poměru k velikosti události, čím více lidí, tím vyšší riziko, a to z pouhého nárůstu pravděpodobnosti, že se mezi vyšším počtem osob najde iniciátor bezpečnostního incidentu.

K vyhodnocení je možno si položit následující otázky⁶:

- Je plánovaná událost něčím obecně kontroverzním vůči většinovému názoru obklopující společnosti? (občansky aktivistické počiny s cílem provokace veřejnosti, aby bylo dosaženo reakce)?
- Existuje ve vlivové sféře skupina (nová, historicky nečitelná), která se proti události příkře vymezuje a je známa svou radikálností (událost spojená s tématem, které je ve střetu s názorovou linií puritánských, ortodoxních komunit)?
- Jaká je celková bezpečnostní situace? Čelí společnost jako celek hrozbám teroristických útoků ze strany konkrétního státu nebo vysoce organizované skupiny s vyvinutou logistikou?

⁶ Výčet testovacích otázek není vyčerpávající, představuje demonstraci způsobu uvažování o míře ohrožení a jeho podobách.

- Je pozorovatelný rozmach útoků pomatených jednotlivců, kteří se navzájem napodobují?
- Váže na sebe událost politický význam nebo vztah k jiným veřejným autoritám?
- Existuje ve skupině osob utvářející zamýšlenou událost/měkký cíl vnitřní rozpor s vysokým emocionálním přesahem?

V případě pozitivní odpovědi na kteroukoliv uvedenou otázku je nutno vnímat událost jako rizikovou, s tím, že velikost, tj. počet osob, daná rizika výrazně navyšují, a to faktorem pravděpodobnosti a nárůstem atraktivnosti události jako cíle z důvodu efektivnějšího následku útoku a následné mediální odezvy.

8.9 Jaké informace shromáždit a předat policii?

K tomu, aby policie mohla přijmout adekvátní opatření k zabezpečení měkkého cíle, bude vyžadovat základní informace, kdy se bude událost konat, kde, v jakém rozsahu a základní charakteristika události, aby byla schopna vyhodnotit případná bezpečnostní rizika, důležitou informací je kontaktní osoba, včetně možného zástupce, která bude policii k dispozici po celou dobu příprav a v čase realizovaného opatření. Kontaktní osoba by měla být z úzkého okruhu realizátorů události, aby disponovala všemi důležitými informacemi a byla kompetentní k přijímání rozhodnutí v oblasti bezpečnosti.

Důležitým faktorem je předat informaci policii v čas, aby byla policie schopna analyzovat rizika spojená s měkkým cílem, vyhodnotit dostupná a vhodná opatření, následně vyhotovit plán, shromáždit potřebné síly a prostředky, provést preventivní kroky operativního charakteru a v posledním kroku realizovat bezpečnostní opatření.

V tomto bodě je dobré mít na mysli, že pro policii je daná akce jen jedna z mnoha a dislokace sil policie musí být v rovnováze k dalším úkolům a nutnosti zajištění standardního výkonu policejních činností. V případě velkých událostí je záhodno vyrozumět policii s několika měsíčním předstihem. Platí pravidlo „čím dříve, tím lépe“.

Doplňující informace mohou obsahovat základní schéma měkkého cíle s vyznačenými důležitými body – vchody, evakuační východy, nouzová shromaždiště, místo evakuace nebo invakuace. Druh a rozsah přijatých bezpečnostních opatření – je-li přítomna ne/ozbrojená ostraha, forma zabezpečení vstupů do objektu/areálu apod. V případě události v uzavřeném objektu s bezpečnostním zabezpečením vstupu je záhodno policii poskytnout informace/prostředky, jak toto zabezpečení překonat při nutnosti rychlého vstupu složek IZS.

V případě vysokého ohrožení měkkého cíle a charakteru uzavřeného objektu nebo kombinace otevřeného prostoru s vnějším prostředím je vhodné vypracovat operativní karty, viz níže.

Opatření operativních karet měkkého cíle vychází ze základu stejnojmenného institutu protipožární ochrany. Jedná se soubor karet, které dle zvoleného pořadí informují o měkkém cíli v logice zásahu složek IZS, v tomto případě s důrazem na vstup policie s cílem eliminace pachatele/ů útoku. Karty musí obsahovat:

- název, popis objektu
- údaje o provozovateli
- kontaktní osobu, včetně zástupce – mobilní telefon
- mapový podklad – umístění objektu s vyznačením přilehlých pozemků a souvisejících objektů, označení vstupů a přístupových tras, případné překážky, včetně uvedeného měřítko mapového zobrazení,
- popis vstupu do objektu, z jaké ulice je hlavní vchod, zadní vchod, jaký typ dveří je použit (bezpečnostní, mříž apod.) a jejich režim (zamčeno, odemčeno, případně kdo má rezervní klíče od objektu),
- základní charakteristika osob v objektu, jejich maximální počet, přesné určení evakuačních tras, místo shromaždiště,
- informace je-li v objektu přítomna nebezpečná látka (plynové bomby, pohonné hmoty apod. – kde, v jakém množství a typ obalu),
- informace o umístění uzávěrů plynu, centrálního vypínače elektro, uzávěr vody apod.
- fotodokumentace vstupních prostor, hlavních koridorů, evakuačních, nouzových výstupů, fotografie je nutno přesně popsat, tj. určit jaký bod v objektu zachycuje, vítanou součástí jsou fotografie odpovědných osob, včetně jejich základních údajů,
- popis a určení jednotlivých místností a prostor v objektu,
- půdorysy všech pater objektu, včetně sklepních a půdních prostor s detailním a aktuálním vyznačením dveří (včetně směru otevření) a oken.

V případě přibrání tohoto opatření je nutné dbát na jeho pravidelnou aktualizaci.

Opatření je aktuální v případě vyrozumění nebo spolupráce s policií, ale svůj význam neztrácí ani v případě připravenosti a předání složkám IZS v případě incidentu v místě zásahu – materiál lze v případě potřeby zaslat operačnímu středisku (v případě incidentu) cestou elektronické komunikace.

Bezpečnostní opatření vhodné pro velitele policie nebo zasahující hlídku a další složky IZS, v přehledné formě shromažďující základní bezpečnostní informace o měkkém cíli, charakteru a podobě vnitřních prostor tak, aby velitel zásahu mohl v krátkém čase rozhodnout o formě a taktice zásahu v objektu.

V situaci, kdy jsou pořadatelé, gestorovi za bezpečnost, známy informace o možných rizicích pro měkký cíl, je nutné tato rizika zahrnout do předané informace. Stejné pravidlo platí pro případ, že je plánovaná přítomnost osob s přidanou hodnotou popularity nebo kontroverznosti, která by mohla být příčinou pozornosti rizikových skupin.

8.10 Formy zapojení policie do ochrany měkkého cíle a podoby spolupráce

V první řadě je nutno uvést, že participace policie na ochraně události/měkkého cíle není nároková. Policie přistoupí k aktivní účasti na ochraně měkkého cíle v případě, kdy vyhodnotí, že je to ve veřejném zájmu, tj. ve shodě s cíli a úkoly policie, nikoliv v zájmu jednotlivce nebo skupiny osob sledujících své osobní zájmy a cíle.

Forma zapojení policie bude výsledkem analýzy známých vlastností měkkého cíle a pravděpodobných rizik, konkrétní podoba může spočívat v distančním skrytém dohledu, přiznané presenci v blízkosti měkkého cíle, bez nutnosti aktivní spolupráce s pořadatelem události, nebo aktivní spolupráce na místě události v otázce koordinace sil, předávání informací a společném řešení bezpečnostních incidentů.

Spolupráci s policií lze rozdělit do následujících podob:

8.11 Vyrozumění

Spolupráce spočívá v informování policie o plánované události, s tím, že se základním faktem o plánované události je přidána sumarizace základních údajů o události/měkkém cíli, aby v případě potřeby zasahující součást policie ušetřila čas s jejich shromážděním a byla schopna adresně kontaktovat správné osoby a navrhnout podobu zákroku v případě výskytu bezpečnostní hrozby, nebo přijala preventivní opatření k eliminaci rizik.

Orientační výčet informací obsažených ve vyrozumění:

- jméno/druh měkkého cíle
- adresa sídla měkkého cíle (je-li)
- popis měkkého cíle
- kontaktní osoba (mobil, email, adresa)
- lokace měkkého cíle
- časové vymezení aktivit – harmonogram/program
- charakter místa, kde budou realizovány aktivity měkkého cíle
- předpokládaný počet osob
- předpokládaná zátěž pro dopravní obslužnost (je-li předpoklad, že účastníci využijí MHD, nebo zvolí vlastní dopravu (autem, pěšky)
- předpokládané problémy, rizika

Vyrozumění je možné provést zasláním datovou zprávou, emailem, klasickým poštovním doručením. Z důvodu možnosti informační neúplnosti a obtížného určení správného adresáta informace nelze doporučit vyrozumění cestou telefonního spojení.

Z praktických důvodů je vhodné ve vyrozumění požádat o sdělení, jak bylo se sdělením naloženo a budou-li ze strany policie přijata opatření.⁷

V případě, že policie vyhodnotí sdělené informace a vlastní poznatky jako vhodné realizace opatření ve formě spolupráce s organizátory události, nastane situace pro další podobu spolupráce:

8.12 Koordinační porada

V případě, že policie vyhodnotí, že ideální formou zabezpečení měkkého cíle bude aktivní spolupráce v čase, vyrozumí pořadatele o vhodnosti koordinační porady, aby byla zabezpečena maximální efektivita a bylo zabráněno organizačním zmatkům na místě.

Nejčastěji k podobné spolupráci dochází v případě velkých událostí s rozvětvenou infrastrukturou a přesahem do okolního prostředí, jak například: koncerty, festivaly (přesun velkých skupin návštěvníků – potencionální cíl útoku, ohrožení veřejného pořádku v případě aktivního přístupu k vlastní zábavě). Shromáždění (kumulace větší skupiny osob, průvody městem – potencionální cíl útoku, odklon dopravy, dohled nad veřejným pořádkem v případě střetu názorově nesouladných skupin apod.). Sportovní události (velká koncentrace osob, emoce mezi diváky – potencionální cíl útoku, dohled nad veřejným pořádkem pro případ exesivního chování diváků apod.).

Účelem koordinace je aktualizace informací, vyžádání důležitých detailů k podobě plánované události, sdělení doporučení a požadavků policie k organizátorům. V případě, že by existoval rozpor mezi představami organizátorů a názorem policie, je tato příležitost ideálním časem pro hledání kompromisu a podoby vzájemně akceptovatelného řešení. Příkladem může být libovolný koncert s vysokou předpokládanou návštěvností, kdy okolí objektu, kde se bude koncert konat, není infrastrukturně uzpůsobeno pro přesuny velkých skupin osob. Cílem organizátora je minimalizovat čas příchodu diváků, aby omezil dobu pronájmu objektu, kde se bude konat koncert, v čase před koncertem. Toho chce docílit prostřednictvím pořadatelské služby, která bude směřovat přicházející diváky nejkratší cestou od dopravního spoje do místa koncertu, a to bez ohledu na to, že nejkratší cesta je shodná s dopravně silně vytíženou komunikací, kde není situován parametrově odpovídající chodník a diváci by nutně vstupovali do komunikace. Policie po demonstraci plánu pořadatele, jak ušetřit čas, provedla analýzu rizik a s ohledem na prioritní zájem spočívající v ochraně života, zdraví a majetku osob, pořadateli oznámila, že tento záměr není možné provést, a to z důvodu, že vstupem přicházejících diváků do vozovky by byl ohrožen jejich život a zdraví, a dopravu z komunikace nelze odklonit, protože představuje

⁷ Zákon policii neukládá povinnost aktivně zabezpečit jakoukoliv akci nesoucí znaky měkkého cíle, a v tomto případě ani povinnost obsáhle odůvodňovat své kladné/záporné stanovisko.

zásadní dopravní spojnici. Výsledným konsensem obou stran, kdy jedna sleduje ekonomické hledisko a druhá to bezpečnostní je alternativní delší cesta, která nepředstavuje nutnost dopravního omezení strategicky důležitých komunikací a policie učiní dopravní opatření spočívající v odklonu dopravy, v šíři, aby mohly procházet velké skupiny osob, a to i s přesahem do dopravních komunikací. Pořadatel dosáhl částečného ušetření času a policie omezila čas a usměrnila trasu diváků na cestě na koncert, kdy na velké skupiny diváků v otevřeném prostoru nazírala jako měkký cíl s rizikem výskytu bezpečnostního incidentu. Následně bude konkrétně naplánována trasa, aby pořadatelská služba věděla, jak informovat přijíždějící diváky a zároveň policie věděla, kde provést dopravní uzávěry a rozmístit hlídky k dohledu nad bezpečností.

8.13 Spolupráce v místě měkkého cíle

V případě potřeby je policie schopná přímé participace na ochraně měkkého cíle, a to v režimu přítomnosti bez přímé spolupráce s měkkým cílem, v modu distančního dohledu nad bezpečnostní, nebo aktivního dohledu, kdy přímo ovlivňuje měkký cíl, a to za účelem plnění určených úkolů k eliminaci možných rizik – řízení dopravního provozu, kontrola podezřelých osob, realizace bezpečnostní prohlídky, určování trasy pohybu návštěvníků apod.

Možnost pořadatelů, zabezpečujících chod měkkého cíle, ovlivnit podobu policejních aktivit přibraných k zabezpečení měkkého cíle, je značně omezená, a to z důvodu, že policie sleduje výhradně veřejný zájem na bezpečnosti, kdy tento zájem je nadřazen soukromým zájmům pořadatelů.

V čase průběhu opatření je organizátor/pořadatel povinen uposlechnout výzev policie a přizpůsobit aktivity měkkého cíle instrukcím policie, v případě nesouhlasu a vzniklé škody může zástupce měkkého cíle uplatnit stížnost na postup policie a vymáhat vzniklou škodu. Policie musí být schopna řádně odůvodnit každé ze svých rozhodnutí, které zasáhlo do práv dalších osob.

8.14 Koordinační štáb

V případě rozsáhlých událostí s velkým počtem návštěvníků je možné zřídit koordinační štáb, platformu spolupráce všech účastných subjektů na ochraně měkkého cíle.

Koordinační štáb představuje kolektiv zástupců subjektů s pravomocí rozhodovat v rámci representovaného segmentu. Koordinační štáb koordinuje nasazené síly určené k zabezpečení měkkého cíle, a to v jednom místě s možností přímé bezprostřední komunikace mezi členy štábu a spojením s osobami realizujícími bezpečnostní opatření, tak aby byli aktuálně informováni o situaci měkkého cíle a byli schopni vydávat pokyny a koordinovat nasazení sil. Účelem je sdílení aktuálních informací a možnost přímé koordinace všech zapojených složek, výsledkem jsou rychlá informovaná rozhodnutí a schopnost okamžité reakce na bezpečnostní hrozbu při zachování funkčnosti celku –

zabrání se kolapsu bezpečnostní architektury celého opatření, který by hrozil v situaci nekoordinovaného řešení rozsahem většího, ale přesto dílčího incidentu.

Zázemí štábu by mělo být odděleným místem od okolního prostředí s komunikačními platformami zapojených subjektů, připojením na internet a fyzicky blízké měkkému cíli.

Kolektiv štábu by měl být tvořen zástupci (jsou-li zapojeni do realizace): všech zástupců měkkého cíle (je-li tvořen více samostatnými subjekty), zástupcem bezpečnostní agentury, policie, městské policie, hasičského záchranného sboru, zdravotní záchranné služby. Plné složení lze předpokládat jen při rozsáhlých událostech a vysoké míře ohroženosti. V nejvíce případech je vhodné, aby se shromáždili zástupci měkkého cíle, gestor bezpečnosti a zástupce policie (s funkcí velitele).

Důležitým faktorem je, aby každý z členů štábu disponoval rozhodovací pravomocí za zastupovaný subjekt – sledovaným efektem štábu je schopnost přijmout rozhodnutí v krátkém čase, bez nutnosti další distribuce podkladů nutných k tomu, aby externí autorita přijala rozhodnutí.

8.15 Control room

Jedná se o povýšenou podobu koordinačního štábu. Spolupráce se v tomto případě odehrává v místě, kde se nachází zobrazovací prostředky použité techniky pro zabezpečení měkkého cíle s možností je ovládat a získané informace na místě vyhodnocovat, a to cestou proškolených operátorů nebo strojovou inteligencí použitého softwaru. Informace od operátorů jsou přímo sdíleny se členy koordinačního štábu, který je kompetentní na ně okamžitě reagovat, přijmout rozhodnutí a delegovat pokyny silám rozmístěným v prostoru měkkého cíle.

Speciální podoby spolupráce:

8.16 DIR – dopravně inženýrské rozhodnutí

V této situaci není policie přímým partnerem v komunikaci o možnosti a rozsahu spolupráce spočívající v dopravních rozhodnutích upravujících režim užívání dopravních komunikací za účelem vytvoření bezpečných podmínek pro plánovanou událost, nutně splňující parametry měkkého cíle, ale konečným realizátorem dohodnuté spolupráce v posici dohledu nad dodržováním dohodnutých změn a omezení.

K přijetí této podoby spolupráce s policií je nutný souhlas místních autorit v podobě rozhodnutí o zvláštním užívání pozemní komunikace. Opatření je nutno vnímat jako časově omezené, a to v horizontu hodin, maximálně dnů. Není vhodné pro permanentní řešení bezpečnostní situace.

Rozhodnutí o zvláštním užívání pozemní komunikace je výsledkem správního řízení, kdy jeho účastníci jsou: místně příslušná obec (odbor dopravy) a žadatel, dále je nezbytné

získat souhlasná stanoviska Policie České republiky v zastoupení dopravního inspektorátu a vlastníka komunikace, Technické správy komunikací.

Žadatel musí v žádosti deklarovat účel žádosti, konkretizovat osobu žadatele (náležitosti podání dle správního řádu) a přiložit dopravně inženýrské opatření, tzv. DIO, situační plánec, vyjádření vlastníka komunikace Technické správy komunikace a stanovisko policie.

DIO dopravně-inženýrské opatření je technický nákres, který vytyčuje zábor a lokaci, které se bude týkat zvláštní užívání. V nákresu musí být vyznačeno, kde bude jaká značka a kudy povedou objízdné trasy případného záboru, jedná se o technické rozkreslení, jehož podoba má předepsanou podobu a vlastnosti.

Situační plánec spočívá v orientačním zakreslení plánované akce do mapy s tím, že, je-li plánované rozmístění stacionárních prvků, je nutné jejich přesné zakreslení.

V případě, že by bezpečnostní opatření spočívalo pouze ve změně režimu na chodníku, nemusí být k žádostem přiloženo „dopravně inženýrské patření.

Standardní doba správního řízení o žádosti je 30 dnů, z důvodu složitosti přijatých opatření může být správním orgánem prodloužena na 60 dnů.

Právní předpisy:

- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích a jeho prováděcí vyhláška č. 104/1997 Sb.
- Stanovení přechodné úpravy provozu se provádí podle zákona č. 361/2000 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky č. 294/2015 Sb.

8.17 Preventivně bezpečnostní prohlídka

Ad hoc přibírané opatření ze strany policie v případě vyhodnocení nutnosti prověření, že se v místě měkkého cíle nenacházejí podezřelé předměty nebo jiné překážky bezpečného průběhu události. Prohlídku standardně provádí pyrotechnik se psem a další policisté, kteří provedou visuální ohledání prostor, jestli nenaleznou podezřelý předmět. Pyrotechnik provede speciální ohledání na pachové residua výbušnin, nebo jiných nebezpečných látek.

V případě realizace prohlídky policií je vhodnou spoluprací ze strany měkkého cíle poskytnutí kompetentní osoby se znalostí měkkého cíle a pravomocí zajistit vstup do všech relevantních prostor. Aby byla spolupráce efektivní, je nutné, aby po vykonání bezpečnostní prohlídky neprobíhaly další přípravné práce, závoz věcí, stavby konstrukcí apod.

Popsaná forma spolupráce musí mít dobrovolnou bázi, policie není k její realizaci oprávněna bez souhlasu odpovědné osoby.

REALIZACE PREVENTIVNÍ BEZPEČNOSTNÍ PROHLÍDKY NENÍ VÁZÁNA VÝHRADNĚ NA POLICII, ODPOVĚDNÁ OSOBA ZA MĚKKÝ CÍL MŮŽE K PROHLÍDCE PŘISTOUPIT I BEZ ASISTENCE POLICEJNÍCH SPECIALISTŮ A AŽ V SITUACI DETEKCE PODEZŘELÉHO PŘEDMĚTU VYROZUMĚT POLICII. CO HLEDAT? COKOLIV NEOBVYKLÉHO, CO NA DANÉ MÍSTO NEZAPADÁ, NENÍ SOUČÁSTÍ CELKU, KDY JE VŠE UMISŤOVÁNO ZA SDÍLENÝM ÚČELEM REALIZACE ZÁMĚRU MĚKKÉHO CÍLE.

8.18 Postup v případě výskytu bezpečnostního incidentu

V situaci, kdy dojde k bezpečnostnímu incidentu v tom rozsahu a intenzitě, že je ohrožen veřejný zájem v podobě života, zdraví, majetku návštěvníků měkkého cíle, je organizátor povinen poskytnout potřebnou součinnost policii, aby nebyl zmařen účel přibraného opatření ze strany policie k zvládnutí zjištěného incidentu.

V případě zásahu je nutné, aby organizátor uposlechl všech výzev a byl proaktivní ve snaze zvládnutí dané situace. Ideální cestou je pověření kompetentní osoby, aby byla policii po celou dobu její přítomnosti nápomocna, koordinovala činnost měkkého cíle a byla s to poskytnout nezbytné informace o zázemí měkkého cíle, včetně krizové infrastruktury (rozmístění únikových východů, umístění uzávěrů plynu, vody, elektřiny, počet přítomných osob, evakuační/invakuační prostor apod.).

8.19 Nahlášení výbušniny/nástražného výbušného systému

Policie dle vstupních informací přistoupí k realizaci bezpečnostního opatření, které nemusí nutně spočívat v evakuaci měkkého cíle. Postup je zvolen za základě přiměřenosti k vyhodnocené rizikovosti.

- Prvním stupněm reakce je realizace bezpečnostní prohlídky měkkého cíle za provozu, s minimálním omezením chodu měkkého cíle – spolupráce by měla být založena na poskytnutí všech relevantních informací a asistenci při prohlídce objektu měkkého cíle.
- Dalším stupněm je částečná evakuace objektu měkkého cíle, a to v situaci, kdy je oznamovatelem konkretizováno místo uložení výbušniny, nebo z důvodu velkého počtu osob a nutnosti rozfázovat evakuaci, následně je přistoupeno k prohlídce měkkého cíle po dílčích segmentech měkkého cíle – spolupráce by měla spočívat v plné součinnosti při vyklízení určeného segmentu, za asistence pořadatelské služby a za využití stávajících komunikačních systémů měkkého cíle.
- Posledním stupněm je úplná evakuace měkkého cíle a kompletní pyrotechnická prohlídka měkkého cíle. Zpřístupnění přichází v úvahu po ukončení všech úkonů na místě – spolupráce v širší bodu výše.

8.20 Postup v případě aktivního střelce a dalších násilných útoků na měkký cíl

Postup policie bude motivován snahou o rychlou eliminaci střelce, uzavření oblasti, kde hrozí nebezpečí, a minimalizaci následků útoku, včetně zajištění rychlé dostupnosti první pomoci.

Požadavek spolupráce bude spočívat především v soustředění a rychlém předání informací o probíhajícím nebo bezprostředně ukončeném útoku, tj. zpřístupnění kamerových systémů včetně dostupných záznamů. Dále předání informací o měkkém cíli, viz operativní karty, jsou-li dostupné, a určení kontaktní osoby, která bude disponovat informacemi bezpečnostního charakteru.

V případě možnosti je vhodné distribuovat informaci o střelci v objektu měkkého cíle, aby lidé následovali postup, když můžeš, uteč, není-li to možné, schovej se, a v případě, že nebezpečí nelze odvrátit jiným způsobem, bojuj!

9. OBČANÉ JAKO AKTIVNÍ PRVEK BEZPEČNOSTI MĚKKÉHO CÍLE

Ing. Lukáš Kotek

Problematika měkkých cílů je nyní řešena množstvím odborníků po celém světě. Nejedná se ale o nový fenomén. Novou vlnu zájmu, která opět rozčeřila vody bezpečnostních studií, přinesla série teroristických útoků na území Evropy ve spojitosti s takzvaným Islámským státem. Od této doby je nebezpečí násilných útoků na skupiny lidí příliš reálné na to, aby se dalo ignorovat z pohodlí teoretických diskuzí.

Odborníci reagují na tyto útoky bezpečnostními doporučeními, které se provozovatelé měkkých cílů snaží v rámci svých omezených možností zajistit a implementovat. Státní složky jsou metodicky i takticky připravené na útoky aktivních střelců, sebevražedných útočníků a jiné černé scénáře.

Měkké cíle však nejsou ohroženy pouze náboženským extrémismem, jak by se v kontextu medializované války s islámskými džihádisty mohlo zdát.

Z všeobecně platné definice je jasné, že se jedná o jakékoliv násilné útoky směřované proti větším či menším skupinám lidí. A takové případy se dějí žel bohu stále častěji. Psychicky nestabilní osobnosti, násilné činy z pocitu zrady, nedocenění a osamělosti, jednání v amoku i pečlivě plánované útoky, které však nejsou nábožensky motivované.

To jsou jen příklady útoků na měkké cíle, které si možná mnoho lidí neuvědomuje ve stínu probíhající svaté války proti Západu. Právě výše zmíněné případy jsou však v našich končinách daleko častější (na rozdíl od islámského terorismu se v ČR již dějí) a kvůli své pravděpodobnosti jsou pro nás také mnohem větší hrozbou.

Jeden prvek, který může teoreticky pozitivně ovlivnit průběh takového násilného činu, je však v prostředí České republiky zcela nevyužit. Tímto prvkem je bezpečnostní potenciál samotných měkkých cílů, tedy osob, které se těmito cíli stávají. Jsou to právě tyto osoby, které jsou spolu s útočníkem v čase začátku útoku, mnohem dříve, než se o útoku dozví případná pomoc a mnohem dříve, než tato pomoc může zareagovat.

9.1 Měkký cíl jako bezpečnostní sebeopatření

Útočník má nespornou výhodu – vybírá si čas i místo útoku. Měkkých cílů je však nepočtená řada. Všechny nejsou řádně zabezpečeny proti násilnému útoku a policejní složky nemohou být přítomné vždy a všude tak, aby v počátku útoku mohly zasáhnout a bezprostředně reagovat¹. Přes nezastupitelnou roli při eliminaci útočníka jednájí

¹ Elitní český policista: "Občan má právo se při útoku bránit i legálně drženou střelnou zbraní. Nemůžeme být všude". Security magazin [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/zpravy/elitni-cesky-policista-obcan-ma-pravo-se-pri-utoku-branit-i-legalne-drzenou-strelnou-zbrani-nemuzeme-byt-vsude-1404051165.html>

s časovou prodlevou a útočník mnohdy již splnil, co zamýšlel. Zásahem policie tak je pouze znemožněn útěk a zopakování útoku v jiný čas na jiném místě.

Z mnoha příkladů ze světa i z tuzemska je vidět, že útočníka mnohdy dokáže efektivně eliminovat měkký cíl sám – osoby, které jsou v místě útoku přítomné a jsou schopné svými znalostmi a vybavením útočníka eliminovat. Takové zastavení útoku je v řádech vteřin a minimalizuje počet ztrát na životech, který by mohl růst, pokud by se dlouhé minuty čekalo na příjezd policie. Ta by se navíc k útočníkovi musela teprve přiblížit a dostat. Navíc je velice závislá na ohlášení útoku dispečerovi tísňové linky a podání relevantních informací.

Policie hraje nezastupitelnou roli pro situace dlouhotrvajícího útoku, barikádové situace, dopadená útočníka na útěku, situaci s rukojmím apod. Občané sami však dokáží v prvních vteřinách reagovat na útok a zastavit pachatele dříve, než dojde ke mnohem větším ztrátám na životech.

Statistika ukazuje, že 35 % obranných situací musí vyřešit občan sám bez možnosti pomoci, 65 % takových incidentů může policie řešit pouze represivně nebo preventivně.²

Přes jasnou efektivnost takového laického, ale pohotového zásahu, není taková povinnost ukotvena v zákoně. Strategické dokumenty České republiky sice hovoří o důležitosti spolupráce s občany na zajištění bezpečnosti³, není však stanoveno, jak by tato spolupráce měla probíhat ani nijak metodicky nastavena. Angažovanost lidí je tak v jejich dobrovolné režii. V České republice chybí cílená edukační podpora státu, která širší veřejnosti metodicky a kontinuálně předává informace o tom, jak se v případě útoku chovat, ale i jak se preventivně připravovat tak, aby útoku předešli, vyhnuli se mu, nebo jej dokázali zvládnout.

Mnoho osob se však dobrovolně a na vlastní náklady vzdělává v oblastech, které mohou zachránit životy a vybavují se obrannými prostředky, kterými je možné zastavit útočníka, pokud dojde k ohrožení života.

9.2 Přípravenost občanů

Úroveň občanů ve vzdělání a připravenosti občanů k zásahů v případě potřeby je zcela individuální a diametrálně odlišná. Neexistuje nástroj, kterým by se dala tato úroveň měřit. Vzdělání získávají občané zejména na základě vlastního rozhodnutí a vlastních finančních prostředků, které vloží k nabytí znalostí a schopností prostřednictvím kurzů, seminářů, tréninků. Jejich kvalita je však rozdílná. Není žádná certifikace těchto kurzů, která by garantovala kvalitu a náplň kurzu.

² MALÁNÍK, Zdeněk. Občan jako součást měkkého cíle. *Košická bezpečnostná revue: Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na bezpečnosť*. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2016, 6(2), 228–238. ISSN 1338–6956.

³ Bezpečnostní strategie České republiky. *Úřad vlády České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

Doporučeným postupem je metodika *Uteč – Schovej se – Bojuj*, která je českou variantou zahraničního originálu. Jedná se však o doporučený postup, který cílí na úplné bezpečnostní laiky. Přesto, že se jedná o nejvhodnější postup, není dostatečně rozpracován a nepočítá s opravdu aktivním občanem.

Připravenost občana nesestává pouze z rozhodnutí, kdy se schovat a kdy utéct. Z pohledu měkkých cílů jsou kromě sebeobrány a obrany prostředků a umění s nimi zacházet důležité také jiné oblasti, zejména krizová komunikace a první pomoc. Ty mohou významně pomoci k prevenci samotného útoku, při podávání konstruktivních a relevantních informací, koordinaci jiných osob v místě útoku, ale také při záchraně raněných po proběhlém útoku, což je často jediná fáze, kdy přítomné osoby stíhají zareagovat, ale také fáze, kdy může docházet k četným sekundárním obětem.⁴

Nejdůležitějším faktorem připravenosti občana k ochraně sebe a svého okolí je přijetí odpovědnosti. Samotné mentální nastavení člověka je nejdůležitějším prvkem. Je-li člověk vnitřně srozuměn s možností, že útok jiného člověka může nastat a ví, jak chce, aby v takové situaci sám zareagoval, pak je tímto postaven základní pilíř jeho schopnosti se bránit. Přijetí faktu, že za svou bezpečnost je odpovědný především člověk sám a že ne vždy je nablízku pomoc, která nás ochrání je základním rámcem připravenosti, který lze postupně naplňovat metodickým získáváním schopností a znalostí, které pro tyto situace mohou být přínosné (zejména sebeobrana, první pomoc a krizová komunikace) a technických prostředků, které nám k tomuto úsilí mohou dopomoci (obránné prostředky).

Tento příspěvek vznikl za podpory interní grantové agentury Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně IGA/CebiaTech/2019/007.

⁴ KOTEK, Lukáš. Status občana při zajištění osobní a komunitní bezpečnosti. Zlín, 2018. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

Literatura:

Elitní český policista: "Občan má právo se při útoku bránit i legálně drženou střelnou zbraní. Nemůžeme být všude". *Security magazin* [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/zpravy/elitni-cesky-policista-obcan-ma-pravo-se-pri-utoku-branit-i-legalne-drzenou-strelnou-zbrani-nemuzeme-byt-vsude-1404051165.html>

MALÁNÍK, Zdeněk. Občan jako součást měkkého cíle. *Košická bezpečnostná revue: Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na bezpečnosť*. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2016, 6(2), 228 - 238. ISSN 1338 -6956.

Bezpečnostní strategie České republiky. *Úřad vlády České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

KOTEK, Lukáš. *Status občana při zajištění osobní a komunitní bezpečnosti*. Zlín, 2018. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

SUMMARY

The book title "Soft targets" (2019) deals with the issue of soft targets protection. The title is not a systematic study of the topic. The book consists of several separate sections. Each section discusses a particular problem of the soft targets phenomenon. The first part describes the definition of the term soft target, which is still not fixed in the form of an axiom and is open to non-systematic interpretation. The chapter of the book seeks to change this practice and establish a generally accepted definition of the term.

The next section of the book analyses attacks on soft targets in the past. The author describes the attacks according to the specified criteria and analyses the attacks. The purpose is to predict future attacks on soft targets.

In other sections, the book deals with the possibilities of assessing the vulnerability of soft targets, the procedure of protection of soft targets according to its characteristics, cooperation with the police in the protection of soft targets.

MĚKKÉ CÍLE: IDENTIFIKACE, OHROŽENOST A JEJICH OCHRANA

Editor: Ing. Dora Lapková, Ph.D.

Kniha neprošla jazykovou korekturou.

Grafická a formální úprava: Ing. Lukáš Kotek
Ing. Dora Lapková, Ph.D.

Vydavatel: Soft Targets Protection Institute, z.ú.
(Wuchterlova 523/5, Dejvice, 160 00 Praha 6)
Praha, 2019

1. vydání

ISBN 978-80-270-7066-4